

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható!

XL. évtolyam

106 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1934. évi május 13

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Inspektor az Érmelléken!

Impériumváltás előtt a felekezeti iskolákat, mondhatni kilencvenszázalékban az állam támogatta. Az egyháziadó jövedelme mindig bizonytalan volt s az iskolák kérdését sohasem bízták a bizonytalan véletlenre. A fejlődő generációknak nem problémákra, de iskolákra volt szükségük.

Az impériumváltás óta megváltoztak a viszonyok ebben is. A felekezeti iskolák terheiből, gondjaiból, napról-napra kevesebbet vállalt az állam s egy nap teljesen levette a gondokat, ma az a helyzet, hogy a felekezeti iskolák teljesen az egyházközösségekre vannak utalva.

Az egyházközösségek tagjai viszont függvényei lettek a gazdasági háborúknak s amikor otthon a kenyér hiányzik s télen hideg a szoba, még a lebecsültebb polgárnak is kicsi gondja, hogy miből fizetik ki a tanítók díját s tanulnak-e a gyerekek.

Az Érmelléken jelenleg a legkétségbeesettebb a helyzet.

Érmihályfalván például négytanerős iskolát is a legnagyobb gondok közepette tudnak csak fenntartani. Erre a helyre tiztanerős iskola kellene, mert jelentkező református gyerek volt ötszáz is. A jelentkezés hiábavalónak bizonyult. 240 gyereket tudott csak befogadni a felekezeti iskola, a többiek átmentek az állami iskolába menni.

Egy mondat ez csak, de benne van az egész kisebbségi helyzet, tragikusan, szövevényesen, mondhatni drámaian előre megrendezve.

Az állam nem támogatja a felekezeti iskolákat, az egyházközösségek tagjai viszont a krízis, az adó és száz fenéség következtében nem támogathatják kellőképpen az egyházat, iskola nincs, vagy ha van kicsi és napról-napra pusztul. A kisebbségi tanuló tehát kényszerítve van állami iskolába menni.

Politika ez, ami ellen nincs orvosság. Taktika, ami egy háborúhoz elég lenne. Csata, ami egyoldalú. A tulerő erős, s ha nagy is a tét mindkét oldalon, nem kétséges, hogy ki hagyja el vesztesként a csatateret.

Az állam tehát nem támogat, de ezzel szemben követel és jogokat formál.

A tanítónak tökéletesen kell tudnia az állam nyelvét. Negyvenöt-ötvenéves emberekről van itt szó, akik hosszú hónapok óta nem kaptak fizetést. Aki nekik napokig nem volt kenyér az asztalukon, a kik kiülődnek a gyerekeket tanítanak, akik kisemmizettek és szánalmasabban mindenkinél. Ezeknek tökéletesen kell tudniuk az állam nyelvét.

Hol itt a logika, hol itt a pszichológia, hol itt az ész, amely nem látja, hogy ebből csak a keserv gyűl össze? Hol itt a kisebbségekkel való barátkozás, vagy kedvezménynyújtás legkisebb árnyalata is?

És így van ez az egész vonalon, kisebb és nagyobb változatokban.

Igy Székelyhid, Margitta és Mihályfalva, az egész Érmelléki Református Egyházmegye, kisemmizve és rettegésben tartva.

Mert amikor már valahogy alakulna a helyzet, amikor már keservesen a tanító is megkapja visszamenőleg öt-hat hónapra a fél vagy negyed fizetését, mikor már derengene a nyugalom esetleges valószínűsége, akkor ismét megjelenik az állam és kiküldi töménykivonatát: Az inspektor!

Mit akar az inspektor az Érmelléken? Mit akar, hogy megjelenésekor reszket az egész vidék, hogy a tanító nem tudja, hogy most jaj, mi lesz?! Hogy a tanuló

Nagy pompával ment végbe a május 10-iki nemzeti ünnep

Beck lengyel külügyminiszter elutazott, megérkezett Tevfik Rüşdy bej Averescu karjaiba vetette magát Bratianu György

Bukarest, május 12
Kivételes pompával és fénnel ülte meg csütörtökön az ország a május 10-iki nemzeti ünnepet, amely egyaránt ünnepe Románia függetlenségének és az uralkodóháznak. Nemcsak a városokban, hanem a falvakban is istentiszteletek, díszfelvonulások és előadások voltak s minden helység zászlódszibe öltözött.

A fővárosban az idén, a eddigi szokástól eltérőleg nem a Calea Victoriei-n és a Jiuu-szosszen volt a díszfelvonulás és parádé, hanem a cotoceeni fennsikön, a melyet erre a célra előkészítettek és kiköveztek. A királyi család, az előkelőségek és a közönség részére külön-külön tribünöket állítottak fel.

Hajnalban a hagyományos 21 ágyulós jelezte a nap ünnepélyességét. Dél-

előtt 9 óra tájban aztán megkezdődött a közéleti kiválóságok felvonulása a fennsík tribünjeire. Megjelent a kormány és a diplomáciai testület, a törvényhozó testületek elnökei és tagjai, az udvar s a magas katonai és polgári hatóságok képviselői. A királyi emelvényen adtak helyet a látogatóban levő Beck lengyel külügyminiszternek és feleségének, akik Titulescu és felesége, valamint Cadere varsói követ társaságában jelentek meg.

Fél 11 órakor érkezett ki a király Mária anyakirálynéval, Miklós herceggel, Erzsébet volt görög királynéval és Mihály nagyvajdával együtt s erre mindjárt kezdetét vette a tábori mise, amely után az uralkodó kitüntette az előző este felavatott öt új ezredzászlót s átadta az illető ezredek tulajdonosainak.

A szertartás végetértével a király, Mária királyné, mint a 4. huszárezred tiszteltbeli parancsnoka és Miklós herceg, a királyi szárnysegédekkel, hadseregfelügyelőkkel és külföldi katonai attasékkal szemlést tartott a csapatok fölött, majd visszatértek a királyi tribün mellé, ahol lovon fogadták a díszmenetben elvonuló csapatok tisztelését. A parádé, amelynek folyamán 50 katonai repülőgép keringett a cotoceeni fennsík fölött, délután 2 órakor ért véget.

Averescu és Presan marsallok gyengélkedésük miatt távolmaradtak.

Este az ország minden városában fakályás takaródó zárta be az ünnepségeket, amely alatt a központi házak és középületek ablakait kivilágították.

Beck után Rüşdy bej

Beck lengyel külügyminiszter, aki május 10-én az uralkodó vendége volt ebéden, pénteken reggel 8 órakor elutazott a fővárosból Genfbe. Ugyanugy, mint tegnapelőtt esti megérkezésekor, Tatarescu miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter megjelent az állomáson a diplomáciai testület számos tagjával együtt.

Csütörtökön d. u. félőtkor Beck a lengyel követségben fogadta a sajtó képviselőit és hangoztatta, hogy Lengyelország és Románia egyetért az összes nemzetközi kérdésekben, főként azonban a leszerelés, a Népszövetség újjászervezése és a biztonság kérdésében. Örömeinek adott kifejezést afölött, hogy résztvehetett a román nemzeti ünnepen. Később a külügyminiszterium sajtóosztálya is közleményt adott ki a lengyel külügyminiszter látogatásának eredményéről. Eszerint a két külügyminiszter behatóan megtanácskozta a napirenden levő nemzetközi problémákat s megállapították teljes egyetértésüket. Elhatározták, hogy rendszeresen összejönnek a szoros együttműködés érdekében.

A király magas kitüntetést ajándékozott a lengyel külügyminiszternek. Este a lengyel követség Beck ezredes tiszteletére disztrakomát adott, amelyen a kormány és a diplomáciai testület számos tagja hivatalos volt.

Ugyanakkor, amikor a lengyel külügyminiszter elutazott Bukarestből, indult Konstancából a fővárosba különvonaton Tevfik Rüşdy bej külügyminiszter, aki a Romania hajnal 4 órakor kötött ki. A török külügyek vezetője délből érkezett a fővárosba s öt is Titulescu külügyminiszter, valamint a kormány több más tagja fogadta. Tevfik Rüşdy bej ki-

jelentette, hogy látogatásának udvariassági jellege van, de hiszi, hogy még jobban megszilárdítja a Románia és Törökország közötti barátságos kapcsolatokat. A török külügyminiszter hétfőig marad Bukarestben s Titulescu külügyminiszterrel elsősorban a balkáni paktumból folyó gyakorlati kérdéseket tárgyalja meg, köztük a paktum aláíróinak genfi egységes fellépését a leszerelés és a revízió dolgában.

Bratianu Dinu helyett Averescuval fogtak össze a georgisták

Miután pártja központi bizottságának keddi esti ülésén Bratianu György nyilatkozat bejelentette az öliberális párttal való egyesülési törekvések meghiusulását s a kormányelleni harcot, Averescu marsallal lépett érintkezésbe. Szerdán és csütörtökön a két pártvezér között több megbeszélés volt, amint legalábbis beavartottak tudni vélik.

Hogy Bratianu Györgynek ez az új tájékozódása mennyire előrehaladott, mutatja az a közlemény, amelyet az Averescu-féle néppárt az Indreptarea pénzügyi részlegénél megjelentetett. Eszerint Averescu marsall és Bratianu György között teljes megegyezés jött létre, a

mellynek alapján a két párt közös magatartást fog tanúsítani a napirenden levő összes problémákkal szemben. Jólértesültek úgy tudják, hogy a közlemény szándékosan nem jelöli meg a megállapodás jellegét, tehát azt, hogy csak a közszégi választásokon való együttműködésre, avagy kormánykoalícióra is vonatkozik-e. Vannak ugyanis politikai körök, amelyek azt hiszik, hogy a jelenlegi kormányt Averescu-kabinet váltja majd le s ebből a szempontból érdekes volna tudni, hogy a georgisták messzemenőleg lepakolták a marsall pártjával. Ez az összefogás kétségtelenül növelné mindkét párt esélyeit.

holnapra már az inspektor ur egyetlen jelentésétől függve, esetleg már iskola nélkül marad?!
Nemrégiben járt inspektor az Érmelléken, de még mindig hangos látogatásától a vidék.

Mert az inspektor ur nem látogatást tesz, hanem okokat keres. Mindenbe beleköt és mindent átkutat. Szekrénybe néz és fiókokat huz ki. A falat kritizálja, hogy repedt s nem tiszta. A küszöböt vizsgálja, a padlót, a képeket. Mindenbe beleköt és mindent okul ró fel.
Mindenhová benéz, mindenütt keres.

Vajjon mit kutat? Megsértett kisebbségi jogokat böngészik, vagy tizenöt éves kislódó kisebbségi életkeket vizsgál? Mit néz fiókok mélyén? Otthoni lakások féhérműs szekrényeiben? Az állami se-

gélyt keresi, amit megvontak régen, vagy a tanítók üres éléskamráiról készít inventárt?

Mit keres, mit kutat ernyedetlen szorgalmával?

Egy kisebb helyen az inspektor urat viszont szerelmi tüzek fogták el. Összegyűjtött egy halmaz szörnyűséget, mindent feljegyzett, de zsebébe rejtve, a tanítónőnél már délután a lakáson jelentkezett.

Ő ugyan inspektor — mondotta szerelmi modulációkba fulva — de azért, ha lehetséges lenne köztük valami s ha a tanítónő nem idegenkednék, akkor ő hajlandó lenne eltérni a jelentést.

A kis községnévet, ahol ez történt, nem írjuk le. Megkérték rá, hogy ne írjuk névvel. A rettegés, a félelem, korszak-

kában, ki lenne bátor odaállni s megmondani, hogy az inspektor ur szerelmet zsarolt az Érmelléken hazug bizonylatokkal a zsebben. Hamis jegyzőkönyvvel, mit délelőtt összerótt s amikor már délután szerelmi kalandra vágyott!

Nem írjuk meg a helyet, kedves tanítónő, ne féljen! Kisebbségi életke bolygatott zajában tán ne írjunk semmit. Ha megtörténhet ez, ha mindez lehetséges, s ha egy inspektor megjelenése kétségbeesést és rettegést jelenthet, akkor tényleg ne írjuk meg. És ön, inspektor ur, csak száguldjon tovább, kutasson, írjon és rohanjon.

Kavarjon, düljön és jelentsen, de közben mi is jegyezzük!

Gábor István

Fiatal urfiúk és urilányok halálos hajnali autózása Bukarestben

Bukarest, május 12.

Megrázó részletekben bővelkedő halálos végű autószerencsétlenség történt pénteken hajnalban Bukarestben.

Egy jókedvű, mulatozásból hazatérő társaság, amely Rotniuk Konstantin, Nicolae Jonescu előkelő fiatalemberekből, valamint Bercovici Regina és Silbermann Sili dúsgazdag bukaresti urilányokból állott, sétaautózásra indult a hajnali órákban. A jókedvű fiatalok taxit béretek és utasították a sofőrt, hogy az elérhető legnagyobb sebességre állítsa be a gépet. A sofőr engedelmességet a parancsra és elkezdődött a vad rohanás, ami 10–15 percig tarthatott, amikor megtörtént a szerencsétlenség. A gép a bukaresti me-

zőgazdasági kamara elé ért, amikor az egyik hátsó kerék abroncsa levált. Az autó nem borult fel, hanem tovább rohant és irtózatosan rázni kezdte a benne ülőket.

Bercovici Reginát, az egyik leányt olyan rendkívüli félelem fogta el ebben a pillanatban, hogy felrántotta az autó ajtaját és borzalmas sikoltással kiugrott az ugráló gépből.

Az ugrás olyan szerencsétlenül sikerült, hogy fejével nekiesett egy villanyfűtő és szétrombolt koponyával.

holtan terült el a kövezeten.

Az autó többi utasai kisebb sérülésekkel uszták meg ezt a kalandot.

Tomcsa Sándor:

Pesti napok...

Sztárok

SÁROSI

E pillanatokban, az angol-magyar erőpróba nagy várakozásában, kétségtelenül ő a legnépszerűbb, a legtöbbet emlegetett, a sztárok sztárja. Ő a hit, ő a remény, ő a forgalmi akadály, az álom, a pir a pesti arcokon, a kivezető út, a helyzet kulcsa, az ideál. A krónikás itt nem eshet túlszókba. Sárosi az Pesten, hogy tegnap a főúr hét fillérrel adott többet vissza, mert közben a nagy center vasárnap formájáról beszélt. És hogy egy pesti főpincér a kispörkölt egykenyérrel hét fillérrel számolja el magát, oda nem elég — és itt megint nem tulozhatok — égitestek zuhogása a Körutra, szökőár az Oktogonon, világrendek összeomlása, vagy más efféle „smoncák”; ehhez a hétfillérnyi csodához, ehhez a megmagyarázhatatlan heveny agyhüdéshöz, egy ilyen nyurga pesti fiú kell, mint ez a Sárosi.

Mellette Gömbös egy tehetségtelen bekk és Szomor legfennebb egy harmadosztályos half.

Különben vasárnap a Bocskai ellen tényleg nem volt formában. De Pest nem hagyta kedvencét, illetve saját illúzióját és reményességét. Ennek a szegény Pestnek már csak egy szenvedélye van. Sárosi. És annyira szenvedélye, hogy még költ is rá.

A most vasárnapi meccsen történt: Egy szelíd, sir felé hajló, szemüveges öreg ur, nem lévén meglegedve a játékkal, így kiáltott be a pályára reszketeg hangján: „Hol van Sárosi?”

Rögtön husz hang válaszolt:

— Nem látja, hogy öten fogják?!”

Egyben valaki a kérdést feltevő patriárkának azt kiáltotta, hogy: „marha”

A patriárka visszakiáltotta:

— Ortot kérem nem lehetett fogul!”

Erre az öreg ur mellett ülő matróna, egy amolyan jóságos matróna fehérből és mosolyból, felugrott és ezt vágta a patriárka arcába: „pizsok!” Egyben undorral ott hagyta.

A matróna pedig a patriárka felesége vala.

Hát ez Pesten Sárosi.

RÖKK

A Marika. Ahogy itt mondják: „az édes”. Az Andrassy-uti színház „Vadvirágában” illatozik két órán keresztül. A papája ott ül elől a zsöllyében és aki nem tapsol születtjének, azt legalább is mélyen megveti. Amikor ő egy ilyen művészi produkciónak adott életet! Hogy a magyarság hulló századának adott egy ilyen csodát, amit bámulhatnak! Akikhez bírálat nem férhet, csak imádat. Néha Rökk papa, szünetek alatt, kihallgatáson fogadta a két szerzőt, bizonyára művészi instrukciókat adott nekik a legközelebbi darabra vonatkozóan.

Mert nem hiszem, hogy a Vadvirágban is ne lenne benne a keze. Ez a növény, kétszázadik feldolgozása annak a témának, hogy egy kis vadóc felkerült Pestre. Persze szokimondó, de arany szíve van stb., stb.

Marika kétségtelenül jó kiállású nő, vörös-barna haja van, zöld szeme és mikor megfedezkedik, az orrából beszél. Mozgása, mozdulatai, tánc, arcjátéka, minden a Gaál Franciét. Csak a tehetsége nem. Nem. Közel sem. Annyira nem, hogy ha Gaál Franciska — teszem azt — Jeruzsálemben vendégszerepelne, akkor a Marika Rökkéktől, valahol Makó határában rághatná a csepűt, tagadhatatlanul gyönyörgőgaival. Pedig minden lehető elkövet. Táncol, ugynevezett csintalankodik, bepillantást enged művészetébe, az ujjával intézi el orrát, kancsalul néz festett egekbe, duhajkodik, érzékenyedik, gyűlöl és szeret rövid két órán belül, a szerzők rendkívüli előzékenységéből kifolyólag.

A színház — igaz nem nagy — persze tele volt és a közönség, függetlenül a külső hőségtől, olvadozott gyönyörűségében. Marika pedig unottan szolgált fel azt a művészetet, melynek hallatára a naiv lelkesedők szemét előnti a könny.

Én részemről és társtalanul, fájó szívvel tapogattam azt a testrészet, honnan kivágtak három pengőt csak azért, hogy ráadásul még egy illúzióval is szegényebb legyek.

Hiszen banná a fene az illúziót...

KALMAR

Kalmár Pált a hangszóróból ismertem és mikor azon óhajomnak adtam kifejezést, hogy személyesen is szeretném látni, előzékeny pesti ismerősöm azt mondta, hogy annál mi sem nehezebb. Csak el kell menni az Ostende-ba, ott énekel. Szóval mégis elmentünk a nevezett fürdőhely pesti változatába. Ez a pesti Ostende egy ragyogóan kivilágított, pazarul berendezett — rejtély. Részben azért, hogy ki világitattja, sürgetőbben: hogy mivel világitattja és döntően: hogy kinek világitattja ki?

A kávéházban körülbelül ötvenen voltunk. Mi ketten és negyvenyolc alkalmazott. Ebben, persze, benne van a két zenekar: a jazz és cigánybanda, mely e pillanatokban felváltva hallgatott.

Rendkívül kényelmetlen ülni egy ilyen üres kávéházban. Az ember nem tud nyugodtan megvakarózni, hogy ne ugorjon három pincér. És elviselhetetlen az a tudat, hogy két szegény újságíró tartson fenn egy ilyen fényes lokált.

Lassan azért megnyugodtam. Kezdek szállingózni az emberek. Egy pár külföldi diplomata kinézési pesti, akik bizonyára leültek. Aztán — tekintettel a Pesten folyó galamblovó világ bajnokságokra — két német galamblovó, két pesti galamblovó. Aztán még két galamblovó, de galambok nélkül; nem csoda, ha ezeknek nem jutott, a Szigeten valóságos vérengzés folyik e szárnyasok közt.

Szóval lassan annyian gyűltek be, hogy Kalmár végre úgy gondolta.

Két hölgygel ült és sós mandulát evett. Felállt és intett a piros frakkos jazznak. Még valamit mondott a nőknek, kacag-

Gyakran
ujat
vásárolni,
pazarlás!

Csak

LUX

minden finom ruhaneműhöz!

Kényes fehérnemű is sokáig eltart, ha megfelelően mossák: LUX-al! LUX kiméli a kényes szöveteket; LUX biztosítja a tartósságot!

nője van, amennyit akar.

A hangjáról nem beszélt senki.

CSORTOS

Legutoljára Molnár „Farkas”-ában láttam. Láttam? ez nem is jó szó, talán egy másik rossz szóval: átéltem. Minden szava, minden mozdulata igazság volt, élet, művészet, könny és röhögés.

Rég volt.

Most megint láttam.

A Fővárosi Operett Színházban keresi kenyerét a „Szeressen kedves” című alkalmában.

Táncol, énekel és pezsgőzik.

Szegény...

Legujabb vívmány!

Praktikus házi-,
utcai- és sport-
bluzok
mindenki
részére.

Rugalmas
Mosható
Olcsó.

SCAMPOLO-BLUSEN HAUSSPORT STRASSE
GEDIEGENE QUALITÄT ELASTISCH WASCHBAR

Megjelent a konverziós törvény végrehajtási utasítása

Bukarest, május 12.

A Xení tárca nélküli miniszter elnökletével működött különleges bizottság elkészítette az új adósságrendezési törvény végrehajtási utasításával s ennek szövegét már közre is adta.

A nagyfotosszerű végrehajtási utasítást, amely 86 szakaszból áll, szakmunkatársunk legközelebb ismertetni fogja.

Döntött a marosvásárhelyi tábla:

„Törvénytelen és alkotmányellenes a névelemzés”

Borcsa Gergely csíkszeredai gimnáziumi tanár esete fiával, akit állami iskolába akartak kényszeríteni

A sok port felvert névelemzési botrány krónikában, amely Angelescu közoktatásügyi miniszter rendelete alapján, hónapok, mondhatni évek óta izgalomban tartja a kisebbségi közvéleményt, végre egy megértő elvi jelentőségű bírói döntés hangzott el.

Mint ismeretes, a hírhedt Angelescu névelemzési törvény ugyanis akarva, nemakarva, románoknak nevezte ki a kissé gyanús hangzású magyar nevek tulajdonosait és annak leszármazottjait.

Ez az önkényes rendelkezés természetesen azt eredményezte, hogy igen sok kisebbségi növendéknek nem engedték meg, hogy anyanyelvéhez tartozó kisebbségi iskolába iratkozhassék be, hanem az állami iskolákba kényszerítették őket.

Igy történhetett meg az a groteszk eset is, hogy kisebbségi gimnáziumi tanerő fiát is többségi iskolába akarta ez a közoktatásügyi rendelkezés kényszeríteni.

Igy járt többek között Molter Károly marosvásárhelyi ismert református kollégiumi tanár is, gimnazista fiával, Péterrel, akiről a tanügyi hatóságok nem akarták elhinni, hogy magyar és állami iskolába akarták kényszeríteni. Csak a jövő iskolaév kezdetéig kapott haladékot így is Molter Károly, az ismert erdélyi magyar író fia, ahhoz, hogy állami iskolába lépjen át.

Ugyanez az eset történt meg Borcsa Gergely tanárral is, aki a csíkszeredai katolikus gimnáziumban tanít, Ennek

a tanárnak a fiát is állami iskolába akarták kényszeríteni a tanügyi hatóságok azzal a megindokolással, hogy a „Borcsa” név igen gyakori Moldovában, így tehát a tanár, illetőleg a fiának ősai biztosan románok voltak.

A csíkszeredai tanár igazának és származásának tudatában, a marosvásárhelyi táblához fordult és úgy ő, mint ügyvédje, dr. Ferenczy Zsigmond volt országgyűlési képviselő, kimutatták, hogy ha akad is Borcsa nevű Moldovában, úgy az az oda elszármazott székelyek utódja lehet.

Kétségenkívüli magyar származását különben a tanár régi nemesi okleveleivel és a székelyek hadbaállási okmányaival igazolta.

A bizonyítékok sulya alatt a marosvásárhelyi tábla érdekes határozatot mondott.

Kimondotta, hogy a névelemzési törvény alkotmányellenes, mivel az alkotmány értelmében joga van a szülőknek az anyanyelvükhöz tartozó iskolában iskoláztatni gyermekeiket.

Ez az elvi jelentőségű döntés igen nagy meglepetést keltett tanügyi körökben és valószínűleg országszerte visszhangra számíthat azoknak a szülőknek a körében, akik eddig a névelemzési törvény következtében állami iskolákba voltak kénytelenek iskoláztatni gyermekeiket.

Benczel Béla

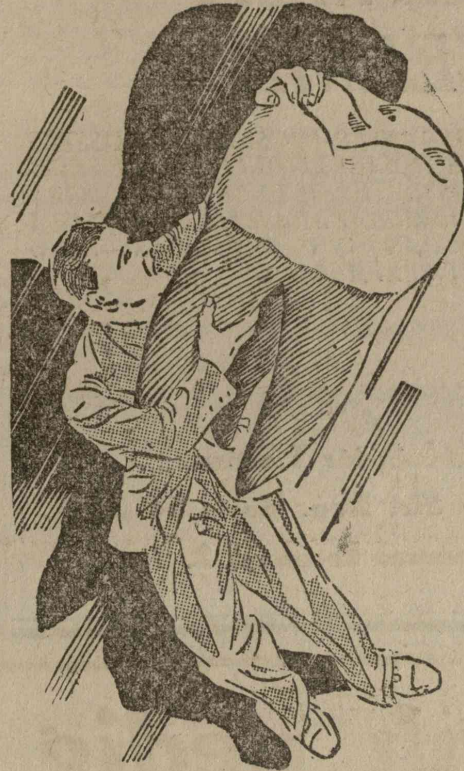
Meg akarja tartani fogait?

Akkor szem előtt kellene tartania

Szájsav

okozza a fogrothadást!

ODOL FOGKRÉM megtartja fogait, mert a szájsavat leküzdí.

Erős alkalikus hatás, habzó és jól illanó esszenciák jellemzik az Odol fogkrémet.

Odol fogkrém nem csak a fogakat tisztítja, hanem inkább kiküszöböli a fogrothadás okát a savak neutralizálása által. Naponta háromszor kellene az Odol fogkrémet használnia mert alkalikus hatása a szájsavat leküzdí. Ez a legegyszerűbb és a legmegbízhatóbb módszer a fogaknak egész életre való megtartására.

Mint minden jó az életben, a szép fogak is fáradtság jutalmát. Használjon minden étkezés után Odol fogkrémet.

ODOL fogkrém

Dolgoznak az osztrák nácik...

Bécsben és Salzburgban bomba robbant

Aláaknázott pályatesten utaztak a salzburgi parasztyűlés résztvevői

Bécs, május 12.

Csütörtökön a hazafias front óriási arányú gazdaggyűlést rendezett Salzburgban, melyen közel negyven ezer falusi gazda vett részt. Erre az alkalomra Salzburgba utazott Dollfuss kancellár is Starhemberg herceg alkancellárral együtt.

Ugy látszik ezt az alkalmat akarták felhasználni a jóideje tétlennek látszó nemzetiszocialisták terror-akadémiái arra, hogy ismét magukra tereljék a közfigyelmet s ugyanakkor ellensúlyozzák a Dollfuss mellett rendezett nagyarányú paraszttüntetést.

Az osztrák hilleristák a merényletek egész sorát készítették elő nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy egyfelől meggátolják a gyűlésre utazó paraszttömegek megérkezését, másfelől pedig — amint az eddigi vizsgálat megállapította — véghez akarták Dollfuss-szal és Starhemberg-gel.

A merénylők egyik csoportja több helyen bombát helyezett el a vasúti pályatesten. A gondos pályavizsgálatnak sikerült megakadályozni a nagy körületekkel és tervszerűen előkészített katasztrófát, Pigan kivételével, ahol a terrorizmusnak sikerült felrobbantani a pokolgépeket, melyek jó darabon teljesen tönkretették a vasúti pályát. Később ugyanazon a helyen még harminc bombát találtak a nyomozó rendőrök. A

megrongált pályarészt kijavították, úgy hogy a nagygyűlésre fölvonuló földművesek akadálytalanul folytathatták útjukat.

Verten közelében szintén merényletet akartak elkövetni.

Két helyen is felszedték a sineket, s emiatt a vonatot csak egyórás késéssel lehetett újból elindítani.

Jellemző a merényletek alapos előkészítésének módjára az a körülmény, hogy a merénylők a linzi országút mentén elvonuló távbeszélő vonalakat is szétvágták.

Salzburg, május 12.

Pokolgépet fedeztek fel a salzburgi repülőtéren is. Egyik szolgálatot teljesítő csendőr bukkant rá, aki ellenőrző útja al-

kalmával az egyik bokorban hatalmas bádogtartályt fedezett fel. Azonnal jelentést tett fölfedezéséről, mire a gyanús edényt óvatosan eltávolították s benne óraszerkezetre beállított, több mint ötven robbanó tölténnyel és robbanó gyújtacsból álló pokolgépet találtak.

A merénylők nyilván Dollfussnak és Starhembergnek szánták ezt a pokolgépet, akik mindketten repülőgépen utaztak Salzburgba és a történetek után ugyancsak repülőgéppel, sértetlenül tértek vissza a fővárosba.

Legújabb jelentések szerint az egyik bomba még Dollfuss megérkezése előtt felrobbant. Szerencsére akkor még senki sem tartózkodott a repülőtéren, de amikor Dollfuss gépe befutott, még mindig érezni lehetett a felrobbant pokolgépből kiáradt gáz szagát.

A Heldenplatzon tegnap Stockinger miniszter tisztelőre díszfelvonulást rendeztek. A felvonulás alatt az egyik bokorban felrobbant egy bomba, amely azonban nem okozott kárt.

Meghalt Menzsinszkij, a hírhedt G. P. U. főnöke

Moszkva, május 12.

Csütörtökön reggel rövid betegeskedés után meghalt Menzsinszkij Vjacseszláv Rudolfovics, a Szovjet politikai államrendőrségének, a világszerte ismert GPU-nak a főnöke, aki ebben az állásban az ugyancsak lengyel származású Dzserszinszkijnek volt az utódja. Menzsinszkij haláláról gyászjelentést adott ki úgy az orosz kommunista párt, mint a szovjetkormány. A híres forradalmár szombaton hamvasztják el s hamvait vasárnap délután temetik be a Vörös Téren a Kreml falába nagy gyászpompával.

Menzsinszkij a régi bolsevista gárda tagja volt s mint ilyen, Lenin legközelebbi munkatársai közé tartozott. Amikor

a bolsevikok 1917 november elején magukhoz ragadták a hatalmat, ő lett a szovjetkormány első pénzügyi népbiztosa. Később, amikor a Szovjet 1918-ban felvette a diplomáciai viszonyt Németországgal, ő lett Berlinben az első szovjetfőkonzul. A későbbi években Dzserszinszkij oldalán egyik vezetőemberévé vált a rettegett Csekanak, illetőleg a jelenlegi GPU-nak, amely a kommunista párt után leghatalmasabb szerve a szovjeturalomnak. Amikor Dzserszinszkij meghalt, őt nevezték ki helyébe, mint aki bizalmasa volt Sztalinnak is.

MEGÖLTÉK?

Tallinból érkező jelentések szerint Menzsinszkij, az orosz GPU főnöke nem

szívszélhűdésben halt meg, hanem megölték.

A Szovjet vezetői, állítólag, korlátok közé akarták szorítani a GPU tulságosan nagy hatalmát, azonban az erre vonatkozó rendelkezéseket Menzsinszkij nem vette figyelembe. Sőt azt sem vette tudomásul, amikor értesítésére adták, hogy felmentették állásától. Ezért, a jelentés szerint, a Szovjet vezetői megölték.

— Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kinozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelente éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfelgyűlést s elhárítja a vértódulásokat. Az emésztőszervek bántalmainak több orvosánára elismeri, hogy csak tüneteknél, melyeket a bélben keletkező mérgek okoznak, a Ferenc József viz kitűnően beválik.

A MATT-SELYMEK GYŐZELME!

PARISBAN ÉS BÉCSBEN AZ ÖSSZES
1934-ES NYÁRI MODELEK MATT SELY-
MEKBŐL KÉSZÜLNEK. A GALLIA
NAGYSZERŰ VÁLASZTÉKOT NYUJT A
PARISBAN MA DIVATBAN LEVŐ
MATT-SELYMEKBŐL

„GALLIA“

FIÓKOK: BRASSÓ, Szabadság-tér 3 szám.

NAGYSZEBEN, Str. Reg. Maria 34 szám.

CLUJ, Strada General Neculcea 2.

Miközöttünk pedig szünjenek meg a belső kultur-csatározások

A marosludasi és a mezőszengyeli eset legyen intő példa azoknak, akik
komolyan féltik a kisebbségi magyarság népi egységét

Marosludas, május 12.

Marosludas új református papjával beszél-
getek. Régebről ismerem már. Tehetséges és
lelkies ember. Szereti a munkát és munkabíró.
Emlékszem, ebben a faluban nemrégig még
nehéz, nyugtalan hangulat uralkodott. Sok zsi-
dója van a falunak, alkalmas talaj tehát arra,
hogy a Németországból hozott új eszmék né-
hány ember részére kamatoztathatók legyenek.
Erről érdeklődöm s a kapott felelet kielégít.
Most elég csend és nyugalom van. A falu ma-
gyar lakossága nem érezte a maga ügyének ezt
a heccelődést. A tömeges felszívta, semlegesítette
a mesterségesen ajzott nyugtalanságot.
Ez nem volt a ludasi magyarság ügye sohasem,
hála Istennek.

— Van azonban valami más, ami a magyar-
ság ügye volt s az ma is. Igaz, most ebben a
kérdésben is csend van, de a seb még sajog.
Nem azért, mintha mi nem akarnánk elfelejteni,
hanem azért, mert tényleg fáj, érezhetően fáj.
Pedig a mostani, új katolikus lelkészársam
igazán magas gondolkodású, jó és értelmes em-
ber. Csakhogy most már ő sem tud segíteni...
Katolikus—református ellentét ize érzik
ezekben a csendes, óvatos mondatokban. Sok
helyen tapasztaltam már ilyesmit. Vajjon sza-
bad elhallgatni, titokban tartani, nőni hagyni?
Nem szabad.

Mi közöttünk pedig legyen vége minden bel-
ső kultúr-csatározásnak, amikor egyetemesen
kell felvennünk a kulturharcot az egyetemes
magyarság érdekében.

ISKOLAVITAT — MÉRGES ELLENSE-
GESKEDESEK

Faggatom a református lelkészt és ő pana-
szkodik...

Arról van szó, hogy a régi marosludasi ka-
tholikus lelkész megtiltotta a katolikus gyer-
mekeknek, hogy a református felekezeti isko-
lába iratkozzanak. Inkább menjenek a román-
nyelvű állami iskolába, csak a reformátusba
ne. Az ellenszegülő szülőket megfenyegette, a
vallás erejével és parancsaival kényszerítette.
Erős egyéniség lehetett, mert mindössze öt szü-
lő mert ellenkezni vele. Ez az öt gyerek most
is a református iskolába jár, a többit azonban
már nem lehet kikaparni az állami iskolából.
Tiltja a törvény. Az a gyermek, akit egyszer
beirattak már az állami iskolába, többé feleke-
zeti iskolába vissza nem térhet.

A jelenlegi katolikus lelkész nyomban meg-
szüntette ezt az áldástalan felekezeti keskedést,
ami — hála Istennek — nyomós bizonyíték ar-
ra, hogy nem az egyházi főhatóság akarata,
vagy rendelete érvényesült, hanem egy ember
makacs elfogultsága, káros türelmetlensége.
Az elkövetett hiba azonban már nem hozható
helyre s még nagyobb baj az, hogy az elköve-
tett hiba, a dolog természeténél fogva, nem ma-
radhatott a két pap ügye csak, hanem kikértül
a hívek közé, a szülők közé. Az egyik oldal
türelmetlensége a másik oldalból is türelmet-
lenséget vált ki. Dühös vetélkedés, mérges el-
lenkezés keletkezett, mintha bizony a vallás-
harcok idejében élnénk. Nagy baj ez nekünk,
kisebbségi sorsba szorult magyaroknak. És es-
titani a dolgot nem igen lehet, mert egyre
több és több esetek jelentkeznek.

— Itt van például most ez a mezőszengyeli
„háború“...

— Mezőszengyelen is ilyesmi van?

— Igen, de ennek a kérdésnek akadt már
„szakértője“ is, beszéljen az.

Elmentünk a „szakértőhöz.“ Nevet nem írok
itt sem, mert a nevekhez személyi kérdések is
fűződhetnek s ezek rendszerint nem közelebb
hoznak, hanem eltávolítanak egymástól. Le-
gyen elég annyi, hogy a szakértő foglalkozása
orvos, tehát hivatásánál fogva is emberi ma-
gaslatokon kell állania. Ennek a kérdésnek az
emlegetésénél azonban ideges tűz csapott ki
belőle. Erzett rajta a sokat bántott ember tü-
relmetlen haragra-készsége. Röviden így fogal-
mazott:

— Mezőszengyelen pedig nem engedik be a
református gyermekeket a katolikus iskolába.

HOSSZU JOGI VITA, MIKÖZBEN 14
GYERMEK ISKOLÁZTATÁS NÉLKÜL
MARAD

A további és részletekbe menő beszélgetés
során aztán kiderül, hogy bár a megfogalma-
zás tiszta és fűdi a tényeket, az ügy mögött
sok zavar húzódik meg. A községnek 2.200 la-

Mindeztideig azt hittük, hogy a kisebbségi
sorsnak egyetlen vitathatatlan parancsa van:
a felekezetek közötti béke és együttműködés.
Igaz, hogy a magyar kisebbség, mint kisebbség
s nem mint felekezet került szembe veszé-
lyeztetett helyzetben a beolvadási és elnem-
zetlenítési szándékokkal, a magyarság sorsa
azonban a magyar egyházak sorsa is, a ma-
gyarság félténivalója a magyar egyházak félténi-
valója is. Minden szükség és törvényszerűség
ugy parancsolta tehát, hogy a magyar egyhá-
zak magyar voltuk tudatában fogjanak össze a
közös munkára és közös védekezésre.

Ugy tudjuk, hogy ez a közös védekezés az
egyházi főhatóságoknál nem egyszer erőtelje-
sen ki is domborodik. Mi ad tehát alapot, fel-
fogásheli, lelkesítő alapot ahhoz, hogy az egy-
házi főhatóságok háta mögött ilyen kártékony
kultur-csatározások keletkezzenek a felekezetek
között?

A levegőben van valami? Igen, talán most
még csak a levegőben van valami, ami szörv-
nyosan fertőz.

Itt, ezekkel az esetekkel kapcsolatban is hal-
lottam, de hallottam már máshol is, a legkülön-
bözőbb vidékeken ezt az ijesztő új „elméletet“,
vagy jelszót, vagy minek is nevezem:

— Én elsősorban katolikusnak születtem,
tehát katolikus vagyok. Véletlen, hogy ma-
gyar is lettem...

Tehát ez az. Mondom, több helyen hallottam
már, a legkülönbözőbb vidékeken, ami arra
mutat, hogy valahonnan valamiért utnak indi-
tották s állandóan táplálják. Minden megdöb-
benés jogosult. A tudományos megdöbbenés.
Mi sohasem voltunk fajvédők, sőt harcoltunk
és harcolunk az ilyen természetű vak kilengé-
sek ellen, azt azonban nem vitathatta el senki,
hogy a faj, a fajta olyan meghatározó, amely a
vérrel jön, amelynek külső jellegzetességei van-
nak színben, koponyaalkatban, testi jellegzetes-

kosa van. Ebből 310 református, 1200 lélek ro-
mán, a többi — a néhány zsidó leszámításával,
— római katolikus. Az uralomváltozásig két
iskolája volt a falunak: egy római katolikus
felekezeti és egy görög katolikus felekezeti.
Az uralomváltozással a görög katolikus isko-
lából állami iskola lett, a római katolikus
megmaradt magyar iskolának, amint magyar
iskolának is született meg 70—80 esztendővel
ezelőtt, amikor a község magyarsága, feleke-
zetre való tekintet nélkül megvetette az alap-
ját földadományokkal. Az adakozók között vol-
tak reformátusok, sőt unitáriusok is, sőt a re-
formátus álláspont szerint többet adtak a refor-
mátusok, bár kevesebben voltak.

A régi, valószínűleg megegyezésszerű alapon,
a magyar gyermekek felekezetre való tekintet
nélkül ebbe az iskolába jártak anélkül, hogy
bármilyen megkülönböztetést tettek volna velük.
Két évvel ezelőtt aztán felborult ez az okos és
békességes helyzet. Az iskola vezetősége azt
a határozatot hozta, hogy a másvallású gyer-
mekek csak 300 lej évi tandíj mellett jár-
hatnak az iskolába. A reformátusok felháborod-
tak. Panaszt tettek a római katolikus egyházi

Egy új és ijesztő elmélet alapján

seégekben. Kínálnak, négernek, malájnak való-
ban születni kell. Tiszta fajról beszélni Európá-
ban már aligha lehet, de még a kereszteszövedé-
sek is adnak jellegzetességeket, amelyeket a vér
határoz meg. Így van ez a természetben az ál-
lat- és a növényvilágban egyformán. Termé-
szeti törvény ez, amelyen változtatni nem
lehet, de föllesleges is, hiszen a fajtság nem ér-
ték meghatározó, hanem csak jelleg.

A vallás és felekezet pedig, mint minden
olyan emberi érték, amit a szellem teremtett,
vérrel nem örökölheto. A vallás szellemi va-
gyon, amelybe bele lehet születni, amely tulaj-
don csak az öntudatosság korában lehet. Ka-
tholikusnak születni éppen olyan képtelenség,
mint hitleristának születni, vagy marxistának
születni. Igaz, szellemi vagyon valamely nép,
nemzet kultúrája, nyelve is. Magyar vagy ro-
mán lehet valaki anélkül, hogy szülei azok let-
tek volna. A fajta azonban vallásra nem kötelez
el annyira soha, mint a nyelvre és nyelven ke-
resztül megnyilvánuló kultúrára. A fajtvál-
tást nem föltétlenül, de rendszerint nyelv is jár.
A nyelv elsődlegesebb, mint a felekezet, vagy
vallás.

Mindez a bölcselkedés azonban nem fontos
s csak arra való, hogy ennek a valahonnan va-
lamiért elindított elméletnek, jelszónak, vagy
minek a vakmerő butaságára rámutasson. A
szellemet, a szellemi vagyont, mint értékmeg-
határozót, többre becsüljük mi is, mint a faj-
ságot, amely érdem nem lehet sehol és senki-
nél. Kultur-vagyon azonban ma már csak az a
szellem lehet, amely a középkorból kivezetett,
a vallásháborúk intő történelmi emlékké tet-
te s a célja az emberi szellem és kultúra érte-
keinek megértésével és békével való mentése és
fejlesztése, nem pedig a türelmetlenség és az
elfogultság föltámasztása. Az erdélyi magyar-
ság és az erdélyi magyarság egyháza ezt te-
szik akkor, amikor az elsődlegesebb nyelvhez

főhatóságnál is, mire a határozatot megváltoz-
tatták. Utasították a református gyermekeket,
hogy külön-külön kérjék 100—100 lej elenge-
dését, a második 100—100 lejt vállalta Betegh
Sándor egyházi gondnok, a harmadik száz le-
jést azonban nem engedhetik el. A reformátu-
sok azonban nem nyugodtak bele ebbe a meg-
különböztetésbe sem. Szerzett jogokra hivatko-
tak, arra hogy az iskola alapításában ők is
résztvettek. Aztán Betegh Sándor megajánlása
csak egyetlen évre szól és a fennmaradó száz
lej megfizetése is sok azoknak a szegény embe-
reknek akik szinte örvendenek, hogy ürügy
van gyermekeik otthontartására és foglalkoz-
tatására. Ujra a katolikus egyházi főhatóság-
hoz fordultak, mire új határozat született: nem
lehet felvenni több gyermeket, mert a létszám
betelt. Azt a néhány gyermeket azonban, aki-
nek a szülője meg tudta fizetni a 300 lejt, fel-
vették a betelt létszám ellenére is, valamint
felvették azokat a gyermekeket is, akiknek a
szülői át- vagy visszatértek a katolikus val-
lásra. A többi református gyerek azonban is-
kolázatlanul maradt, mert az állami iskolában a
létszám valóban betelt.

Azóta folyik a jogi vita a kérdésben: van-e
joguk a reformátusoknak fellépni és követel-
ni, vagy nincs? Igaz az, hogy az iskola alapi-
tásához a reformátusok is hozzájárultak, vagy
nem?

Volt már békéltető bíróság is, béke azonban
nincs.

A harc viszont egyre mérgesebben áll, any-
nyira mérgesen, hogy kiütözközik benne az
atacsony, elítélendő indulatok is. És beszél ró-
la az egész környék.

Sajnos, egyre kevesebben vannak, akik meg-
ütözközve beszélnek róla és egyre többen, akik
ezen, vagy azon az oldalon részt kérnek belőle.

kötött kulturális értékek megmentéséért közö-
sen állanak harcra.

Ezek az értékek az egyházak értékei is s
ezek az értékek természetük szerint nem ár-
thatnak egyik egyháznak sem a másik előnyére,
hanem egyformán javára válnak valamennyi-
nek.

Jellemzésül említem meg csak, hogy ez a jel-
szó azok között fogant meg és terjed, akik
között megelőzőleg a hitleri fajelmélet már
gyökeret vert. Furcsán kanyargós tehát ennek
az újfajta lelkiségnek a kialakulása. Egyfelől
mérges és türelmetlen fajelmélet, másfelől en-
nek pontosan az ellenkezője. Találkozó pont
azért van: a közös gyökér mind a kettőnél az
elfogultság és a türelmetlenség.

★

Sokan lesznek bizonyára, akik e cikk elol-
vasása után felsóhajtának:

— Ez ugyan igaz, de azért nem kellett vol-
na megírni!

Én nem ezen a véleményen vagyok. Nekünk
hinni és bizni kell abban, hogy az igazi szel-
lemi vagyon tulajdonosai még mindig sokkal
többen vannak, hinni kell abban, hogy sikerül
kigyomlánni ezeket a beteg elferdüléseket és
hinnünk kell abban, hogy az egyházi főhatósá-
gok segítenek a gyomlálásban.

Mai helyzetünkben különösen nem engedhet-
jük meg, hogy titokzatos kezek titokzatos cé-
lokért konkolty hintsenek közénk. A római
katolikus egyház legfőbb feje, a pápa, erős
kézzel tépi már a hitlerizmus konkoltyhintőit a
maga egyházából. Itt nálunk az egyházi főha-
tóságok kötelessége az, hogy véget vessenek
ennek a belső, veszedelmes és aggasztó kul-
tur-csatározásnak, amely aztán igazán és vég-
zetesen megbonthatja az erdélyi magyar ki-
sebbség népi egységét.

Kacsó Sándor

HIREK

— Gyergyószentmiklós határában is pusztított az erdőtüz. Tudósítónk jelenlét: Gyergyószentmiklós lakosságát könnyen veszedelmessé fajulható erdőtüz híre verte fel. A város Lőrincpataka nevű határában fekvő, magántulajdon képező erdők tüzet fogtak. A tüzoltók és lakosság a hír vétele után nagy tömegekben igyekezett a veszélyeztetett erdők oltására. Hosszú és emberfeletti erőt igénylő munka árán aztán sikerült megfékezni a tűz továbbterjedését s így a szomszédságban fekvő hatalmas közbirtokossági erdők megmenekültek. A rendőrség szerint a tüzet erdőtakarítás közben rakott tűz okozta. A vizsgálat folyik.

— Agyonlőtte magát a legnagyobb bolgár költő. Szófiából jelentik: Rakitics, a legnagyobb élő bolgár költő agyonlőtte magát. Rakitics állítólag azért lett öngyilkos, mert felmentették a Szépművészeti Múzeum igazgatói tisztségéről.

— Biharmegyei hírek. Nagyváradról jelentik tudósítónk: Gergely Péter járdvölgyi lakos 26 évi együttélés után válni akart vadházastársától. A válás könnyen ment volna, a szerzett vagyonon való osztozkodás azonban annál nehezebben. Az istálló fölött össze is veszték, mire Gergely mérgebe felgyutotta az istállót. Hathónapi fogházat kapott érte a törvényszéktől. — Gönczy Erzsébet 29 éves munkásasszonyt súlyos vérzéssel a köz-kórházba szállították. Vizsgálat indult meg, mert az orvosok megállapítása szerint az asszonyon tiltott műtetet hajtottak végre. — Papka Imréné nagykányai lakost hathónapi fogházra ítélte a törvényszék, mert Szabó Piroskán tiltott műtetet hajtott végre. — Kovács Rusalín és Demian Traian vaskóhi legények 100 lejes érmeiket hamisították. A hamisított érmeik annyira jól sikerültek, hogy 10 ezer lej értékét sikerült elhelyezniük belőlük. A két pénzhamisítót beszállították az ügyészségre.

— Kolozsvári hírek. Péntek délelőtt ítélkezett a törvényszék a hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt Palica Constantin fehérkőrösi csendőrmester ügyében. 1926-ban történt, hogy a felperes Plitz Lajos községi tanácsos valamilyen okból felpofozta cselédjét. A lány panaszt tett a csendőrön, mire az őrmester Plitzet bilincsbe vevve akarta beszállítani a dévai ügyészségre. Ugy a felperes Plitz, mint a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy az őrmester udvarlója volt a cselédlánynak s emiatt lépett fel olyan brutálisan a községi tanácsossal szemben. A törvényszék az őrmestert 1000 lej fő és 500 lej mellékbüntetésre ítélte. — Ma került a tábla elé Gavril Péter alsóbogáti lakos ügye, akit Borza csendőrmester kutya-korbácsával véresre vert, mert kutatás közben a földet az utra hányta s emiatt ellene fellépett tettek. A tábla a temperamentumos csendőrmestert 3600 lej fő és 300 lej mellékbüntetésre ítélte, azonkívül kötelezte az ügyvédi költségek megtérítésére. Az ítélet jogerős. — Az elmúlt éjszaka betörők jártak a Royal-mozi cukorkafüzletében, ahonnan 8000 lej értékű árut vittek el. A rendőrség beindította a nyomozást, melynek eredményeképpen letartóztatták Grozea Vasile és Langi Árpád rovt-multu egyéneket.

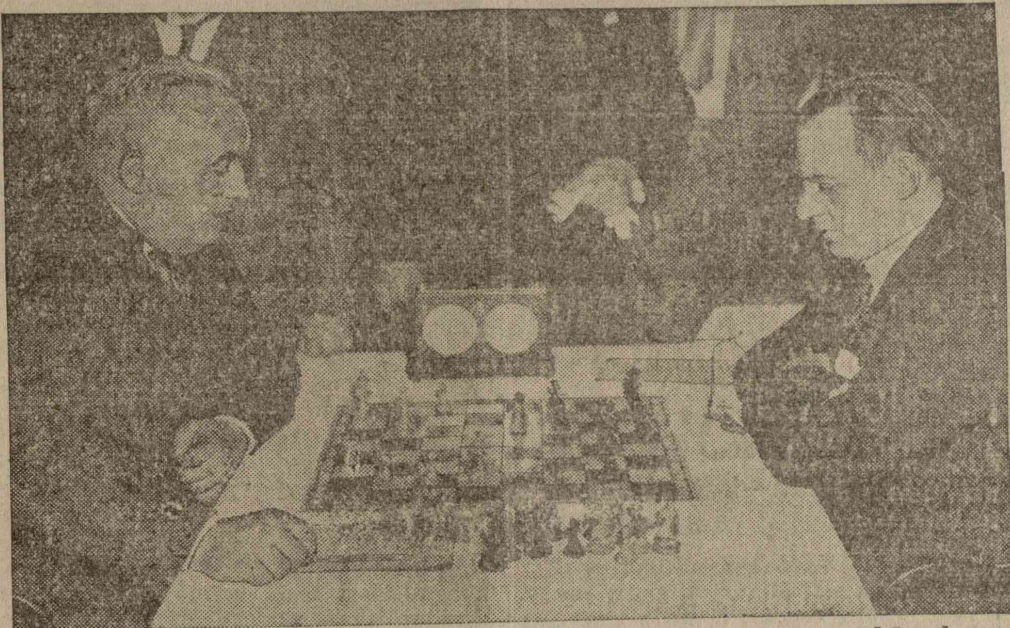
— Szélhámos sorsjegyügnököt kerget az aradi és a nagyvárad rendőrség. Nagyváradról jelentik tudósítónk: A nagyvárad rendőrség sürgős átiratot kapott az aradi rendőrség bűnügyi osztályától. Az átirat szerint Bacher Gyula sorsjegyügnök, állítólag nagyvárad lakos, Aradon súlyos csalásokat követett el s így kéri azonnali letartóztatását. A nagyvárad rendőrség azonnal megkezdte a nyomozást és sikerült megállapítania azt, hogy a keresett ügynök a bukaresti Internationala Casa Deschisa si Comision vállalat nevében utazik s nemcsak Aradon, de Nagyváradon is a családok egész tömegét követte el. A letartóztatás azonban nem sikerült, mert a szélhámos ügynök nagyvárad szállása üres volt s jelenlegi tartózkodási helyéről állásáról sem tudnak. Körözlevelet adtak ki ellene.

— Marosvásárhelyi ügyvéd tragédiája. Tudósítónk jelenti: Általános megdöbbenést keltett a székely főváros társadalmában egy halálhír, amely Debrecenből érkezett Marosvásárhelyre. A hír szerint dr. Telegdy István marosvásárhelyi ügyvéd, a város ügyvédi karának egyik leg-súlyosabb egyénisége és a magyar kisebbségi élet egyik vezető tekintélye az ottani szanatóriumban hirtelen szívizshüdben meghalt. A tragikus sorsu ügyvéd, aki széleskörű rokonságot borított halálával gyászba pár, hónap óta tartózkodik Magyarországon gyógykezelés céljából. A gyászoló családot a részvétnyilvánítások tömege keresi fel részvétnyilvánításával.

„Lássuk” rovatunk a mai számból a nagy anyagtorlódás miatt kimaradt. — Ezerszáz lejért mindenki résztvehet a Jorga-egyetem nyári tanfolyamán. A Valenii de Munté-ban levő Jorga-szabad-egyetem nyári tanfolyama az idén is július 15-től, augusztus 15-ig tart s mint a multban, az idén is, otthonok és étkezdék állnak a hallgatók rendelkezésére. A lakás és teljes ellátás díja az egész hónapra 1100 lej. Beiratkozni a következő címen lehet: Universitatea Populară „Nicolae Iorga”, Bul. Schitu Magureanu, No. 1., Bucuresti I.

★ Brassói orvosi hír. Dr. Tutsek Géza külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

A SAKKVII AGBAJNOKSÁG TIZENHARMADIK MENETE

A két világhírű sakkmester, Bogoljubov (balról) és Aljechin most mérkőznek a világbajnoki címért. Felsőfelünk a tizenharmadik játszma közben örökölte meg a két nagyszerű sakkprimadonnát. A játszma egyébként remis-vél, azaz eldöntetlenül végződött.

Országos felháborodás a brassói unitárius egyházat ért sérelem miatt

Közönséges faji gyűlölködés a magyarázatot, amelyek sürgős jóvátételét követeli a román közvélemény is

Brassó, május 12.

A brassói unitárius templomépítés körül keletkezett hullámverés a brassói liberális érdekeltségek körébe tartozó klikk aknamunkája s a belügyminiszter ismertett építéstartó rendelkezése országsszer- te nagy megdöbbenést és izgalmat váltott ki. A jog és törvényesség ellen indított hajszát súlyos kritikával illetik a tárgyi- lagosan ítélkező körök. Nemcsak a kisebbségek köreiben ütött fájó sebet ez a váratlan és komolyan meg nem indokolható eljárás, hanem a komoly és józanul ítélkező román közvélemény is pálcát tör a történetek felett.

Az első sorban érdekelt brassói unitárius egyház jogainak megvédése érdekében tiltakozó beadványt nyújtott a város vezetőségéhez és a belügyminiszterhez. — Tegnap este az unitárius püspök megbízottja és Kovács Lajos brassói unitárius lelkész Bukarestbe utaztak, hogy a rosszul informált és nyilvánvalóan félrevezetett miniszter előtt feltárják az igazi helyzetet és a törvényesség megvédését kérik. Remélhetőleg a belügyminiszter komoly megfontolás és jogászai mérlegelés tárgyává teszi a Brassóban történeteket és az elfogult, túlzó gyűlölködő áskálódás fölé emelkedve igazságot fog szolgáltatni a megbántott kisebbségi egyháznak.

Brassóban igen különbözőképpen boncolgatják az eseményeket. Különösen élesen bírálják a „közvélemény” szerepére vállalkozott kérvényezők szerepét. Mosolyogva beszélnek a mozgalom kendőzött indokairól. Nevetséges is szépsészeti és forgalmi szempontok előtérbe tolásával próbálkoznak, mikor a vak is látja, hogy itt egész közönséges faji gyűlölködésről van szó. Hogyan magyarázható meg különben, hogy azok, akik ma szemforgatással jajonganak, hogy az unitárius templom helyén parknak kell maradnia, eddig szóltakul türték, hogy ott soha park nem volt, hogy ott csavargók heverésztek, a gypmester lovait legeltették, egy időben pedig rohadó zöldseghulladékok és acetilénlámpák büszölgtek. A szépnek és izlésesnek mai lovagjai miért nem szisszentek fel ezek miatt, miért fái nekik, hogy erre az el-

hanyagolt helyre egy modern, szép épület kerül? Könnyű a válasz, de már arra nehezebb, hogy egy az állam érdekeit is szolgáló vallásos épület ellen hogyan vezethet olyan valaki rohamot, akit az igazságügyminiszter a törvény alkalmazására, az igazságszolgáltatás gyakorlására küldött ide, nem pedig azért, hogy itt felekezeti és nemzeti ségellenes megmozdulások vezetője legyen.

Sokat beszélnek arról is, hogy a miniszter küldöttje minő módon vezette a vizsgálatot. Azt mondják, hogy a templom-építés ellen áskálódók vezetője ott volt a miniszteri kiküldött mellett, beleszólt a kihallgatásokba, míg

az első sorban érdekelt egyház képoise- lőit a döntés meghozatala előtt meg sem hallgatták.

Hát ezeken a jelenségeken bizony elgondolkozhat mindenki, aki az igazságot tiszteli, becsüli és annak érvényesülését mindenki szemben egyaránt kívánja.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. A sepsiszentgyörgyi Ref. Székely Mikó Kollégium főgimnáziuma 17-ikén a tudós nyelv- kutató és ázsiai zarándok, Kőrösi Csoma Sándor születésének 150 éves évfordulója alkalmából nagyszabású emlékünnepélyt rendez. Az ünnepélyen emlékbeszé- det Debreczy Sándor főgimnáziumi tanár mond. Ezenkívül Bágya András zeneta- nár zongorajátéka, szavaltatok, valamint a főgimnázium és leánygimnázium éne- karainak számai töltik ki az ünnepély műsorát. — Folyó hó 17-én, hősök nap- ján leplezik le a háromszékmegyei Sepsikőröspatak községben, a községnek a világháborúban elesett 49 hősi halottja em- lékére emelt emlékoszlopot. Az emlékmű Hadnagy Ferenc jegyző szorgalmazásá- ból és a község áldozatkészségéből szüle- tett meg s már teljesen készen várja a le- leplezést. A leleplezési ünnepélyen a me- gye több dalárdája és zenekara vesz részt s az ünnepi beszédet Szentkereszthy Béla háró országgyűlési képviselő tartja. — A Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda a május 27-én rendezendő nagy kerületi dalosverseny előtt 13-án, vasárnap kerti mulatságot rendez, amelyen bemutatja a versenyen eléneklésre kerülő összes da- rabjait.

CARMOL
FRIKCIÓ HÜLES ELLEN

★ „Ahol vékával méri az egészséget.” Ez a jelszó nem jelent túlzást, ha Tekirghiol für- dőre alkalmazzuk, a Fekete-tenger eme párat- lan gyöngyszemére. Nemcsak modern, a világ- fürdőkkel versenyző tengeri fürdő, hanem az ország határait messze túlszárnyaló hírű iszap- gyógyfürdő van itt, ahol nem is olyan rég pusztaság volt, ahol ivóvíznek, vagy még ke- vésbé vízvezetéknek még híré sem hallották. És ma valóságos csoda: páratlan szépségű strandfürdő a Fekete-tenger partján és mellet- te csodás gyógyhatású, rádióaktív iszappal tel- tő, amely gyermek és felnőtt részére egyaránt isteni jótétet jelent, esonttuberkulózis, reumatizmus és sok más betegség esetén. A tekirghiol iszap hatását már régen ismerték, azonban alig néhányan keresték fel ezt a pus- taságot, ahol még az ivóvizet is nélkülözniük kellett. Ma — százezeres beruházások után — modern szállodák, szanatóriumok, villák, für- dőpaloták emelkednek, amelyek ugyanazt a ké- nyelmet adják, mint Bukarest, vagy a nyugat bármely metropolisza. Az árak feltűnően ala- csonyak, úgyhogy pl. a Grand-hotel, vagy a Neptun-szállodában még a fürdőszalon alatt sem költ többet, mint Bukarestben, vagy Er- dely bármely nagyobb városában.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

★ Ibanez — A meztelen asszony. Kevés író van, aki kalandosabb életet élt nála, sokáig et- te a száműzetés keserű kenyerét s csak halála után esendődtek el a harcok körülötte. Ko- porsóját hadihajók és repülőgépek vitték vis- sza a száműzetésből. Nemzetének késői elismer-ését megelőzte a külföld elismerése; Ibanez régóta a világ legnépszerűbb, legjobban olva- sított írói közé tartozik. A meztelen asszony a legizgalmas, legszenvedélyesebb Ibanez-regény. Egy nagy szerelem története sok könnyön és szenvedésen át a halál utáni megdicsőülésig. A valóság napsütése árad a könyvben, eleven szenvedélyek viharai tombolnak. A spanyol nap izzóbban süt a miénknél és a spanyol vi- harok szenvedélyesebben viharznak. Ez a felfo- kozott élet azonban még érdekesebb, lelkiből- bé teszi a regényt, a meztelen asszonynak és a meztelen szivnek megindító történetét. A re- gény Kállay Miklós kitérő fordításában az Athenaeum 2 pengős regényei közt jelent meg. Egyenként 3—400 oldal, fehér papír, diszvá- szonkötésben 60 lej a Brassói Lapok könyvosztá- lyában.

★ A rákbetegségről. Írta: Dr. Verebelyi Ti- bor, egyetemi tanár. Megjelent Novák Rudolf és Társa Tudományos Könyvkiadóvállalat ki- adásában, Budapest, VIII. Baross-u. 21. Legki- válóbb orvosprofesszoraink egyike, dr. Vere- belyi Tibor egyetemi tanár, egy, a nagyközön- ség számára szánt kis tájékoztató füzetet írt a rákbetegségekről. A rákos megbetegedések sta- tistikája, sajnos, emelkedőben van az utolsó évtizedben és így a rákbetegség joggal egyike a legrettegettebb betegségeknek, mert töme- gekben szedi áldozatait. Verebelyi prof. kis munkája felvilágosít bennünket a rákos meg- betegedések tulajdonképpeni természetéről, a betegség tüneteiről, — különösképpen hangoz- tatva, hogy minden menthető, ha a beteg ide- jében jelentkezik az orvosnál, még mielőtt a rákos daganat mérgező anyagcsere termékeivel az egész szervezetet elárasztotta. Művében részletesen beszél a rákos daganatok keletke- zésének tényezőiről, (helyi ingerek, egyéni haj- lam, stb.) a rákos megbetegedéseket előidéző vegyi anyagok és foglalkozásokról, a rákkuta- tás mai állása és a gyógykezelés különböző módjairól, (röntgen, rádium-kezelések, operá- ciók) a rákbetegségek lehető megelőzése és a védekezéséről, stb., stb. Köszönettel és hálával tartozunk a világhírű orvostudós szerzőnek műve megírásáért, mely száz- és száz ezer pél- dányban elterjedve fogja visszaragadni az em- bereket a biztos pusztulás útjáról. Hogy e mű mindenki számára könnyen beszerezhető legyen, ára csekély 24 lejben nyert megállapi- tást. Kapható a Brassói Lapok könyvosztálya- ban.

— A temesvári törvényszék hírei. Tu- dósítónk jelenti: A temesvári törvény- szék pénteken 3—5 évi börtönrre ítélte To- poloviceanu és Petrescu hosszúági lakoso- kat, akik a mult évben az egyik község- beli gazdánál betörték és 7000 lej kész- pénzt, valamint ruhaneműket zsákmá- nyoltak. — Ugyancsak pénteken a te- mesvári törvényszék jogerősen felmen- tette Sveta Danila ifjumunkást, aki fel- forgató törekvések és hatóság elleni erő- szak vádjá alatt került bíróság elé.

?

JOHANN ORTH
TITKA

a Habsburg-ház
legtitokzatosabb eseménye.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Hatvan százalékkal esett Románia német-országi tojásexportja

Berlin, május 12

A német tojásbevitel, amelyet az év első két hónapjában erősen megszigorítottak, márciusban mintegy 150.000 nagytucattal emelkedett A bevitel ennek ellenére sem tette ki az elmúlt év hasonló hónapjának felét.

Az exportáló államok bevitel márciusban erősen emelkedett, de Románia németországi tojásbevitelére alig teszi ki az elmúlt év exportjának 40 százalékát.

Amíg tavaly márciusban Románia 107.367 nagytucatot (egy nagytucat 120 darab) exportált, ez évben mindössze 40.217 nagytucatot tett ki a román bevitel.

Árjelentések

Az országban a szárazság tovább tart és az árak tartósan szilárdak.

Tőzsdei jelentés:

TEMESVAR

Buza 530 lej,
Tengeri 240 lej,
Zab 250 lej,
Árpa 260 lej.

FOGARAS

Gabonapiac:

Buza 300—320 lej,
Kukorica 150 lej,
Árpa 160—170 lej.

Burgonya 45—55 lej (hektoliter).

Allatpiac: A felhajtás sertésben bőséges. Választott malac párja 400—500 lej, nehéz sertés: 14—16 lej.

Baromfi darabja 50—50 lej, csirke párja 60—65 lej, vaj kgr. 45, teavaj 50, tojás —80 lej.

A Banca Nationala jelentése az intézet helyzetéről

Bukarest, május 12

A Banca Nationala most adta ki legutóbbi jelentését a bank helyzetéről, amely az április 21—28-ig terjedő időt öleli fel.

Aranykészlet: 10 milliárd 33 millió 805.889 lej, a legutóbbi 10 milliárd 32 millió 303.688 lejjel szemben.

Arany Romániában: 8 milliárd 392 millió 153.864 lej.

Arany külföldön: 1 milliárd 641 millió 652.025 lej.

Devizák: 210 millió 470.300 lej, a legutóbbi 217 millió 72.500 lejjel szemben.

Kereskedelmi tárcák: 8 milliárd 248 millió 634.232, a legutóbbi 8 milliárd 502 millió 890.762 lejjel szemben.

Kötelezettségek: 28 milliárd 611 millió

073.827 lej, a legutóbbi 28 milliárd 732 millió 605.095 lejjel szemben.

Pénzforgalom: 21 milliárd 257 millió, 625.225 lej, a legutóbbi 21 milliárd, 149 millió 751.580 lejjel szemben.

Értékpapírelőlegek: 482 millió 653.700 lej, szemben a legutóbbi 473 millió 488.167 lejjel szemben.

Állami adósságok: 3 milliárd 381 millió 87.283 lej.

Kincstári előlegek: 2 milliárd lej.

Mezőgazdasági tárcák: 3 milliárd 142 millió 919.485 lej, a legutóbbi 3 milliárd 135 millió 935.316 lejjel szemben.

Különleges devizák: 2 milliárd 296 millió 527.345 lej, a legutóbbi 2 milliárd 289 millió 925.145 lejjel szemben.

A vajdahunyadi vasgyár még egy kohót állít üzembe

Kétszáz—kétszázötven munkás kap még munkát az állami vasgyárnál

Vajdahunyad, május 12.

A vajdahunyadi állami vasgyár, amely félévvel ezelőtt kezdett hozzá a nagy léptékű építési munkához, egyre nagyobb arányban fejleszti üzemét.

Amint értesülünk, az állami vasgyár május 15-én beállítja második nagy kohóját is.

Eddig csak egy nagy kohóban termelte a vasat, de a felgyülemlett rendelések szükségessé tették a második nagy kohó üzembehelyezését is.

Az üzembeállítás 200—250 munkás munkábaállítását teszi lehetővé, mert ezzel egyidejűleg a gyalárdi ércbánya termelését is fokozni fogják.

A vasipar különben az egész vonalon jelentős fellendülést mutat és éppen ez teszi szükségessé a vajdahunyadi nyersvastermelés nagyobbarányú emelését. Mint legutóbb említettük, a kaláni vasárugyár rövid idő alatt négyszázról ezer egyszázra emelte fel munkáslétszámát, mert

a külföldi vasárak behozatalának kor-

látozása miatt a belföldi vasgyárak majdnem kizárólag maguk uralják a piacot.

A vasiparnak nyersvasat szállító vajdahunyadi vasgyár tulajdonképpen már régebben beállította volna második nagy kohóját is, de az üzemeltetéshez nem volt elég faszene és ez az akadály késleltette eddig az üzembeállítását.

A közgazdaság hírei

Meghívó. Az Általános Kereskedelmi Réshivatalaság 1934. május 30-án délelőtt 10 óra 30 perckor Brassóban, a Brassói Általános Takarékpénztár Lensor 31. szám alatti székházának gyűléstermében tartja XIV-ik rendes évi közgyűlést, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 3. A mérleg megállapítása. 4. A felmentvény megadása. 5. Egy felügyelőbizottsági tag választása. 6. Indítványok. 7. Bezáró. Brassó, 1934. május 3. Az Igazgatóság. — Mérleg: Cselekvő vagyon: Késszép 11.779, nyersanyag 85.131, leltár 19.976, követelés 8.283.757, ingatlan 273.188, erdő 337.000, veszteség 866.082 lej. Összesen: 9.876.913 lej. — Szenvédő vagyon: Alapítvány 2.500.000, elsőbbségi kölcsöntőke 340.000, kétes köv. tart. 1.887.820, leírások 980.858, tartozások 3.843.235, elfogadvány 325.000 lej. Összesen: 9.876.913 lej. Brassó, 1933. december 31. Az Igazgatóság.

BRASSÓI PIACI ÁRAK

Marhahús levesnek I. kg. 16 lej, marhahús levesnek II. 10, Marhahús pecsenye 34—36, sertéshús combja 26, sertéshús karaj 32, zsirszalonna 30, zsir 38, tojás drb. 0.80—1, csirke párja 40—100 lej. — Élő állatok: export ökör kg. 9—11, sertés kg. 17—20, ígás ökör drb. 3000—5000, ló 3000—7000, ló luxus 10.000—16.000 lej. Terményárak nagyban: buza 100 kg. 480—530, rozs 280—300, sörárpa 270—300, takarmányárpa, 220—250, zab 280—300, tengeri 250—280, lencse 500—600, bab fehér 300—320, burgonya 100—130 lej. Takarmányárak: széná préselt 100 kg. 140—150, széná laza 100—110, szalma 50—60, korpa 180—190 lej.

S P O R T - É L E T

A magyar futball világraszóló győzelme:

Remek küzdelemben, a technikai finomságok és ötletek özönével, úgy játszottak az angolokkal, „mint apa a fiával...”

Magyarország—Anglia 2:1 (0:0)

Budapest, május 12.

A magyar csapat világraszóló győzelmet aratott!

Legyőzte a „világ legjobb futballistáit”, a futball őshazájának labdaművészeit. Ebben a pillanatban még fel sem lehet becsülni, hogy mit ér ez a győzelem. Az osztrák válogatott angolok elleni sikere után Magyarország csapata bizonyította be végleg, hogy a tanítványok nemesak elérték, hanem felül is múlták a mestert.

Enek a mérkőzésnek más jelentősége is van. A magyar csapat sorsolása nem a legszerencsésebb a világbajnokságban. Nem is valószínű, hogy bejut a döntőbe. Az angol csapatnál erősebb együttes aligha lesz a világbajnoki döntőben. A magyarok győzelmének értéke tehát ebből a szempontból is értékes.

Arról nem is beszélve, hogy megnyitotta az utat Angliába a magyar csapatok előtt!

„MINT APA A FIÁVAL”

Magyarország: Háda — Vágó, Sternberg — Szalay, Szűcs, Lázár — Röck, Avar, Sárosi, Toldi, kemény.

Anglia: Moss — Cooper, Hapgood — Stoker, Hart, Burrows — Crooks, Carter, Tilson, Bastin, Brook.

Ebben a felállításban lép pályára a két csapat. A magyar csapat nyomban támadásba lendül és ostroma az egész első félidőben tart. A magyar csatároknak azonban nincs szerencséje, a lövések tömege megy fölé és mellé.

Az angolok kondíció és testi erő fölényét a magyar játékosok ravasz technikai tudással és a támadások ötletes felépítésével olyan sikerrel ellensúlyozzák, hogy az angolok hosszú percekig szóhoz sem jutnak.

Sokszor olyan a játék képe, mintha nem is a világhírű, nagy angol válogatott játszana. Nem is olyan tulzások a nézők „bemondása”: — Mintha mi lennénk az angolok!

A második félidőben kissé alábbhagy a tüzes iram. A közönség biztatása zug fel:

Huj, huj, hajrá!

Sárosi vizsgálja miatt nincs a legjobb kondícióban. Ez érzik is a támadások befejezésében. A magyar védelem annál szennázóssabb: egyetlen hibát sem csináltak!

Röck sorozatos mellélövési után

Ez a legelső magyar győzelem az angolok ellen

Ez volt az ötödik angol—magyar — és az első magyar győzelem.

1908. Budapest. Anglia—Magyarország 7:0.
1909. Budapest. Anglia—Magyarország 4:2.
1909. Budapest. Anglia—Magyarország 8:2.
1912. Stockholm. Anglia—Magyarország 7:0.

1934. Magyarország—Anglia 2:1.

HORTHY KORMÁNYZÓ A LEGELSŐ MAGYAR FUTBALLISTA, AKI ANGOLOK ELLEN JÁTSZOTT

Az angol—magyar mérkőzésen megjelent

a 12. perc gólt hoz. Sárosi szökteti Röcköt, a jobb szélső labdája átszáll Keményhez, aki Toldihoz játszik, a balösszekötő fejjel továbbítja Avarhoz, aki ballábbal jobbsarokba belövi, 1:0.

Leirhatatlan örömmujongás. A magyar csapat most nagy lendülettel támad. Ugy játszanak az angolokkal, „mint apa a fiával.”

A 27. percben ragyogó akció. Toldi a hatosról visszafel Sárosinak, az angol védelem tehetetlen, „Gyurka” lövése védhetetlenül száll a jobb sarokba.

Az angolok veszélyesen támadnak, de sorra szereli a remekül dolgozó magyar védelem. Egy kornerből mégis gólt érnek el. A 36. percben

Crooks kornere után kavargó támad, Tilson közelről bevágja.

Barátságos mérkőzések

NAGYVARAD:

Crisana—Törökvis 2:0 (1:0). Máté lőtte a gólokat.

RESICA

UDR—Detta AC 20:0 (9:0). Az UDR úgy győzött, „ahogy akart” és hajszálon múlt, hogy „gólrekordot” nem csinált.

ARAD

Banatul—Gloria CFR 2:2 (1:0).

LUGOS

Vulturii Textilă—Ilsa 3:0 (2:0).

DES

Universitatea kombinált—Somes 2:2 (1:1).

ZERNEST

Brassói Birótestület—Zernest oldboy 6:0 (1:0).

BRASSÓ

Astra—Victoria 1:0 (0:0). A hatalmas eső bajnoki mérkőzésre alkalmatlanná tette a pályát és ezért barátságos jelleggel játszottak le.

SEPSISZENTGYÖRGY

SMTE—Brasovia komb. 2:2 (1:0). A Brasovia kombinált a technikás játékát az SMTE tulzatosan kemény játékkal ellensúlyozza. A bíró tulszigorúan két 11-est is megítél, az SMTE be is lövi mindkettőt. Takács és Eröss góljaival egyenlített a brassói csapat.

Nemzetközi mérkőzés

CSERNOVIC

Csernovic—Lemberg válogatott 4:1 (1:1). Csernovic válogatott nagy sikere, hogy legyőzte lengyel ellenfelet.

SZATMÁR

S. K. Russ—Olympia CFR 5:1 (2:1).

A cseh csapat nagyon szép futballt játszott.

Football, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor-utca 24.

Nemzeti Bajnokság

Az Unirea Tricolor legyőzte a NAC-t, az Universitatea a Kinizsit, botrányral zárult a döntetlen Mures-Juventus, félbeszakította a vihar a Ripensia-Romania mérkőzést

Unirea Tricolor—NAC 2:1 (2:1)

Bukarest, május 12.

Szerencsés küzdelemben győzte le az Unirea Tricolor a NAC-ot. A nagyváradi csapat többet és jobban támadott, de csatárai ezuttal sem lőttek be a gólokat. Az Unirea Tricolor viszont két szerencsés akcióval, két kapuelőtti kavardásból mindkét pontot megmentette. Az eredmény részben meglepetésnek számít, a jelenlegi formákat véve alapul.

Az első tizenhét perc változó fölényű mezőnyjátékkal telik el.

A 17. percben a NAC-kapu elé sodródik a labda, kavardás a tizenhatoson belül, Carjean váratlanul lő és 1:0. A 22. percben Kovács Károly játszik, aki kicselezi Sucitulescut és kiegyenlít, 1:1. A 41. percben újabb kavardás, a védelem kapkod és Ionescu két lépésszerűen befejezi a győztes gólt.

A második félidőben sokat támad a NAC, az U-Tricolor is veszélyeztetet néhányszor, de az eredmény nem változik.

Az Unirea Tricolor győzelmének értéke az, hogy tartani tudta az eredményt. A bíró a második félidő 5. percében kiállította Jonescut és így 40 percig 10 emberrel játszottak.

Universitatea—Kinizsi 2:0 (2:0)

Temesvár, május 12.

A temesvári mérkőzés megmutatta, hogy az Universitatea nem lehet eltemetni. A Crisana ellen nagy győzelmet aratott Kinizsit győzte le kitűnő játékkal és szerezte meg az első tavaszi pontokat.

A 7. percben Sepi 25 méteres szabadrugása a felső sarokban köt ki, 1:0, a 27. percben Sepi újabb szabadrugását kiejti a kapus, Ploesteanu közlelő berugja, 2:0.

A második félidőben a Kinizsi és az U kölcsönösen veszélyes támadásokat vezetnek.

A 35. percben Sfera a 16-oson belül kézzel érinti a labdát, 11-es. Zelenak kapu mellé lövi a labdát.

Az U győzelme megérdemelt.

Elmosta a vihar:

Ripensia—Romania 2:1 (2:1)

Kolozsvár, május 12.

Kolozsvárt is volt angol-magyar! Legalább is a játék ezt mutatta. A favorit Ripensiat teljesen leszorította a Romania és ha a vihar nem szakítja félbe a mérkőzést, most talán meglepetésről kellene beszámolni.

A Romania már a 2. percben megszerzi a vezetést: Capusan beadását Pop Béla beteszi, 0:1. Továbbra is támad a Romania. A 29. percben Dobai beadásából Bindea egyenlít, 1:1, a 36. percben ugyancsak Bindea szerzi meg a vezetést, 2:1.

A második félidő első perceiben is nyomaszó Romania-fölény: 8:2 a kornerarány a kolozsvári csapat javára! A 7. percben a nagy vihar miatt Morar dr., bíró lefújja a mérkőzést, 25 perces szünet után a felázott pályát játékosok alkalmatlannak találja. A mérkőzést valószínűleg újrajátsszák.

Parázs botrány meccs után:

Mures—Juventus 1:1 (1:0)

Marosvásárhely, május 12.

Csak látszólag meglepetés az eredmény, amely a várokozásnak és a jelenlegi erőviszonyoknak megfelel.

A Juventus volt a technikásabb, a Mures a lelkesebb.

Már a 3. percben lövi vezetőgólját a Mures Szász révén, a Juventus a második félidő 24. percében egyenlít.

A mezőny legjobb embere a Mures játékosa: Orza.

Mérkőzés után csunya botrány. A Juventus játékosai a Transsylvania szálloda előtt felismerték a Mures főtákarát, Milea Virgilt, aki a mérkőzés alatt sértő szavakat kiáltott be a Juventus játékosaira és

a nyílt utcán véresre verték. Alaposan elverték a főtákar társaságában lévő Mures-drukkert is. A verekedő futballistákat a rendőrségre vitték és

csak a késő éjszakai órákban engedték szabadon a Juventus teljes csapatát, amely addig a rendőrség foglya volt.

Mint a rendőrség megállapította, a verekedésben három játékos kivételével, az egész csapat részt vett.

Milea Virgiltől a Juventus játékosai egyénileg és együttesen is bocsánatot kértek.

A) CSOPORT:

1. Crisana	10	6	3	1	26:12	13
2. Kinizsi	11	7	0	4	26:18	14
3. Universitatea	11	6	1	4	28:16	13
4. Venus	11	6	1	4	27:18	13
5. CFR	9	5	1	3	17:9	11
6. AMTE	10	4	2	4	19:19	10
7. Tricolor	11	1	2	7	12:37	4
8. Brasovia	10	1	2	7	15:41	4

Táblázatunk most már feltünteti az ősszel Bukarestben lejátszott CFR-Brasovia 7:0-as tavaszi mérkőzést is, melynek nemzeti bajnoki jellegéről kevesen tudnak. A pontos helyzet tehát jelenleg ez a bajnokságban.

Hátralevő ellenfelek: Crisana: Venus, AMTE, CFR, Tricolor. Universitatea: AMTE, Tricolor, Brasovia. Venus: Crisana, CFR, Brasovia. Kinizsi: AMTE,

CFR, Brasovia. AMTE: Crisana, Universitatea, CFR, Kinizsi. CFR: Crisana, Venus, Kinizsi, AMTE, Tricolor. Tricolor: Crisana, Universitatea, CFR, Brasovia. Universitatea, Venus, Kinizsi.

B) CSOPORT

1. Unirea Tricolor	13	9	2	2	40:17	20
*2. Ripensia	11	8	2	1	45:12	18
3. NAC	11	6	2	3	35:16	14
4. Gloria CFR	10	5	2	3	28:23	12
5. Juventus	10	5	2	3	28:18	12
*6. Romania	10	3	2	5	19:21	8
7. Mures	12	1	2	9	15:48	4
8. Soimii	13	0	2	11	7:54	2

Csillaggal jelzett: a Ripensia-Romania mérkőzés félbeszakadt. Ujjajtszás a valószínű. Nem vettük fel a táblázatba.

Hátralevő ellenfelek: Unirea Tricolor: Juventus, Ripensia: Gloria CFR, Juventus, Romania, NAC: Gloria CFR, Juventus, Mures. Juventus: Unirea Tricolor, Ripensia, Gloria CFR, NAC. Gloria CFR: Ripensia, NAC, Juventus, Romania. Romania: Ripensia, Gloria CFR, Mures, Soimii. Mures: NAC, Romania. Soimii: Romania.

Bajnoki mérkőzések

NAGYBÁNYA

Tricolor—Nagykárolyi Törekvés 4:0 (1:0).

TEMESVÁR

Politechnika—Kadima 2:1 (1:0).

ZSOMBOLYA

ZsSE—Hertha 2:1 (2:1).

BUKAREST

Turda—Olympia 1:0 (1:0).

ASCAM—Voevodul Mihai 1:1 (1:0).

Maccabi—Viforul Dacia 2:1 (1:1).

NAGYSZEBEN

NSE—Viforul 6:0 (4:0).

Fraternia—SzMTE 3:0 (2:0).

BRASSÓ

CFR—Gloria 4:0 (0:0). Székely (3) és Kuszka 11-es a góllövők. A CFR bajnoksága ezzel a győzelemmel befejezett tény lett.

IAR—Suburbia 5:1 (1:1). A Suburbia rugja a vezetőgól Bagoly révén a 15-ik percben. Leuca egyenlített a 29-ik percben. A második félidő gólsorozatának szerzői Niculescu, Szávai, Vasilescu, és újra Niculescu.

Ivria—Izvorul 4:0 (3:0). Ősről elmaradt bajnoki. Góllövők: Gidáli (2), Förster, Tauber. Az Ivria nagy fölényben játszott. A mezőny legjobb játékosa: Gidáli és Mund.

NŐI KOMPLÉ-ÉS
NYÁRI
RUHASZÖVETEK

hallatlanul olcsó árakon,
legdivatosabb mintákban
és színekben

VESTIS POSZTÓÁRUHÁZ
BRASSÓ, LENSOR 22. SZÁM

Aranyér nemcsak kellemetlen, de VESZÉLYES is lehet!

Az aranyér a székrekedés következménye. Ennek az igen gyakran súlyos műtétet igénylő betegségnek megelőzésére a székrekedést kell leküzdenie, még ha megnyilvánulási formái enyhék is.

Ha észreveszi, hogy belei nem teljesítik kötelességüket, szedjen ARTINT, a biztos hashajtót, amely tökéletes, fájdalommentes székletet okoz.

ARTIN

az ideális hashajtó megakadályozza az aranyér képződését!

Ar. Lel. 20.- 33.- 88.-

Dr. Wander r. t. üzemek készítménye

Olympia—BMTE 2:0 (2:0). Honigberger és Ludwig a gólszerzők. A második félidő 14. percében csunya botrány. Bálint, BMTE játékos, amikor a bíró kiállította, nekirohant László játékvezetőnek, megpofozta és megrugta. A mérkőzést folytatták, a végén újabb botrány volt. Róttor határbíró a közönség egy része saját taccsaszálójával verte véresre. SZINÉRVÁRALJA

Phönix—Seini 2:0 (1:0).

Külföldi mérkőzések

BUDAPEST

Kispest—Attila 0:0. A tribünegés miatt félbeszakadt mérkőzés újrajátszása. Megfelel az erőviszonyoknak az eredmény. A Kispest technikáját ellensúlyozta az Attila lelkesedése.

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Újpest	20	15	4	1	66:24	34
2. Ferencváros	19	16	1	2	67:23	33
3. Bocska	20	11	3	6	46:27	25
4. Hungária	20	10	2	8	50:35	22
5. Kispest	20	7	5	8	38:41	19
6. Phöbus	19	6	6	7	36:34	18
7. Budai „11”	20	6	6	8	35:49	18
8. Szeged	20	7	2	11	35:42	16
9. III. ker. FC	20	6	4	10	36:51	16
10. Somogy	20	6	2	12	26:67	14
11. Nemzeti	20	2	8	10	30:55	12
12. Attila	20	4	3	13	30:47	11

Vasutasválogatott—Főiskolások 6:2 (5:1).

Budapest amatőr válogatott—Vidék válogatott 4:2 (2:1).

BÉCS

Admira—Rapid 8:0 (5:0). Az osztrák kupa döntője. A gólarány nagy meglepetés.

AMSZTERDAM

Hollandia—Franciaország 5:4 (4:4).

MÜNCHEN

Német válogatott—Derby County 5:2 (3:2).

STRASSBURG

Franciaország—Ausztria 3:2 (1:0). Amatőr válogatott mérkőzés.

PRAGA

Cseh válogatott—Vienna 0:0.

BERN

Westham United—FC Bern 2:2 (1:1).

Tenisz

Ausztria—Magyarország 4:2. A bécsi nemzetközi hölgyválogatott mérkőzést az osztrákok nyerték, főleg azért, mert az autószerencsétlenség miatt sérült Schréderné inkább csak becsületből állott ki és simán veszített.

Atlétika

Új lengyel diszkoszvető-rekordot dobott Elias 47 m. 05 centiméterrel.

Gyepgokki

Royal Bershoot AC Antwerpen—MAC 3:1 (3:0). A revánsmérkőzést is a belga hölgyek csapata nyerte Budapesten.

Tista Bled

Baromvásár

Parkaslaka, május hó

Hihetetlen, hogy mennyi a csüggesztő példa mostanában.

Itt van ez a baromvásár is, ez a nálunkvaló, amelyet a napokban néztem végig. Kiterjedt és népes vidéknek a gócpontja a mi falunk. Itt van a csendőrség, a körjegyzőség és a posta. Űsrégi szokás az is, hogy esztendőnként kétszer baromvásárra is ide sereglik össze a környék gazdanépe. Amióta az udvarhelyi gimnázium padjai közül, kilencszázötvenhat nyarán, elmentem volt hazát védeni, ritkán voltam itthon s olyankor egyszer sem, amikor a hagyományos baromvásárt, a május elejét, vagy az augusztust, tartották volna. Nagy érdeklődéssel készültem tehát arra, hogy végre most megtekintsem. Mondhatnám, hogy meleg izgalom is járult az érdeklődésem mellé, hiszen gyermekkoromban igen sok halhatatlan emléke fűződik ehhez a baromvásárhoz. Mert nemcsak megáradni, zugni és forogni láttam olyankor egész napon át az életet, hanem a rengeteg pogácsa- és cukoráros sátora körül forgódní és igen nagy élvezet volt, sőt, bátor legényke lévén, pénz nélkül is gyakran tudtam jó és tetszetős dolgokat vásárolni. Nem is ment ez olyan nehezen a süri és gyuródó sokadalomban. De ami ennél büszkébb és felemelőbb emlék: első pénzbeli kereseteim is ilyen baromvásárokon alkalmával történtek. Volt ugyanis néhányunknak, falumbéli legénykének annyi eszünk, hogy korondi korsókba friss vizet merítettünk valamelyik kútból, a korsó mellé egy poharat kerítettünk s a sokatbeszélő és tikkadó vásárosoknak árulni kezdtük a vizet. Egy krajcárt kaptunk egy pohár vizért s bizony löbbször megesezt, hogy este egy egész koronát mondhattunk a magunkénak.

De lám, milyen a sors: ezen a mostani baromvásáron szomorúságban és aggodalmakban mindent visszafizettem, amit pénzben és régi jó pénzben, valaha kerestem volt!

Mert ez a vásár csuf utáizata volt csak a régi, nevezetes vásároknak.

Mélyen csüggesztő volt már az első dolog is, amit látnom kellett. Nem is hiszem, hogy ez megtörtént még valaha ezen a nálunkvaló vásáron. Ahogy mentem ugyanis délelőtti tíz óra felé a barompiac irányába, hangos szitkozódással egy ember jött szembe velem. Székérbe fogva két tehenet hajtott.

— Mi baj van, bácsi? — kérdeztem.

— Ezek azt gondolják, hogy lopom a pénzt, — mondta az öreg.

— Kik?

— Hát ezek a farkaslakiak.

— S azok mért?

— Azért, mert huszonnyolc lej vámot kérek tőlem, hogy ezt a két tehent behajthassam a vásárra. Ilyen vásárt a haramiák is tudnak rendezni a nagy erdőben s ott legalább árnyékban van az ember.

Igy magamban csakugyan igazat adtam az öregnek, mert csakugyan sok ez vámnak. Egy embernek egy napi keresete, tavaszi időben. S amellet lufira teszi, mert ritka ember tudja eladni ma a barmát.

Ugy látszik, hogy az öreg példáját mások is sokan követték, mert meglepődve láttam, hogy a nagy vásártéren már a hire sínes meg a régi sokadalomnak. Gyéren, esendően és kedvetlenül lézengett ember és állat egyaránt. A bejáratnál szigorúan vizsgálta a bírő a vámcédulát, az állatorvos pedig a marha-levelet. A járási őrmester is komolyan őrködött egy csendőrkíséretében, szuronyos puskával.

A rend és a hivatalosság csorbát nem szenvedett.

A régi árusok azonban, akik különböző csemegekét és hűsítő italokat szoktak árulni, éppen úgy megfogytakoztak, akár az eladni hajtott barmok, vagy a vevő szándékkal idetért emberek. Mindössze egy pogácsást láttam s egy pecsenyesütőt. A pogácsát magos és szépszerű leány árulta s mégsem láttam senkit, aki vett volna tőle. Pecsénye-vevőt is csak egyet tudtam felfedezni. Attól a két székelly embertől sem vettek, akik egy-egy kicsi hordó tövében kuporogtak s néha elkialították magukat, hogy friss homoródi borvizet tessék inni!

Nem volt éhes senki és nem volt szomjas senki.

Egy félóráig járkáltam ide és oda a vásártéren, hogy fokozzam valamiképpen az élénkséget. Akkor megnéztem a gazdasági élet hőmérőjét, amit magammal hoztam volt, s szomorúan állapítottam meg, hogy abban a higany meg sem mozdult.

A hullók világa már ez.

TAMÁSI ARON

A férje gyilkolta meg Henriot képviselő unokahugát?

Páris, május 12.

Henriot képviselő unokahugának meggyilkolása ügyében a bíróság ívetette azt a gyanút, hogy ismét Stavisky bűntársai gyilkoltak.

A nyomozás legújabb adatai szerint a gyilkosságot valószínűleg az asszony férje követte el, egy ugyancsak Henriot nevelő ezüstróka-farm tulajdonos.

A képviselő unokahuga egy éve ismerkedett meg férjével és tíz hónappal ezelőtt ment férjhez. Az asszony pénzét is befektette a róka-farmba, amelyik igen rossz ment. A rendőrség gyanúját alátámasztja az a tény, hogy az asszonyt Henriot revolverével gyilkolták meg. Ezenkívül ellene szól az is, hogy felesége életét 860 ezer frankra biztosította.

Szervezkedik a romániai cigány nemzetiség

Alakuló gyűlés pünkösdkor, Medgyesen 2200 delegátus részvételével

Medgyes, május 12.

A Romániában élő cigányok május hó 20-án, vasárnap Medgyesen gyűlnek össze érdekeik és politikai helyzetük megvitatására. A legújabb és feltűnésteltető

nemzeti kisebbségi zászlóbontás vezére G. A. Lazurica bukaresti cigányvajda. Ezideig több mint 2200 delegált jelentette be részvételét az ország minden részéből. A kongresszus vendégeit zászlószentelés, ban kettő és este táncmulatság várja.

Gépfegyveres katonaság sortűzet adott a sztrájkoló munkásokra Görögországban

10 halonja és 28 súlyos sebesülte van a sortűznek — 24 órás általános sztrájk Görögországban a vérengzés után

Athén, május 12.

Calamatában a sztrájkoló munkások és a katonaság között összeütközésre került a sor, amelynek eddig is több halottja van és a kórházban több súlyos sebesült a halállal vívódik.

A sztrájkoló munkások kivonultak az utcára tüntetni s a rendőrség elégtelenség bizonyult a tüntető tömeg szétszórására s gépfegyveres katonaságot vezényeltek ki. A munkások azonban továbbra is folytatták a tüntetést, mire

a katonaság parancsnoka sortűzet vezényelt. Nyolc ember a helyszínen meghalt, kettő a kórházban szenvedett ki és huszonnyolcat ápolnak súlyos sebekkel. Csütörtökön a munkásság egész Görög-

országban tüntető gyűléseket rendezett és a vezetőség 24 órás általános sztrájkot rendelt el

a vérengzés elleni tiltakozásul. A sztrájk először Calamatában kezdődött el, ahol a pék- és élelmiszerüzleteket katonaság szállta meg, hogy a sztrájk idejére a lakosság élelmészét biztosítsa.

A parlament csütörtöki ülésén az ellenzék elkeseredett hangú beszédekben tiltakozott, hogy a jogaikért küzdő munkásság ellen gépfegyveres katonaságot rendeljenek ki, amelyik belelő a végtelen tömegbe.

Az általános tiltakozás hatása alatt a kormány felfüggesztette Calamata polgármesterét és katonai parancsnokát.

Megnyitották a „Bánsági Hetet“

Temesvár, május 12.

A „Bánsági Hét“ pénteken délelőtti ünnepélyes külsőségek között megnyílt. Temesvár zászlódiszben és zöld ágakkal fel díszítve várta az idegeneket. Az ünnepségek hivatalos megnyitása a kereskedelmi és iparkamarában zajlott le. ünnepi ülés keretében. Délután az ipari kiállítást nyitották meg. Már az első napon nagy számban jelentek meg látogatók úgy Temesvárról, mint a vidékről.

Ujra fellángoltak a campulungi tüzfészkek

Campulung, május 12.

A campulungi hatalmas tüzvész, amely harminckét házat és több középületet hamvasztott el, csütörtökön újra több ponton fellángolt. A tüzfészkekben lapangó tűz előtört és újabb pusztulással fenyegetett. Szerencsére idejében közbe léptek a tűzoltók és megfékeztek az újabb veszedelmet. Dinu Bratianu és Mihálache akik tüzkárosult pártliveiket látogatták meg, az oltási munkálatoknál találkoztak Mihálache végsőkig kétségbeesett nemzetiparasztpárti híveinek nevében is kérte a liberális párt főnökét, hogy csökközzön ki kormánysegélyt.

Bratianu Dinu kijelentette, hogy tudomása szerint a kormány félmillió lej segélyt juttat a campulungi tüzkárosultaknak.

Cseh-román barátkozás Szatmáron

Szatmár, május 12.

A május 10-iki nagy román nemzeti ünnepségek alkalmából Szatmár városának előkelő cseh vendégei voltak. Sirovy tábornok vezetésével 300 cseh szokolista vett részt az ünnepségeken. A város vezetősége rendkívüli gyűlésen diszpolgárává választotta a cseh tábornokot és Prodan tábornokot, Kolozsvár hadtestparancsnokát. Sirovy tábornok Maaryk nevében 40 szatmári tiszt között kitüntetések osztozt szét.

Halál a bányában

Szatmár, május 12.

Tegnap délután a fernezelyi olombányában robbanás történt, amelynek következtében két munkás életét veszítette, egy másik munkás pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A kettős szerencsétlenség a Herzsabányában történt, ahol egy nagyobb munkáscsoport a robbantáshoz szükséges munkálatokat készítette elő. Lyukat furtak a tárnában, elhelyezték a dinamitpatronákat, majd meggyújtották a lőporvezető zsinort. A munkások azonban hiába vártak, a lőpor nem explodált, mire a munkások azt hitték, hogy a lőpor nedves, elmentek és a patronát vigyázatlanul otthagyták. Délután négy órakor aztán, a mikor új munkástranszport szállott le a tárnába,

a tárnában felejtett dinamitpatrona felrobbant.

A közelben tartózkodó Sprolici Joan harmincéves és Dragos Joan tizenhétéves

bányászokat a robbanás ereje darabokra szaggatta, Bunghin Chifor misztótmogyorói munkás pedig olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy haldokolva szállították be a nagybányai kórházba.

A robbanás valószínűleg úgy történt, hogy a lőporhoz vezető zsinor délelőtti nem égett végig teljesen, hanem csak lapangott a tüze és délután újra lángra lobbanva, végig égett s ezzel a lőpor tüzet kapott.

A kettős szerencsétlenség az egész környéken általános részvételt váltott ki.

Titokzatos öngyilkosság az egyik temesvári szállodában

Temesvár, május 12.

Rejtélyes gyilkosság történt Temesváron tegnap délután. A Ferdinand-szállodában magas, feltűnően barna és csinos nő jelent meg és Popescu Victoria néven szobát bérelt. Alig tartózkodott egy óráig a kibérelt szállodai szobában, amikor a személyzet hörgésére lett figyelmes. Mire feltörték az ajtót, Popescu Victoriát már eszméletlen állapotban találták meg az ágyon.

A kihívott mentők kórházba szállították az öngyilkos nőt. Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy veronállal mérgezte meg magát. Gyomormosást alkalmaztak, amelynek eredményeképpen az öngyilkos magához tért, de minden felvilágosítást megtagadott öngyilkossági kísérlete okára vonatkozólag. A szobában néhány bucsulevet is találtak. Ezekből arra lehet következtetni, hogy Popescu Victoria szerelmi csatolás miatt akarta eldobni magától az életet.

A tábornok autója halálragaszt egy utcaseprő. Bukarestből jelentik: Pénteken hajnalban halálos gázolás történt az egyik bukaresti utcán. Az egyik utkanyarulatnál Motas tábornok nagy sebességgel rohanó autója elütötte Răchiteanu Dumitru szilágymegyei illetőségű utcaseprőt. A gázolás rendkívül szerencsétlen kimeneteli volt, amennyiben az utcaseprő estében halántékát beütötte a járda szélére és azonnal meghalt. A vizsgálat megindult.

Legújabb

A VÉGSŐ ROHAM A LESZERELÉS ÜGYÉBEN

Henderson, a leszerelési konferencia elnöke, pénteken délelőtti hosszas tanácskozást folytatott Párisban Barthou külügyminiszterrel, majd délből visszautazott Londonba. Hivatalos közlemény szerint a két diplomata megállapodott abban, hogy a leszerelési értekezlet főbizottságának május 29-én okvetlenül össze kell ülnie. Simon angol külügyminiszter a jövő héten Genfbe utazik, sőt esetleg MacDonald is odamegy, hogy menteni próbálja a helyzetet Barthou francia külügyminiszter vasárnap indul Genfbe, Eden angol külügyi államtitkárral együtt.

FURFANGOS UTLEVÉLHAMISÍTÓKAT FOGTAK EL BUDAPESTEN

A budapesti rendőrség nagyszabású nemzetközi utlevélhamisító társaságot leplezett le, amely a párisi utlevélhamisítókkal működött együtt. Sikertelt a banda hat tagját lefogni, akik közül három magántisztviselő, egy ügynök s kettő munkás. Egy-egy szegényembert rávettek, hogy váltson utlevelet s miután egyeztet kiutaztatták külföldre 30-40 pengőért megvették a passzusát, amelyet aztán meghamisítottak és nagy pénzért eladtak másoknak.

JUNIUS ELSEJÉN KEZDŐDNEK MEG A VIZSGÁK ORSZÁGSZERTE

A román közoktatásügyi minisztérium elrendelte, hogy a középiskolákban május 28-án fejeződjék be a tanítás s június 2-án kezdődjenek meg az újból bevezetett évvégi vizsgálatok.

MEGINDULT AZ ESŐZÉS ROMÁNIÁBAN IS

A bukaresti földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint pénteken délután az ország nagyobb részében záporjellegű esőzés volt, néhol jéggel vegyesen. Ez a csapadék részben feljavitotta a vetéseket. Az eddigi megállapítások szerint a most már nyilván végetért szárazság a termésnek csak mintegy harmadát tette tönkre.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Szentimrei Jenő:

Székely irodalom

Ha Nagybányán vagy Brádon messziről jött ember arra vállalkoznék, hogy előadást tartson a bennszülötteknek az aranybányászatról és az aranyérc feldolgozásáról, nagyon valószínű, hogy előadását üres nézőtér előtt mondaná el. S még jó, ha ilyenkor nem mondják szemébe az embernek a tapintatlanul őszinték: „Hegyre akarsz te követ hordani? Nekünk, akik gyermekkorunk óta bajlódunk az arannyal, mi újságot mondhatna, aki csak könyvekből tanulmányozta ezt a mesterséget?”

Brassóba is tiszta nevetség, ugyebár, székely dolgokról beszélnie annak, aki gyermekevei óta elszakadt a székely anyaföldtől s ma már csak futó látogatásokra, vendégként térhet meg nagy időközökben hozzá. Mondták is rólunk nem egy székely városban: nekünk akarnak székely irodalmat csinálni Kolozsvárról? Nagypipájú, kevésdohányú székely „zeneszerzők” részéről meg éppen Bartók Béla és Kodály Zoltán székely népdalfeldolgozásai ellen hangzottak el olyan vádak, hogy ez a két világérték, nem székely anyaszülte, hogyan is mernek belekontárkodni a székely muzsikába. Bezzeg ők — mármint a törülmetszett székely zenetitanok — még komáromi születésű katonanótákat is be akarnak adni a jámbor közönségnek, mint hamisítatlan, őseredeti székely népi terméket.

Ha ezt a kérdést tárgyilagosan akarjuk elbírálni, azt kell mondanunk, hogy a székely írás és a székely muzsika lényege és jelentősége nem is ezen a területen dől el. Aki bennszülött léte magának követeli kizárólagossági joggal a hamisítatlan eredetiség jegyeit, gyakran eshetik abba a hibába, hogy — nem látja a fától az erdőt. Eltéved a kis részletek között, melyek közvetlen közelből egyenlő fontosságúnak látszhatnak s ha hiányzik áttekintése, esetleg olyan jelenségekre helyezi az eredetiség hangsúlyát, amelyek egyáltalán nem eredetiek. Tavaly az ezer székely lányok napján fájdalommal kellett látnom Csik-somlyón, hogy ősi székely táncok címén a városiaktól levett jóreg zepperipolkát, meg a pas des quatres-t mutatták be az egyszereglött idegeneknek, míg csüddögölő példaul egyáltalán nem szerepelt a műsoron. A kívülről jöttek, vagy a messziről nézőnek ezzel szemben meg van az a nagy előnye, hogy az igazán eredetit a maga elfogulatlanabb szemével biztosabban ki tudja válogatni, de meg van az a hátránya, hogy a jellegzetes, a jellemzőt nem tudja esetleg olyan természetesen továbbfejleszteni, a hogyan a gyökérből továbbfejlődik a törzs és a törzsből a korona.

Ezek a tévedések és melléhibázások azonban igazi művésszel nem eshetnek meg. És ez a pont a kérdés választóvize. Mert az istenálódta nagy művészethetség akarva sem tud tévedni a népi jellem ábrázolásában. A Márton Ferencnek, Nagy Istvánok, Nagy Imrék, akik a székely kultúra bölcsőjéből hajtottak ki, nem tévednek el a könnyen megtevesztő részletek között. Megszerezték maguknak azt a nagy látókört, amely nélkül igazán nagy művészethetség ki sem bontakozhatik és ebben a nagy látókörben ki tudják jelölni és ki tudják emelni magukból azt, ami igazán, jellegzetesen, hamisítatlanul székely. De az igazi tehetség, ha nem is gyökerezett a székely faluba, csak a néprajzi érdeklődés, vagy a maga elé szabott művészi életprogram kiteljesítése utáni vágy vezette oda, szintén nem tud tévedni, mert a valóban nagy művész egyuttal tudósa is a maga mesterségének. Eleven rendszer, mely magába olvaszt minden kívülről kapott benyomást és életének szerves alkotó elemévé teszi. Goethéről nehéz megállapítani, hogy művészek nagyobb-e, mint tudósok? A nögyűlölő Strindberg korának egyik legnagyobb történetese egyzersmind. A költő Kosztolányi-pál kevés tudósabb nyelvészül a Magyar Tudományos Akadémiában, mint Arany

A legelső német máglya, amelyen „szellemi” terméket égettek el

Miért vetették negyedszázaddal ezelőtt, nyílt tengeren, a „Bremen” gyomrában tüzre Vilmos császár rejtélyes nyilatkozatát?

Vilmos 25 évvel megelőzte Hitlert: Führer után sóhajtott, a teuton faj világuralmát hirdette és ellenszenvezett a katolikussággal

Páris, május 12.

Mintegy negyedszázaddal ezelőtt, 1908-ban, az állandóan feszült világhelyzet már-már robbanópontig jutott: a nagyhatalmak gyűlölködve, leszámolásra készen állottak szemben egymással. Németország a haditengerészeti fegyverkezés terén vervénybe kezdett Angliával, a szárazföldön pedig Franciaországot igyekezett túlszárnyalni. A nagyhatalmaknak Algecirában megtartott értekezlete Berlin tiltakozása ellenére Franciaországnak juttatta a marokkói fennhatóságot. Ezzel egyidejűleg a fehér nemzetek láthatárán felremlt a sárga veszedelem. Japán, amely három évvel ezelőtt összezuzta Oroszországot, terjeszkedésre készült. Vágyainak első állomása Kína, ami erősen nyugtalanította Amerikát és az európai országokat, amelyek maguk is falni akartak a copfos óriás tehetetlen testéből.

Egyetlen szikra kellett volna csak ahhoz, hogy a légkör robbanjon. Hiszen világsszerte a hódítási vágytól telített katonai szellem volt uralmon. Németországban nagy fennen és kizárólagos joggal a szoldateszka intézkedett. Páris szemei Elzász Lotharingiától kápráztak s a visszatörlesztés látványától csillogtak. Olaszország fűtötte az irredentát szövetséges Ausztria olaszlakt, déli részén. Középeurópának s a Balkánnak testét millió áram rázta. Anglia terjeszkedő gyarmatpolitikát folytatott s világuralmi fölényét féltette a németektől. Amerika „business”-t szagolt és feszülő orlikakkal lesekedett. A cári ud-

var alig várta, hogy helyrehozhassa a japán csorbát.

A népmilliókat vad fajgyűlöleti izgatással tették hajlamossá arra, hogy lemészároltassák magukat.

Tehát egyetlen szikra kellett volna csak. Ezt a szikrát a dicsőség beteges óhajától lázas Vilmos ki is csiholta. Ez a szikra azonban, mielőtt a légkörbe jutva, elvégezhette volna robbantó munkáját, kialudt. Kioltották.

Mindenki tudta, hogy 1908-ban Vilmos körül történt valami, de senki sem tudta, mi?

Negyedszázad után a rejtély végre megoldódik.

A CSÁSZÁR NYILATKOZIK

1908 júliusában William Harlan Hale amerikai újságíró meghívást kapott a „Hohenzollern”-re, a német udvar yacht-jára: a császár nyilatkozni fog. Rendkívüli esemény, mert Vilmos, miként Ferenc József is, megvetette a sajtót. Hale azonban kivételes egyéniség volt. Belső barátság kapcsolta ugyanis Theodor Roosevelthez, az Egyesült Államok akkori elnökéhez, akit Vilmos mindenekelőtt tisztelt. Talán eszményképét is látta benne. Roosevelt katonai szelleme, hadfiúi hajlamai és elképzelései a porosz pót-Hannibálban felébresztették a rokonlélek hajlandóságát. A vilmosi elvakultság és képzelőerő Amerikát amugyis Németország oldala mellett látta.

Tehát a császár megnyilatkozott. Utólag is el kell ismerni, hogy az a rettegett önkényur, akiből a százalomraméltó doorní száműzött vált, nem tett lakatot a szájára. Amit mondott, nem uralkodóktól megszokott közhelyek előre megformált sorozata volt, hanem egészen őszinte, sőt durván nyílt vélemény a világ dolgairól. A megállapodás szerint a nyilatkozatnak a „Century-Magazin” 1908 decemberi számában kellett volna megjelennie. Mielőtt azonban a világ értesülhetett volna arról, mit is mondott igazában a földkerekség legkatonább katonája, a német külügyi hivatal kétségbeesetten a nyilatkozatra vetette magát. Húzták, vágták, törölték, elnyomították a császári vélekedéseket. S amikor kivették már savát-borsát, akkor rájöttek arra, hogy teljeséggel közölhetetlen. Nem szabad napvilágra kerülnie.

Meg kell tehát semmisíteni az összes példányokat. De úgy, hogy egyetlen se maradjon belőlük. Komoly hadművelet! A német katonai adminisztráció csán-csogva látott neki a feladatnak. A Bremen

kifutott Ludwigshafenből s átfutott az óceán tulajdonára. Itt a páncélos felvette a nyilatkozatnak már kinyomott s ládákban csomagolt példányait. Azután a cirkáló nyílt tengerre szaladt s a ládákat a vízbe hajította.

A nyilatkozatok azonban nem akartak elsüllyedni. Könnyebbnek bizonyultak a víznek.

A ládákat tehát kihalászták s a Bremen géptermében türehtányták.

Ez volt az első máglya, amely a teuton szellem területén fellángolt.

„A HÁBORU KERESZÉNYI INTÉZMÉNYI”

Negyedszázaddal ez esemény után a nyilatkozat napvilágra került s legeredetibb formájában megjelent az „Atlantic Monthly Magazin” legutóbbi, májusról keltezett számában. Ugyanis a német haditengerészet minden agyafurtsága kevés volt ahhoz, hogy a kinyomott példányokat az utolsó szálig megsemmisítse. Egyetlen ódon füzet Hale-nak, a szerkesztőnek, birtokában maradt. A ritkaságot Hale-tól, aki tíz évvel ezelőtt halt meg, a fia örökölte, aki most pénzre váltotta

fél a 25 éves rejtélyt.

Mit mondott a császár 1908-ban?

Először Rooseveltől beszélt s vele kapcsolatban, elsőnek e világon, lefektette a Führer-elméletet:

— Micsoda ember! Roosevelt a hatalmas egyéniség elragadó példája. Nem a lángészre van a világnak szüksége, sem a fényes tehetségre s az alapos tudásra sem. Hanem a szcémlyiségre. A világ nagy eseményei mindig egy ilyen embertől, egy erős egyéniségtől származtak. Roosevelt a legnagyobb Führer, akit a föld ismert.

Negyedszázad multán, a tehetséget és a tudást máglyára vetve, nem mond mást Szép Adolf sem.

Vilmos még hosszan beszélt Roosevelt-ről, majd több neves amerikairol s később a háboru kérdésére tért át:

— A szigorú tények világában harcolnunk kell, már csupán a jogosságért is. A háboru szükséges, a harc keresztényi intézmény. A biblia telve van csatatörténetekkel. A legnagyobb katonák keresztények voltak. Tévedés azt hinni, hogy a kereszténység a háborut visszaveti. A hittérítő utját a kard készíti elő.

A japán ördögök és az áruló angolok

A császárnak a vallásról a japánok jutottak eszébe:

— A legrosszabb az, hogy a japánok nem akarnak semmiféle vallást. Ők egyszerűen lényük szerint alkalmatlanok a hit befogadására. Érzelemnélküli, gyakorlati tényemberek, hidegek és érzéketlenek. Mindenki tudja, hogy Azsia és a nyugat, vagyis a sárga és a fehér faj össze kell rohanjanak. Méltatlanok lennének elődeinkhez, ha nem felelnék meg

ama szent kötelességünknek, hogy műveltségünket, amelyet atyáink teremtetek és vallásunkat, amelyet az Isten adott nekünk, megvédelmezzük.

Ezután, mint igazi hadfi, azonnal a háborus esélyeket mérlegelte.

— A japánokat, mint harcosokat, tulbecsülik. Hiszen tul kicsik ahhoz, hogy elsőrangú katonák legyenek. Annyi bizonyos, hogy a fehér embert úgy gyűlölik,

János is a legnagyobb nyelvtudósok és esztétikusok egyike volt. Éppígy tudósai a zenének az olyan alkotó tehetségek, aminek Bartók Béla és Kodály a mi napjainkban s aminők Beethoven, vagy Wagner voltak a német zene fejedelmek között.

És folytathatnók felsorolásunkat így akár a mai egész estén keresztül. Különböző nemzetek nagy képviselőit idézhetünk bizonytalansággal, abbéli megállapításunk mellett, hogy: a székely irodalom kérdésében nem a származás, nem is a huzamos együttélés ténye a perdöntő első sorban, hanem mint minden művészi kérdésnél, a tehetség jelenvalóságáé. Nem mindenki székely író, sem Erdélyben, sem Erdélyen kívül, aki véletlenül székelynek született s véletlenül irodalmi téren kísérletezik. A költő nem lesz, a költő születik: tanítja a latin példaszó. A székely írónak is születnie kell és nemcsak székelyként, de írónak is születnie kell. Ennél a pontnál nem szabad engedményeket tennünk, nem szabad a minőség rovására a mennyiséget elburjánkoztatni. Mert akárcsak növendékfiaink a mai iskolarendszer mellett, művészeink is azonképpen idegenekből álló bizottság előtt kénytelenek vizsgára állani és ezek a bizottságok nem veszik ám tekintetbe sem a jószándékot, sem az ernyedetlen szorgalmat. Ezek előtt a bizottságok előtt tudni kell németnek, an-

ben, sem Erdélyen kívül, aki véletlenül székelynek született s véletlenül irodalmi téren kísérletezik. A költő nem lesz, a költő születik: tanítja a latin példaszó. A székely írónak is születnie kell és nemcsak székelyként, de írónak is születnie kell. Ennél a pontnál nem szabad engedményeket tennünk, nem szabad a minőség rovására a mennyiséget elburjánkoztatni. Mert akárcsak növendékfiaink a mai iskolarendszer mellett, művészeink is azonképpen idegenekből álló bizottság előtt kénytelenek vizsgára állani és ezek a bizottságok nem veszik ám tekintetbe sem a jószándékot, sem az ernyedetlen szorgalmat. Ezek előtt a bizottságok előtt tudni kell németnek, an-

golnak, olasznak, romának, magyarnak és székelymagyarnak. Ha csak a szorgalmatokat és jószándékuakat állítjuk bizottság elé, hogy azokról ítélje meg egész székely művelődésünket, akkor semmitörő lesz az igyekezete azoknak, akik jelt akarnak adni e visszhangtalan hegyek közül, akik magasra lőtt színes rakétával akarják felhívni a kulturájuk figyelmét, hogy a világnak ebben az eldugott sarkában gyönyörű hagyomány, nagyszerű képességekkel megáldott néptöredék morzsolja napjait, mely kincsekkel tudna hozzájárulni megfelelő körülmények között az egyetemes emberi művelődéshez.

(Folytatása jövő vasárnap)

mint ahogyan mi gyűlöljük az ördögöt. A japánok ördögök, ez az egyszerű tény. Igenis, ördögök. A fehéreknek első sorban Kínát kell megvédelmezni tőlük.

A császár szemmel láthatólag Németország kínai portáját, Csingtaut félti a japánoktól.

— Kína függetlensége és a nyitott ajtó politikája, noha több nemzet biztosítja ezt, nem jelent még semmit. Hiszen Japán az idevonatkozó szerződések aláírói között van. A fehér nemzeteknek Kína függetlenségével kapcsolatban külön megállapodást kellene kötniök. Angliát azonban ki kell zárni a szerződésből. Mert Anglia a fehér faj érdekeinek árulója. Ha Anglia ragaszkodik a Japánnal fennálló szövetséghez, akkor igazán nem látom, hogy lesz majd megmenhethető Anglia a feldarabolástól? Ha az önérdék kuporog az ajtónál, akkor mindjárt vége a beíró hazafiasságnak... Egy szép napon majd arra ébred a világ, hogy Németország és az Egyesült Államok között Kína függetlenségével kapcsolatban külön szerződés jön létre. Ó, gyönyörködöm, mit szólnak majd ehhez angol barátaink?

Hale, az újságíró, megjegyzi, hogy a császár valósággal táncolt a fedélzeten, amikor az utóbbiakat mondotta.

*

A császár nyilatkozata végén, melyből természetesen csak részleteket vettünk át, a felekezetekre tért át. Önmagát népe lelki és világi irányítójának tartja. A katolikus egyházhoz kevés hajlandósága van, „mert Jézus nagyon alárendelt szerepet játszik benne.”

Vilmos jóslatba is bocsátkozik:

— A jövő az angol—teuton fajcsoporthoz, vagyis az amerikaiaké és a németeké. És a kereszténység, főképpen a protestantizmus. Más műveltség, vagy vallás nem mentheti meg az emberiséget. A jövő a mienk.

Ennek a meggyőződésnek birálatába, miután a nyilatkozatot egyszerűen csak ismertetjük, nem akarunk belebocsátkozni. Lehet, hogy a jövő a teutonoké. A sorsnak mindenestre maró iróniája, hogy az, aki ezt megjósolta, még a multat is elvesztette.

Pedig semmi áldozattól sem riadt vissza, ami e multat s e jövőt illeti. Azzal a nemeslelkűséggel, ami mindig is jellemezte, milliókat küldött a vágóhídra. S küldene most is, ha tehetné.

Ami ugyan nem jelent semmit. A teuton sorson mit sem másit. Egyik Führer megy s jön a másik.

(m. i.)

Delrehegy József (Bukarest):

RÉGI TÜKÖR

Foltos tükörbe nézni mersz-e?
Kinek is lenne ehhez mersze?
Rútnak, pénnek mutatja arcod,
Mért nem dobod el? Minek tartod?
Mi fűz hozzá? Kegyelet? Emlék?
Tűnt idő fölött tartva szemlét,
Kiderül: hiányzik, ha nem látod.
Megszoktad: régi, jóbarátod.

Valami hajdankori ember,
Nézte benn' magát szeretettel.
Komolyan, búsan, vagy vidámon,
Merengve kérdésen, talányon.
Az ember ifjú volt és kényes.
A tükör uj, ragyogó, fényes,
Mint a Nap, fénylett üvegje,
Most: kevesebb fénye, mint üregje...

... Az ember elment. Jöttek mások...
(Kurták az élet-állomások!)
Egymást váltották fel az arcok,
De ez a vén tükör kitartott.
Előtte sirtak és nevettek,
Örültek, gyászoltak, szerettek,
Sokat hallott és sokat látott,
Amilyen megfakultnak látod!

Most már csunya. Kopott a lapja,
Néki is letűnt már a napja.
Régi, ócska, foltos holmi,
Nem is érdemes róla szólni!
De eszedbe jut alkonytájon,
(Tán azért, hogy a szíved fájjon!)
Késérő érzés könnye éget
S fájdalma lelkedig szalad;
Kinoz és fáj a gondolat:
Hogy ez a tükör túlél téged...

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

Irtó: MÁRAI SÁNDOR

11.

Fával fűtött, láda-alaku kávédaráló dőcögött végig szabályos időközökben a Fő-utcán, a város egyik villatelepe, a Csermely felé; évtizeddel a villamosvasut előtt ez a különös, idomtalan közlekedési eszköz bonyolította le a forgalmat, de ezt is inkább csak nyáron használták ki a kirándulók. Az első hó betemette az utakat, a kis-vasut hónapokra lomtárba került s csak tavasszal harsant fel újra a széles utcán ismerős fűtője, éktelen, tulzolt csöngetése. A hosszú Fő-utca — tájékozott emberek „pontosan egy kilométerre” becsülték hosszát — egyik oldalán sétáltak az urak, másik oldalán a cselédek, bakák s a társadalom szerényebb tagjai. Az „uri korzó” közönsége gondosan vigyázott, hogy csak végszükségben haladjon végig az utca proletár-felén; évtizedes, kialakult gyakorlat választotta így ketté a sétáló közönséget, a cselédek maguk is ügyeltek arra, hogy át ne tévedjenek az „uri” oldalra; s csakugyan miért is „vegyültek” volna éppen az utcán, mikor az élet más területein, egyéb alkalmakkor oly egyeztetlenül váltak szét, mint a víz és olaj?

A „korzó” délből tizenkettőkor kezdődött az utca „uri” oldalán s aztán este hat óra felé. A dóm sarkán, az Orbán-torony előtti majomszigeten ácsorogtak a jogászok s katonatisztek, a lengyelbúdas, fehércamásnis, megyei uracsok, mert a város konstruktív fiatalágának öltözködésén érezni lehetett a közeli Sáros divatját. El a színház előtt, a dóm és az egyik Fő-utcai grófi palota előtt vonult fel a korzó népe, elegáns, városias tömeg sétált itt az esti órákban s a civilruhák sötétjéből felvilant néha egy világos folt, a korzózó „fehérpapok” krémszínű reverendája. Ezek a kitűnő nevelők mozgalmasság, világias társadalmi életet éltek. Esténként feltűntek a színházban is, fekete szalonkabátban, fehér piké-mellényükben s oly előkelően álltak a földszint első sorában, a zenekart a nézőtérrel elválasztó parkányok dölve, összefont karokkal, vagy fehér glazékesztyűs kezükkel a

színházi láncsövet emelgetve szemükhöz s világias természetességgel bólogatva a páholyok ismerősei felé, mint a versaillesi színházban állonghattak a Lajosok galáns udvari abbái. A korzó állandóan népes volt e kedves papoktól, a rendházi élet szigorából mit sem árult el viselkedésük a „világban” s társadalmi, tudományos munkásságukat éppen úgy áthatotta ez a liberális szemlélet, ez a világias, emberséges magatartás, mint nevelési elveiket.

A püspök ur is a Fő-utcán lakott, finom, emeletes barokk-palotában; de őt már ritkábban látta a nép, zárkózottan élt, társaságba nem járt soha s csak a külváros utcáin tűnt fel alkonyatkor törékeny, finom alakja, valamelyik kedves kanonokja, vagy udvari papja kíséretében. Ez a püspök nagy ur volt; főhercegeket nevelt s az udvar nem feledkezett meg róla később sem, mikor elvonult a kisvárosba, Róma és Bécs meghallgatták véleményét és respektálták tanácsait. Nagy ur volt és lelkes, szigorú, aszkéta pap; hosszú élete végéig elrejtőzött a tömeg elől, nagy ünnepeken látta csak őt a nép s akkor rendkívüli egyházi pompával jelent meg. Mäskülönben láthatatlannul élt, katonai vaságyban aludt, mint a császár, vagy mint a szegény, szigorú rendtartásra nevelt szerzetesek. Különös szabású főpásztori fővegben indult délutáni sétáira, valamilyen nagyon fényes, bársonyszerű kemény filcből készített alacsony keménykalapban, melynek karmájáról hátul kis, arany bojt lógott le a püspök tarkójára; télen-nyáron kesztyűt viselt s ha gyerekekkel találkozott, megállt és kesztyűs kezével megsimogatta arcukat. A szegények negyedeiben sétált, elhagyott utcákon s egyszer sokáig követtém, mert vonzott a törékeny, előkelő jelenség, különösen kalapja és az aranybojt csábított követésére, mert senki más nem viselt ilyen főveget a városban; az egyik utcasarkon észrevettem, megállt, magához intett, megkérdezte nevemet, kézenfogott és hazakísért, mint egy elkalandozott barányt. Ez a kitüntetés elmondhatatlan büszkeséggel töltött el, so-

hogyan távolíthatja el TYUKSZEMEIT gyökerestül, véglegesen

FAJDALOM
NELKÜLTAPASZ
NELKÜLVESZÉLY
NELKÜL

A tyukszem kemény gyökere nyomja az igen érzékeny ideget és ez okozza Önnek ezt a kibíratatlan fájdalmat. Eppen ezért teljesen haszontalan, sőt veszélyes dolog a tyukszem tetejét beretvával „kivágni”. Az egyetlen biztos és hatásos kezelés a tyukszemek kiirtására az, hogy a lábat átáztatjuk egy labor meleg vízben, amelybe egy marék Saltrates Rodell-t öntünk. Ez a Saltrates Rodell viz átható és rendkívüli erejű. A porusok felszívják, mint a tintát az itatós-papírt: ezáltal még a legmakacsabb tyukszemgyökereket is gyorsan megszünteti.

INGYEN! Egy különleges megállapodás értelmében minden olvasónk ingyen kap egy nagyobb mennyiségű Saltrat-Rodell-t. Küldje be még ma pontos címet! Pénzt ne küldjön! Drogueria Standard 20-A. osztály București Strada Zorilor No. 2.

káig lázasan meséltem mindenkinek, aki hallani akarta, hogy a püspök, egy igazi püspök kísért kézenfogva haza. Rajongásomban el is határoztam, hogy — hálából, szíves viszonzásul, pap leszek s egyik pajtásommal, egy katona-báró angolkóros fiával, ingekből és öreg szoknyákból egyházi ruhát szabtunk, miseruhát, palástot és stólat s titokban sokáig játszottunk misét, bérmlást és keresztelést, én voltam a pap s ő a minisztráns s megtanultam jórészt a latin misecsöveget is. Elég különös játék volt ez: az elhagyott fatartóban rendeztük be kápolnákat, oltárt építettünk, az egyik nagyapai borospoharat szenteltük fel mise-serlegnek, Ambrózy bábotól otyárt vásároltunk s miközben ministránsom késheggyel csemetett egy pohár peremén, magasra emeltem a borral töltött serleget és borzongva éreztem számban az otyát, mely az Ur Testévé változott abban a pillanatban... Nem volt éppen egészséges játék s a püspök urnak, ha hírét veszi, kevés öröme telt volna csak benne.

A püspöki palota udvarában, az udvari traktus egyik hátsó szobájában szerkesztették a klerikális újságot. Négy napilap jelent meg a városban s püspök újságját s még két munkapárti sajtótérmet magyar nyelven nyomtatták, a negyediket, a zipszer-földön is elterjedt, régi napilapot németül. A lapok pártpénzekből tengették életüket s a szerkesztők sürűn változtak. A legtöbb vidéki szerkesztő romantikus lézengő ritte volt abban az időben, vándor bér munkások, akik sürűn változtatták a városokat, lapokat és távozásukat a helyi kávéházak főpincérei siratták meg. A vidéki szerkesztő hivatásosan rajongott az irodalomért s a kávéházban, amikor éppen nem kártyáz-

tak, a „legmodernebb szerzők” művei borították előttük a márványasztalt. Vándoroltak az országban, mint a primadonák, munkájukat gyalázatosan rosszul fizették s a mellékjövödelmekből tengették életüket, amit a kártyaasztal, vagy a helyi klikkek sajtókampányai vetettek nekik. A sajtó tekintély volt még akkor és hatalom. A betűi portyázó szegénylegényei között hatalmasságnak számított persze a helyi szerkesztő, ez a féltelmes bennfentes, pufók és kövér ember, aki asztmatikus dohogással járta naphosszat a várost, nyakkendőcsokra lazán lobogott szalonos tokája alatt, minden „közügy” volt számára, időnként Pestre utazott, ahol a „legmagasabb körökkel” tárgyalt országos ügyekben, mint ezt bizalmasan megszúgta később... A polgárok féltek a sajtótól. A kereskedő, a bankigazgató, a városi hivatalnok kényszeredett, tüntető meghittséggel figyelt a nyilvánosság előtt, hogy jóviszonyban él a sajtóval, ezek a sima, polgári életék féltették sablonos titkaikat a nyilvánosság ellenőreitől. A „szerkesztő ur” mindig fenkölt lelkű ember volt, aki rajongott Adyért és a modern költőkért, de ugyanakkor gyakran látogatta a vidéki takarékok és szövetkezetek igazgatósági szobáit, ahol valószínűleg másegyéből is vitakozott, mint irodalomról és költészetről. Ezért aztán féltek a sajtó embereitől és általában megvetették őket. Mikor családom nesztét vette később, hogy újságok körül forogódom Pesten, sokáig elveszett embernek tartottak, mintha gyepmesternek, vagy hóhérnak állottam volna be. Az újságíró nem tartozott vidéken a polgári társadalomhoz, előre köszöntek neki, de nem hívták meg ebédre. A társadalmi ranglét-rán valamivel a helyi szintársulat hősszermese előtt következett.

MEGHÍVÓ

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYAR R. T.
MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ — BUCUREȘTI.

szívesen látja TAVASZI BUTORKIÁLLÍTÁSÁRA.

Számtalan interieurben készen kapja a modern lakásberendezés legszebb lehetőségeit.

LEGUJABB MODELLEK!

CÉLSZERŰ ÉS STILUSOS KOMBINÁCIÓK.

M. Hegyi-Ilona (Budapest):

Képkiallítás

A legjelentősebb modern magyar festők társasága a „Kút”.

Elmentem a Nemzeti Szalonba, ahol fiataljainak kiállítását rendezett. És éppen a legkiválóbbak közül három erdélyit is találtam. Ugy örültem a hazai embereknek! Kettő dési és egy medgyesi. És egy földről elkerülve, egylevegről származottan, azt találtam, hogy eléggé távol vannak egymástól.

Hintz Gyula, — a medgyesi, — megtárgadja egészen a régi passzív lírai hangot. Párisi iskola. Az ember önkénytelenül Picasso-ra, Bacque-ra gondol. Szemben a régi nemzedék laza foltokból felépített képvilágával, ők a kép szerkezetét határozottabban kihangsúlyozó formavilágot alakítanak.

A másik két erdélyi: Dési Huber István és Barcsai Jenő, már a jelenségek konkrét megfogalmazásához jutott el.

Barcsainál kontúrok fogják össze a kép szerkezetét, színvilága nyers, brutális! S benne a festői temperamentum az, ami legjobban megállítja az embert. Mégis a leghosszabban álldögáltam Teréz, a munkásszony előtt, akit Dési Huber teremtet.

S nemcsak én voltam így ezzel. Sokan álltak körülöttem és nézték „Teréz”-t és az „Öreg császár”-t kunyhója előtt, hatalmas kezekkel és lábakkal! Munkások, parasztok élnek a képein, határozott társadalmi típust ad, de még nem passzív formában. Egyáltalán nem. Öntudatosak ezek az alakok! Szigorú, zárt kompozíciók! És nagy-nagy egyszerűségre valló törekvés, amit a színek kulturált előadása enyhít.

Élnek ezek a képek és sokat mondanak. Különösen egy szénbányász, hatalmas szénrakással a háta mögött. Így szembeállítva az organikus test az anorganikus tárgyi világgal.

Állunk és ide-oda imbolygunk a képek között, a meztelen igazságok között, a ki-

dolgozott hatalmas öklök előtt, a keskeny és visszaféjlődött homlokok előtt, az értelmet sugárzó fiatal új munkás előtt, a kicsinyes mindennapi törvényektől determinált kispolgár előtt.

Csak állunk és csodálkozunk. Mennyi művészet, mennyi erő, mennyi akarás! És mennyi lelkesedés! Mert ki vesz ma képet? És főleg, ki vesz ma ilyen képet?

Akinek lenne miből, az igazán nem boldogulna ilyesmivel rontani a napját, az nyugodtan szeretne aludni. És lefekvés előtt nem szeret egy ilyen agyonhajszolt munkásszony szemébe pillantani, mint amilyen Teréz!

És egyáltalán nyugtalanítóak ezek a képek! Erőt és vasakaratot sugároznak. Jobb egy csendélet a falon, egy görög-dinnye, vagy rózsaszín barack, minthogyha az ember alakokat lát s aztán mégis féligrothadt almákra kénytelen gondolni közben.

S a „Kút” fiataljai mégis dolgoznak tovább. S bár élték ők maguk inkább csak csendeletem látnak, mégis erősek, szorosított öklük, akaróak és egyben vallásosak: hisznek egy jobb jövőben.

S a képek gyűlnek s megtöltik a falakat és az emberek, ki szívesen, ki nem, de lassan-lassan megszokják őket s rájönnek arra, hogy igenis ez a mai mondanivaló! Hogy igenis ez a mai művészet! Teréz és a szénrakás s a két munkásszony a sarkon.

SOROZÁS A RADIÓNAL

Bravó, kisasszony! Ez az, amire szükségünk van! Önnek milliók rejlenek a torkában. Ön fogja olvasni a tözsde-árfolyamokat.

Ez a szerény doboz

a modern
kozmetika
csodáját zárja
magába a

CHAT NOIR PUDER-T

Eddig a finom toalettsszereket csakis a gazdag nők vásárolhatták meg. Ma bárki megszerezhet egy kitűnő pudert csekély anyagi áldozattal. Chat Noir ez a puder. Bársonysimává teszi arcbőrét és egyúttal légies illattal is megillatosítja... Tegyen egy próbát és egyszerűen el lesz bájolva!

Chat Noir PUDER

EGY DOBOZ
20 LEI

„Nyársforgató Jakab”:

...Üdvözlöm a Kelemenéket!

... a Tánzos néni üdvözlöm! (Jó vidéki borizó hang.) Kezeit csókolja Böske! (Bekibálás utólag, vidor hangon.)

„Hódmezővásárhelyre megy üzenet Kovácsnéknak!”

„Itt vagyunk a vásáron. Minden nagyon szép. A Pista több pénzt hozzon majd magával, mert itt folyik a pénz a zsebünkbe, mint lyukas zsákból a lenese. Szervusz, Mókuskám! Blanka, hallod a hangomat? Itt van velünk a Mariska, meg a Géza is. Kerekesséknek üdvözlöt. Kerekessék Mili néni! Hogy van Körösi ur?”

... és így tovább, végevárhatatlanul, kifogyhatatlanul, fázadhatatlanul. Üdvözlök és üzenetek, az éter hullámain.”

Minden üzenet egy-egy családi esemény.

Itt ülök a rádió hangszórója előtt és hallgatom az üzeneteket. Minden új hang mintha láthatatlan kéz volna, amelyik egy kicsi függőnyt von fel egy-egy családi otthon titkos ablaka előtt és én bepillantok az ablakon.

Tabló.

A rádió előtt ül az egész család és várja az üzenetét. Várja az Ilonka üzenetét.

Na, most már biztosan ott van az Ilonka a vásáron. Na, mindjárt sor kerül rájuk... Mégis csak csodálatos egy találmány ez a rádió! Most ott van az Ilonka Pesten és beszélni fog és mi itt a szobában hallani fogjuk az Ilonka hangját, telefon nélkül.

— Csak nagy ember volt az az Edison! Emlékszem, egyszer... — néz fel a horgoláshoz egy pápaszem.

— Jaj, Ilka néni, hogy mondhat ilyet, a rádiót nem is Edison találta fel, hanem Mádámküré!

— Jaj, de buták ezek a lányok, Zsuzsi is milyen butaságot mond, azt hiszi, egy lány fel tud olyat találni, mint egy rádió! Tudd meg, hogy a rádiót Markóni találta fel. Ugye, papa?

A papa megszólal. Kicsit türelmetlen, hogy a kölyök Ilonka is nem tud egy kicsit jobban tolatkodni ott a rádió-pavilonban. Most itt ki tudja meddig kell várni, pedig őt már öt perce várják a kártyapartnernek a Polgári Kaszinóban.

— Csend legyen! Ne fecsegtetek annyit, mert nem lehet egy szót sem hallani. Mindjárt beszél az Ilonka.

— Ugy-e, papa, Markóni! — türelmetlenkedik Pista.

— Igen, Markóni. Csend legyen!

Egy számfűl történik Zsuzsi felé és csend lesz.

— Naccsága kérem, beszélt már az Ilonka kisasszony? Jaj, én is szeretném hallani... — lelkesedik be a konyhába egy Mari.

— Még nem beszélt, Mari. Maradjon csak itt és várjon. Mindjárt fog beszélni. Az egész család egy nagy várakozás. És csend.

A tegnap még érdeklődéssel hallgatott üzenetek most mind üresek. Minden üzenet érdektelen, üres fecsegés. Minden üzenet teljesen feleslegesnek tűnik fel az egész család előtt. Mindenki az Ilonka hangját várja. Az Ilonka jelen pillanatban felmagasztosult, nagybecsült, szent és egyetlen hangját. Ilonka a család eseménye. Ilonkának minden meg van bocsátva, minden el van fejtve. Senki sem haragszik az Ilonkára. Mindenki titkos remény apró lángocskája ég, hogy az Ilonka neki is külön fog üzeni. Csak neki. Az ő nevét fogja külön említeni az Ilonka és be fogja mondani a nevét a rádióba. Ilonka most jó, sőt a legjobb. Ilonka most szép, sőt a legszebb. És a legokosabb.

Egész rendes, jó kislány ez az Ilonka. Nem is tudom, hogy tudtam rákiabálni a multkor, amiért a grenadin-ruháját akarta felvenni. Pedig az tényleg milyen jól áll neki. — Így a mama magában.

Na, csak nekem ne üzenjen az az Ilonka, na majd, na majd... — Így a Pista, magában.

Ha két perccel belül nem szólal meg az a büdös kölyök, megrakom, ha hazajön. Meg én. — Így a papa, magában.

Csak már beszélni! — Így sóhajt fel az egész család, magában.

Az egész család egy nagy, elfojtott sóhaj.

Az egész család egy nagy, elfojtott türelmetlenség.

Az egész család egy nagy elfojtott türelmes.

Minden új üzenet után, ami nem az Ilonka szájából csendül fel, egy csalódott felgyintás.

— Üzenet Törökszentmiklósról, Kelemenéknél!

Na, végre!

A család megfeszül a nagy figyelembe. Mindenki a hangszóróra néz, mintha azon látna megjelenni az Ilonka fejét. Mindenki mindent abbahagy, mindenki mindent elfelejt, mindeki kinyitja fülét, szemét, száját. Talán még az orrát is, hátha így még jobban hallhatja Ilonkát. Az egész család egy nagy fül.

„Kézcsókolom Anyu, Apu! Szervusz-tok, gyerekek! Itt vagyunk a vásáron. Minden nagyon szép. Szép idő van. Hogy vagytok? Kár, hogy ti is nem vagytok itt. Szervusz Zsuzsi, Pista! Kézét csókolom Ilka néni! Üdvözlöm Horváth néni! Hogy van, Mari? Mindenkit csókol Ilonka.”

Ennyit mond Ilonka. Ennyi mondanivalója volt. És ennyi pénze. De azt hiszem, ha több pénze lett volna, akkor sem mondott volna többet. Csak ennyit. Ennyit mondott. Sem többet, sem kevesebbet.

A család egy kicsit csalódott. Már sajnálják, hogy vége. Már sajnálják, hogy nincs mit várni tovább. Mindenki meg-egyszer végighallgatja magában az Ilonka üzenetét, nehogy egy szót is elfelejtessen.

Na, most aztán megbeszéljük az esetet.

— Nahát, milyen jól meg lehetett ismerni az Ilonka hangját! Na, látjátok, mindenkinek üzent. Horváth néni is. Marinak is. Na, szaladj át Pistike, kérdezd meg a Horváth néni, hallotta-e az üzenetét?... Különben, te, maradj itt, Pistike. Menjen át maga, Mari, a Horváthné nagyságos asszonyhoz és kérdezz meg, hogy hallotta-e a lányom üzenetét.

Igenis.

Mari átmegy.

— Azt üzeni a nagysága, tetszett-e hallani a rádióba az Ilonka kisasszony üzenetét?

Horváth néni nem hallotta. Eppen akkor ment ki a spájzba megnézni valamit.

(A mama bosszankodik. Persze magában. „Ennek a Horváthnének is mindig akkor akad valami dolga, amikor az Ilonka üzen.”)

Hát ez nagy kár, Horváthné!

A család tehát elmeséli, hogy mit hallott. Mindent, részletesen, Meg hogy milyen jól meg lehetett ismerni az Ilonka hangját. Meg hogy milyen jó szpiker len-

ne az Ilonka. Meg hogy milyen ügyes lány az az Ilonka, milyen gyorsan oda-jutott a mikrofonhoz, milyen rövid idő alatt. Nem úgy, mint a Lakatosék Terkájá, aki tavaly... stb. stb.

A családnak szenzációja van egész nap.

Erről beszél. Erre gondol.

Ez persze nem tart örökké, mert ezt is el lehet felejteni.

És ennél talán csak az lenne szenzációsabb, ha az Ilonka még egy völegényt is csipne azon a nemzetközi vásáron.

Tíz év alatt 195 millióval növekszik a világ népessége

A francia akadémia megbízásából Richet tanár közreadja a világ népességének növekedéséről való jóslatát. Eszerint 1944-ig a világ népessége 195 millióval növekszik. Az oroszánrészt, 140 millió, ebből Azsiára esik, míg az amerikai lakosság 35 millióval, az európai pedig csak 20 millióval fog növekedni. Richet tanár szerint a legerősebb növekedő város Sanghaj, második helyen Tokió, harmadik helyen Osaka áll. Ennek ellenében Newyork 19 és Buenos Aires csak 17 százalékos szaporulatot mutat, míg London és Páris már 10 év óta nem tüntet fel születési fölösleget. Ez az utóbbi 2 nagy város növekedését kizáróan a vidékről való odaköltözködésnek köszönheti.

Ahol 60-ik éve előtt senki sem ünnepelheti születésnapját

A kínai kormány — mert hát az ilyesmi nálunk csak nem történhetik — rendeletet adott ki, amely szerint a 60-ik életéve előtt senki sem ünnepelheti születésnapját. Ennek a rendeletnek a kibocsátására a kínaiaknak az a szokása adott okot, hogy születésnapjukat rendkívüli pompa kifejtésével ülik meg. Még a legszegényebb emberek is inkább adóssághoz verik magukat, csak hogy ezt a napot „méltóan” ünnepelhessék. Már pedig a kormány azon a nézeten van, hogy a polgárháborúk „áldásai” után a nép ezeket a születésnapi ünnepeket teljes anyagi romlása nélkül nem üli meg: a rendelet kiadása óta minden családban csak a nagypapa és a nagymama születésnapját szabad megünnepelni.

Hajós Alice (Marosvásárhely):

Gépszerelem

Hogyan látja Huxley a jövőt?

Mostanában olvastam Aldous Huxley „Brave new world” (Bátor új világ) című regényét. A regény így kezdődik:

Egy bizottság érkezik Ford után 632-ben (az új időszámítás Fordtól veszi kezdetét) a Központi Tenyésztő Telepekre, ahol modern termékenyítő eljárással állítják elő a Világállam embereit. Bemutatják a bizottságnak az új termékenyítő eljárást, a gépezetet, mellyel a múltban a kioperált petefészket eleve tartsatták és a mai begyűszereket, melyekben alkalmas peték uszkálnak, a lombikokat, ahol szabadon uszók spermatozoák közt tíz perc alatt a megtermékenyítés történik. A Bokanovszky-féle eljárás utján osztódással egy petéből 96 tökéletesen egyforma embert tudnak előállítani.

Egyforma munkára, egyforma emberek, — szól büszkén a telepek igazgatója, — egy petéből egy kisizem munkásai kitélnek. Mert az új állam jelszava: Egyformaság, Egyenlőség, Allandóság. A jelszót Ófordásága adta ki először.

A tenyésztőszobákból az üvegcskéket, pardon: embereket, a Meghatározó termekbe szállítják, ahol olyan tulajdonságokkal fűszerezzük őket, amilyenekre munkájuknál társadalmunkban szükség van. Egész más tulajdonságokkal látunk el egy cipőgyári kezelőt, mint egy világellenőrt. Az Epsilonoknál például semmi szükség nincs emberi intelligenciára, tehát náluk „abnormális endokrin koordinációt” alkalmazunk.

A csecsemők termében higiénikus bacillusölő drótok közt kis bölcsőikben fekszenek a csecsemők. Nyolcvan egyforma testőár, egyforma khakiszinű ruhában. Itt javában folyik a munka. A mennyezetről minden bölcső elé lemezekon könyvet bocsátanak, melynek lapjaira színes tarka virágok pannak festve. Egy gombnyomásra a rózsák kipirulnak, fényleni kezdenek. A csecsemők boldogan kapkodnak a színes képek után, kis kezüket nyújtogatják. Ekkor a fódajka, vagy főmeghatározó a terem végébe siet, ahol jelt ad. Hirtelen szirénazugás, pészharangok bömbölése, megrázkódtató dörgések hangja kerekedik. A csecsemők félelemtől eltorzult arccal ordítanak, testük görcsösen rángatózik.

Folytassák az órát gyenge elektromos árammal, — szól az igazgató. — Látja, így kapcsoljuk össze a könyveket és virágokat egy kis hangleckével és áramkörrel, hogy egész életükre elmenjen a kedvük tőle. Ami pár százszori ismétlés után be is következik. A régi, ősi időkben úgy hívták az ilyesmit: „ösztönös gyűlölet”. Mi reflexekkel kondicionálunk. Mi előre meghatározzuk, hogy alattiálunk mit szeressenek és mit ne. Primulák és tavaszi tájak teljesen feleslegesek. A gyárakat a természet szeretete nem tartja üzemben. És mire való a könyvek feletti görnyedés? Bár, nem mondom, a közlekedés fellendítése szempontjából szükségünk van a természetre. Ezért úgy csináljuk, hogy csak a szabadban való sportok szeretetét oltjuk beléjük.

Egy másik teremben folyik a csecsemők erkölcsi és társadalmi nevelése, hypnopedogógikus uton.

— Gyerünk be egy órára, — mondja az igazgató. — Milyen óra volt, kérem? — Az osztályöntudat elemei. — A csecsemők a tanteremben a fal mellett alusznak kis bölcsőikben. A tanítás álomban történik. Minden bölcső felett kis cső nyúlik ki a falból, ahonnan egy hang süttog állhatatosan a fülükbe.

— Az erkölcsi és társadalmi nevelésnél ez a tanítási módszerünk. Addig ismétlik ugyanazt nekik, míg a csecsemők nyoma nem lesz egyéb, mint a szuggesztiók összessége. Állítsa a hangszórót erősebbre, felügyelőnöl! — És szól az állhatatosan süttogó hang: „Az Alfa gyerekek szürke ruhát viselnek, keményebben dolgoznak, mint mi, Béták, mert alkalmasabbak a munkára. Boldog vagyok, hogy Béta vagyok. A Delták buták és mind zöld ruhát viselnek. A Gamma-gyerekek, stb.” Majd megint előlről.

Az iskola udvarán játszanak a gyerekek. A nevelő bepanaszolja a kis Polyt, hogy nem akart résztvenni a közös erotikus játékokban.

— Milyen idők is lehettek azok, — szól az igazgató, — mikor erotikus játékok nem voltak a tanrendben és titokban egyedül kellett ezt csinálni. Ma, Ófreudrága után 600 évvel, az ilyesmit még elképzelni sem tudjuk.

— Otthon! Micsoda mocskos szűk kettő, folytonos egymáshozsúrlódása, érintkezése összezsúfolt életnek, micsoda vezélyes, egészségtelen, örült kapcsolatok a család egyes tagjai között. Ma Alfa

zuhanyterme, Delták öltözője. Szerellem.

— „Lenina, csak nem még megint az érzőcskébe (mozgószínház) Bernarddal, már párszor láttalak vele. Micsoda erkölcsietlenség! Tudod jól, hogy mindenki mindenkié. Vizsgáld meg magad a Pszichológiai Főmeghatározónál. Ez nem rendes dolog, többször ugyanazzal...”

— Pedig elmegyek. Nagyszerű szerelmi jelenetet látni medvebőrön. A medvének minden egyes szőrszála érezhető.

Az új államban a legpikánsabb szó: anya. Mindenki zavarba jön, elpirul, halálára valami titkos szégyelni való testi dolgot jelent, csak kamaszok sugdosnak ilyesmit.

Öregség, rossz hangulat, halál nincs. Boldogtalanság ellen szopjon szekszuális hormonokból készült ráágumit. Fájdalmát lemérjük és megfelelő adag szómával ellensúlyozzuk. Vasárnapra egy gram szóma, meekendre kettő, halál ellen állandó szómahasználat.

És amikor felébrednek ebből a borzalmas álomból, ahol mindenki köteles egyforma és boldog lenni, a szintetikus bébi, a pilulákban kapható gyönyör, az elhűlyülten szekszuálhormont és szómát csámcsogó öregek világából és boldogan gondolok betegségekkel, komplexumokkal terhelt szívemre, amely a létezés tragikumától a honvágyig, a legkülönbözőbb szenvedésekkel, nyavalyákkal teli, az egyik újságra esik tekintelem s a következő cikket látom:

„Amerikai begyűszerek készítenek a tökéletes embert. Jön Nietzsche „emberfölötti embere”. London. Ápr. 4. Marston T. Bogert, a columbiái egyetem tanára, az amerikai begyűszerek értekezletén tartott beszédében kijelentette, hogy a nem nagyon távoli jövőben a tudomány a természetes kiválasztás hosszú és kockázatos folyamatának kikapcsolásával, begyűszerekkel fogja a tökéletes embert előállítani. A szerves begyűszerek bizonyos begyűszerek s a jellem közti összefüggéseket kutatja. Ma már ismernek begyűszereket, melyek befolyásolják az ember egyéniségét, akaraterejét, gondolkodásmódját. Az angol, amerikai laboratóriumokban döntő fontosságú kísérletek folynak.”

Reméljük, hogy ez a jövő embere nem lesz olyan, mint amilyennek Aldous Huxley szellemes torzítóitokra mutatja.

Fenyő József:

Fritz Haber a „Második és Harmadik Birodalom”-ban

A „B. L.” néhány héttel ezelőtt rövid hírből közölte, hogy Fritz Haber dr., német tudós, a háborus évek legendája és szimbóluma, aki a hadi kémia területén halhatatlan érdemeket szerzett, — Bazelben önkéntes számkipoztásban meghalt.

*

— Haber majd megcsinálja. — Ezzel a legendás erejű mondattal emelték fel háboru alatt a német propaganda-örmsesterek az összeomlott lelkeket, amikor az entente részéről kiépített gazdasági blokádnál olyan nyersanyaghiányt teremtett a központi hatalmak iparában, hogy már az első évben a lőszergyártás megszűnésével, illetve a háboru elvesztésével kellett számolni. A „Harmadik Birodalom” vezérkari főnöke, Adolf Hitler, maga is mint propaganda-örmsester kezdte el politikai pályafutását, tehát ő is egyike volt azoknak, akik rendületlenül hitték és hirdették, hogy Haber megtalálja azokat a pótnanyagokat, melyek a hadiipar tovább folytatásához szükségesek. Később az árja gondolat jegyében ugyanez a Hitler tette meg azokat az intézkedéseket, melyek nyomán Haber kénytelen volt katedróját és házáját elhagyni és az önkéntes számkipoztásban pedig korábban meghalt, mintha dolgozott volna... Mindezt azért történt, mert Fritz Haber dr. a háborus évek legendája és szimbóluma, nem tudta fajtiszta őseit kimutatni. Egy szóval zsidó volt.

*

Még működésének éveiben megírták életrajzát. Méltatója a legnagyobb zsenihez és a legkiválóbb katonához hasonlította: Napoleonhoz. Amikor a győzelmes austerlitz-i csata előtt a vezérkarnak jelentést kellett adnia, hogy milyen katonai erők állanak rendelkezésre, Napoleon

Végre valami tökéletes...

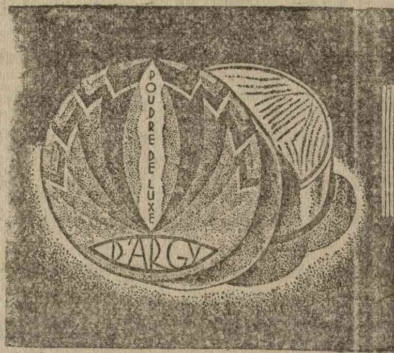
Eddig csak nehezen találhatott — Ön, Asszonyom — olyan pudert, amely teljes irtalmatlansága mellett, egyben megvédi le bőrét minden tisztáltságtól. A D'ARGY gyár új összeállítású pudere, amely szigorúan tudományos alapon készül, a legjobb és legsikerültebb gyártmányok egyike és a legérzékenyebb bőrhöz is alkalmazkodik.

A legfinomabb: Toutes les fleurs, Cher Amour és Taifun, illatokkal készült, erősen tapad és minden divatos színárnyalatban kapható.

A D'ARGY PUDER megőrzi ezeket a tulajdonságokat, mert légmentesen el van zárva, elegáns dobozban, amely ugyan alakban, mint csomagolásban tetszetős.

Minden jobb illatszertárban kapható!

*

Puder
D'Argy

ber nevéhez fűződik a vegyi háboru beteljesedése is. Az ő elgondolása nyomán kezdtek meg a németek 1916-ban a harci gázokat használni, ami ugyan kegyetlen és borzalmas öldöklőeszköz volt, de mégis bizonyított lehet arra, hogy ez a tudós hazáját szerette és olyan fegyvert akart hazájának adni, mely a győzelmet minden valószínűség szerint biztosíthatta volna.

„A tudomány költője”, — ezt írták róla. Mert Haber költő és tudós volt. A költők között talán a legboldogabb, mert mindaz, amit elgondolt, valóra is vált. Soha nem állt meg az elméleti problémáknál. Minden elgondolását realizálni tudta, s minden eredményt, amit elért, csak ut volt az újabb tudományos kérdések felé. Alig 30 éves korában már nyilvános rendkívüli tanár a karlsruhei műegyetemen, tíz évvel később rendes tanár a charlottenburgi főiskolán s egyben a dahllemi kutatóintézet igazgatója is. 1919-ben Nobel-díjjal tüntetik ki.

A világháboru alatt a központi hatalmak országaiban, de különösen Németországban fogalom volt Haber neve, aki világhírre utána is megmaradt szerény, egyszerű tudós, s minden tudását a „Deutschland über alles” javára fordította. Haber nemcsak hatalmilag, de gazdaságilag is nagyvá akarta tenni Németországot az agrokémiában, mezőgazdasági vegyészethen elért eredményei útján. Ugyanez a szerény tudós tette lehetővé a

HARMÓNÍUMOK

iskolai, énekkari, templomi és házi használatra különböző nagyságban, már 4550.— lejtől

WEGENSTEIN L. FIAI, orgona- és harmóniumgyár

Timișoara (Temesvár) III. Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-ut) 9 szám.

Meglepő hangtómorség, megbízható és tartós belső szerkezet, tetszetős, elegáns kivitel.

Rendkívül jutányos árak. Ajánlat díjmentesen.

másik emigránssal, Einsteinnel együtt, hogy közvetlenül a háború után az entente-hatalmak tudományos köréi megszüntessék a vesztézárat a német határon s ugyancsak az ő nevéhez fűződik, hogy a német tudományos intézetek működését az infláció nehéz évein átmentette.

Bármennyire távol áll is tárgyunktól a költők fejedelmének, Heinrich Heine-né életé, mégis kénytelenek vagyunk Haber munkásságának méltatásánál az ő sorsából következtetést levonni, mert úgy érezzük, hogy a tudomány költőjének megdicsőülése egy tisztult kor előjelével ugyanúgy be fog következni, mint Heine-nél.

Párisi száműzetésében évekig várta a forradalmat. Németország egyik legnagyobb költője. A mindent kiegyenlítő, a szegényt, a zsenit, a zsidót embersorba állító forradalmat. S amikor a párisi utcákon mámorittasan végighömpölygött a tüntető tömeg s a mankón bicogó nyomorékot a Louvre falához nyomta, az agg költő felvászorgott a nehéz kőlépcsőkön s a milói Vénusz szobra előtt sirva fakadt. Így érte meg a szépség megálmódója, a Heine nevezetű destruktív költő, a forradalmat.

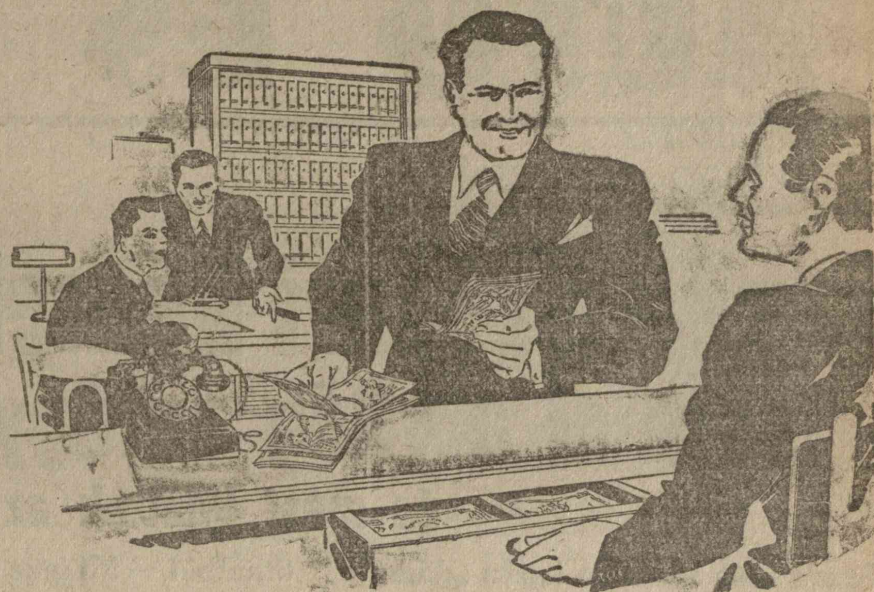
Heine nem érthette meg, hogy dalait Schubert és Schumann muzsikája még szebbé tegye és azt sem, hogy minden német szökecsék csak őt énekelje. Halála óta egészen a „Harmadik Birodalom” megszületéséig, nem álltak meg a nyomdagépek, hogy verseit a világ minden nyelven közreadják. A Biblián kívül alig van

könyv, mely világszerte oly ismeretes lenne és oly nagy példányszámban lenne forgalomban, mint Heine művei. Heine könyvei nemcsak a germán kultúra fényét emelik, nemcsak fantasztikus példányszámot jelentenek, de millió és millió lélekben örök visszhangzó dallamot is.

A német közszellem mindenkor büszkén hivatkozott Heine-ra és Haberra. Előbbire, mint a német líra legfőbb képviselőjére, aki szerintük a germán lélek érzéseit legtükrözősebben tudta kifejezni, a másikra féltisztelettel nézett fel a hatvanmillió birodalom, mert az ő kezébe volt letéve a német nép sorsa, a német nemzet naggyátétele. Most a „Harmadik Birodalom”-ban egyszerűen gettócsőcseléknek nevezik őket.

Haber egy gazdag boroszlói zsidó kereskedő-családnak egyetlen gyermeke volt. Mint fiatal vegyész-mérnök, rövid ideig Magyarországon is élt s a budapesti Leipziger-szeszgyárban dolgozott. A szülői házat amiatt hagyta el, mert nem egyeztek bele házasságába s meg akarta mutatni, hogy egyedül is tud egzisztenciát teremteni.

Halálát csak 36 óra múlva fedezték fel a bázeliak, akkor tudták meg, hogy a szerényen félrevonuló öregúr nemcsak egy emigrált német zsidó volt, hanem halálával a világháború legfontosabb emberéért örök pihenőre, akinek nevét sem a tudomány, sem a háború, sem a német gazdasági élet történetéből nem lehet kitörölni.

JUTALÉKA megint 50%-kal több, mint a többi utazóé

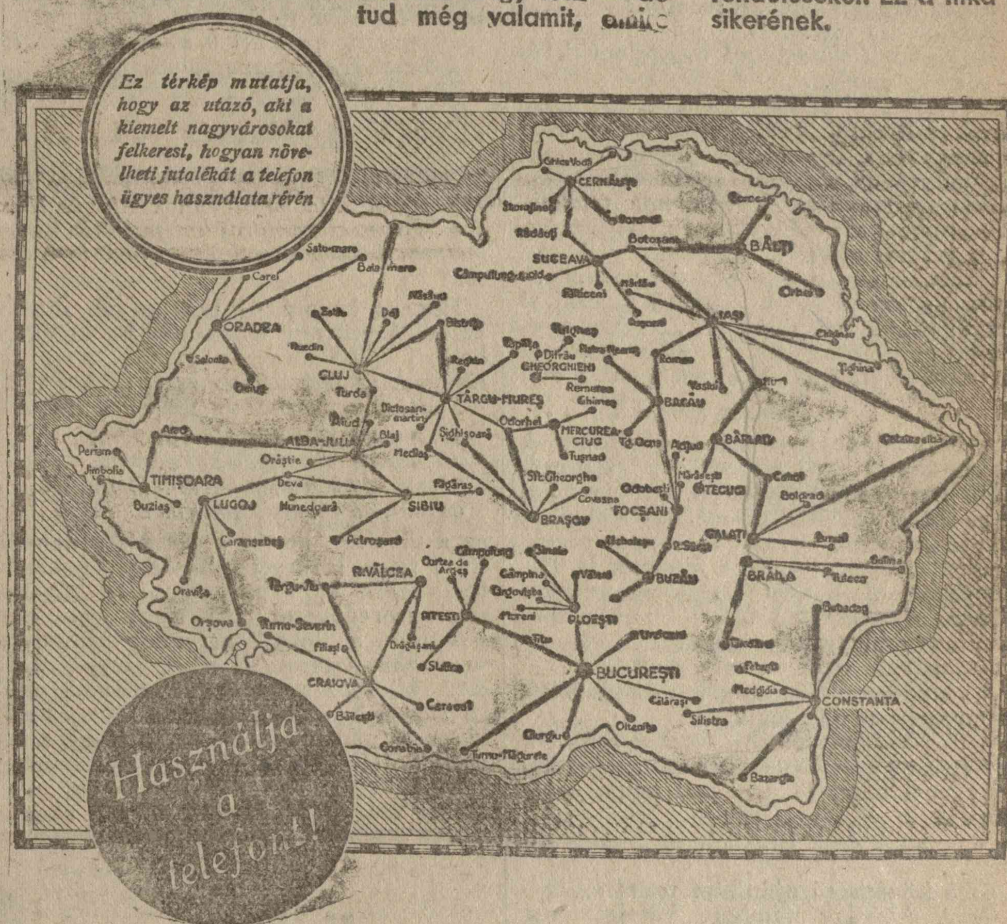
Minden hónapban, az elszámolásnál, ugyanaz a história ismétlődik meg. Kerekének 50%-kal több jár, mint az ügyességben utána következő utazónak. Területe nem nagyobb, mint a kollégáié, és mégis állandóan többet keres, mint akárki más.

Az oka? Egyszerű! Mint

igen sok cég, Kerekének cége is magas jutalékot, de alacsony fixumot fizet és a költségek is az utazót terhelik. Éppen ezért minden utazó rendkívül gondosan állítja össze túráját és csak azokat a helyeket látogatja meg, ahol költségeit előreláthatólag fedezni fogja.

Kerekének is így tesz — de tud még valamit, ami

a többiek még nem jöttek rá. Tudja, hogy ha egy helységet felkeresni nem is érdemes, minden esetben érdemes azonban telefonon a legközelebbi nagyobb városból felhívni. Mielőtt Kerekének egy várost elhagyna, minden környékbeli községet és falut felhív és felveszi a rendeléseket. Ez a titka a sikerének.

orrheában, hanem más betegségben is szenvedhet. Ennek megállapítása azonban már a szakorvosra tartozik, aki a megfelelő kezelést is előírhatja.

KOZMETIKAI ÜZENETEK:

„Arckenőcs.” Cimére levél ment.
„Három a kislány.” Aggodalomra nincs oka, mert gyógyítható, de csakis szakorvosra bizza magát.
„Szembeleg.” Ha közlése helyes, akkor a baj okozója valószínűleg a higanyos kenőcs. Használatát azonnal hagyja abba és kezeltesse betegségét.
„Holnap reggel.” Egyik arckenőcs sem felel meg.
„3542.” Ezekre a kérdésekre csak levélben válaszolhatok. Küldjön válaszlevelét.

ALLATSZERETET

— Szereti az állatokat, kisasszony?
— Nagyon, különösen a kék rókat.

Fiu (hosszu hallgatás után megszólal): Szereti Emma kisasszony az állatokat?
Leány: Mondja, Oszkár, ez egy valószínű kezdete akar lenni?

Aki egy gallérgomb miatt veszítette el lakását

Egy apró gallérgomb az oka, hogy egy hadirokkant elvesztette lakását. Ez derül ki legalább is egy polgári pörből, amely a bécsi bíróság előtt lefolyt. A férj, aki hadirokkant, amikor egy este hazatért zárva találta a lakásajtót. Hasztalan próbálkozott bemenni, hasztalan jajgatott, hogy ruhái, fehérneműje és orvosságai is benn vannak a lakásban. A feleség közönyösen maradt. A dolog a következő este megismétlődött. Harmadik nap azután birtokháborítási pört indított, amelyben a feleség azzal védekezett, hogy valóféltben vannak és hogy annak tartamára a bíróság a lakást, amelynek ő a főbérletje, elkülönített lakásnak jelentette ki, amelybe joga van férjének a belépést megtiltani. A férj erre azt mondta, hogy a bíróság ezt meghallgatása nélkül marasztaló ítéletképpen mondotta ki, mert három perccel lekészt a bírói tárgyalásról, abból az egyszerű okból, hogy felesége eldugta a gallérgombját. A bíróság megerősítette azt a határozatot, mely szerint a boldogult férjnek a válpör tartama alatt semmiesetre sem szabad a lakásba belépnie.

Rosen Alice:

Anyák dala

Mi szülünk vajdó kinok éjjelén
tépett testünkől új életcsirát.
Mi könnyezünk, mi vérezünk,
mi altatunk, mi ringatunk,
mi ápolunk, mi építünk
új Embersodát.

Mi virrasztunk a rémkísértett éjben
s dalolunk halkán altató dalát,
s ha gonosz lázak fűtik gyenge testét,
könyünkkel hűtjük forró homlokát.
Halálal, rémmel harcászallunk érte
s miatta vivünk ezeregy csatát.
Ha ifjúságunkat cserébe kérte,
mindent, mindent, odaadunk érte,
csak megvédhessük az ember fiát.

Mert áll a nagy szűret s a bál,
a Sátán vére szomjazik,
emberfűthől mustot tapos
és emberhust zabál.

Ki harcra gyújt, — szívünkre hág
és leszünk élő barrikád,
tűző szőz, — míg éreznünk,
mert mi szülünk kinok éjjelén,
mi könnyezünk, mi vérezünk,
mi altatunk, mi építünk,
mi ápolunk, mi építünk
új Embersodát...

Kozmetika

Rovatvezető: Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A haj

valóban ékessége a fejnek, de csak akkor, ha viselője mindent megtesz, ami kellő ápolásához és rendbentartásához szükséges. Nincs kelemetlenebb látvány, mint az ápolatlan, zsíros, tapadós hajzat s ez nem csupán a nőkre vonatkozik, hanem a férfiakra is, akik azonban igen sok esetben férfiatlanok tartják, hogy hajuk ápolásával törődjenek.

Pedig a haj ápolásának elhanyagolása csakhamar megbosszulja magát. Talán még csak az elhanyagolt fogak romlanak olyan gyors ütemben, mint ahogy az ápolatlan haj hagyja ott gondatlan gazdáját s ezért látjuk egyre szaporodni a kopasz férfifejeket, amiket aztán semmiféle borbély-mesterkedéssel sem lehet újból hajjal fedetteknek feltüntetni.

A nők a rövid haj viseletével kényserültek átvenni a gyakori hajmosást és hajápolást is és ez csak jó hatással volt rájuk, noha a nők még ma is távol vannak attól, hogy igazán komoly formában törődjenek fejük legszebb ékességével. Mert a haj kellő ápolásához nem elegendő az egy héten egyszer végzett fejmosás és hullámosítás, hiszen ez semmi körülmények között sem akadályozhatja meg annak a betegségnek romboló terjedését, ami a hajnak legnagyobb ellensége.

Ez a betegség a seborrhea, amit közönségesen a fejbőr zsírosodásának és korpásodásának nevezünk.

Legtöbb ember nem vet ügyet arra, hogy feje milyen kellemetlenül korpás, hogy haja a fejmosás után rövid idő alatt ismét zsíros és tapadós és hogy a fésű reggelként mind több és több hajszálát távolít el fejről. Pedig ezek a jelek féltésztelenül azt mutatják, hogy a fei-

bőr és a hajhagymákat megtámadta valami, ami csakhamar fokozódó mértékben jelentkezik s az illető rövid idő múlva megdöbbenve tapasztalja, hogy addig sűrű haja egyszerre meggyérült s a kopaszodásnak talán már semmi sem vethet gátat.

Hirtelenjében nem is tudja, mi okozhatta ezt a váratlan hajhullást, mert fel sem tételezi azt, hogy a seborrhea valódi betegség, ami annál veszedelmesebb, mert nagymértékben ragályos. Az a fésű, vagy kefe, amellyel ilyen betegségben szenvedő ember fésülködött, a legbiztosabban viszi át a bajt egy más fejbőrre s a fésűk kölcsönkérésének rossz szokása igen sok fej kopaszodásának okozója.

A seborrhea gyógyítása nem lehetetlen. Ez persze nem jelenti azt, hogy a már egyszer kihullott hajszálakat ismét vissza lehetne varázsolni a fejbőrre. Olyan szert ugyanis még máig nem találtak ki, ami új hajhagymákat teremtsen az elhaltak helyére. Ezért tehát alaptalanul hisztek el a széltekén-hosszában egyes hajszeszkekről és hajvizekről, hogy azok ismét dus hajzatot teremtenek, mert ilyen eset a hajápolás történetében még nem fordult elő.

Hanem igenis, meg lehet akadályozni a további hajhullást és a még életben lévő hajhagymáknak vissza lehet adni az egészséget. Csupán egyetlen feltétele van a sikeres kezelésnek. Az, hogy kellő időben kezdjünk hozzá s ne várjuk meg, a míg fejuünkön a különböző fálholdak és holdak kezdenek virítani. Minél előbb kezdünk a seborrheában szenvedő fejbőr gyógyításához, annál korábban és annál biztosabban következnek a siker.

Természetesen a haj nem csupán seb-

AUTÓ ÉS MOTOR

Nagyipari rémregény:

Japán az ipari kémek hadseregével lesté el a világ autógyártásának titkait — és most kijöttek az olcsó autóval

Szenzációs adatok a japán „dömping” titkaiból — Mi igaz és mi nem igaz az olcsó japán autók híréből?

— I. közlemény —

Az egész világ autóiparát beszáguldotta a „vészvár”.

— Jön a sárga autóveszedelem!
Ami érthetőbb szavakra átfordítva azt jelenti, hogy Japán hihetetlen olcsó áru „dömping” autóival bevonult a piacra és ugyanazzal a könnyörtelen, semmi áldozattól vissza nem riadó eszközökkel dolgozik, ami a japán kereskedelmi politika sajátossága.

Japán — (a hasonlat talán, mert éppen autóról van szó) — „legázolja” az összes autókészítő nemzeteket! ... Mondani sem kell, hogy ez a hír tulzott és forrását nem kell messze keresni — Japántól.

Mindenestre veszélyes üzleti ellenfelek és az olcsó japán autó sem valótlanság. (Annál inkább mese a 6000—7000 lejes autóról szóló hír. . .)

Mi az igazság a japán fronton?

Körülbelül ez. . .
A japánok váratlanul megjelennek és mosolyognak. . .

Szívélyes, állandóan mosolygó apró sárga emberkék özönlöttek el az európai és amerikai gyárakat. Dolgoztak hat ember helyett és amikor senki sem látta, senki sem sejtette, figyelte, tanultak, alkatrészeket, modelleket loptak le. . .

...millió gyártási titkokat lestek el. Hazamentek. . . egy pár évi szünet. . . (Félelmes csendességű szünet!) . . . ezalatt készültek, sőt felkészültek. . . aztán egyszerre csak szédületes technikai tudással és felszereléssel kirobantak a világ elé!

Először csövekkel. . .

A hollandiai Groningenben történt. A városi tanács az új vízvezeték-hálózat csöveire nyilvános pályázatot hirdetett néhány évvel ezelőtt. Az európai technikai piacon a belga, német és angol cégek mellett megjelentek — a japánok is. Hihetetlenül olcsó árajánlatukkal vertek minden konkurenciát, a többiek érthetően nagy megrökönyödésére.

A japánok csak mosolyogtak. . .
A groningeri városatyák összenéztek és udvariasan kijelentették:

— Az ajánlat tényleg verhetetlen, de egy gyermek is kiszámíthatja az ujjain, hogy nem lehet jó áru, ami ennyire olcsó. . .!

A japánok csak titokzatosan mosolyogtak. . .

És a következő ajánlatot tették:
— A csöveket minden kötelezettség nélkül ideszállítjuk. Vizsgáltassák át szakértőkkel darabról-darabra. Építsék be a hálózathoz és ha a használat igazolja a minőség kifogástalanságát, csak akkor fizessetek! . . .

A groningeri városatyák sem „estek a fejük lágyára”, hogy ilyen ajánlatot ne fogadjanak el. A csöveket a japánok beszállították a megjelölt időpontra. . . és azóta is vigan folydogál rajtuk a groningeri víz. . .

Évek óta semmi hibát, semmi kifogást nem találtak a csöveken a holland város mérnökei.

És a japánok, amikor átvették a csőszállítvány árát, már nem is mosolyogtak. Már — vigyorogtak.

Most derül ki: ipari kémek voltak. . .

Az európai nagyipar képviselői majd-hogy nem fejüket verik a falba mérgükben:

— Mi dédelgettük őket, mi hagytuk, hogy a nyakunkra nőjjenek! . . .

Az európai ember mindig szerette az exotikust. Amikor husz-huszonöt évvel ezelőtt Japán „tanulmányi bizottságok” jöttek Európába, a gyárosok azt sem tudták, hogyan udvariaskodjanak jobban velük. Tenyerükön hordták a japán emberkéket, mérnököket adtak melléjük: — Kadd tanuljanak!

És a japán „tanulmányi bizottság” tagjai udvarias hideg mosollyal mindent megnéztek, minden, a legkisebb apróság is érdekelte őket, mindent megmagyaráztattak maguknak. A látszólagos közbömbös pillantásokkal mindent agyukba véstek, fényképfelvételeket készítettek.

A gyárosok hagyták. Sőt a kezüket dörzsölték:

— Ezek a jó emberek hazamennek, elmondják, mit láttak és majd csak úgy

dőlnek a megrendelések! . . .

Igy volt? Dehogyan is. A japánok hazamentek és megcsináltak mindent, amit ellestek.

Az ártatlan tanulmányi urak mind-egyike egy-egy ipari kém volt! . .

★

Kijöttek a csövekkel.
És piacra dobták az olcsó japán autót. . .
(Következő számunkban erről beszélünk.)

A világ leggyorsabb és egyben legdrágább luxusautója

kétségtelenül az amerikai Duesenberg-Sport kocsit. A kompresszoros, 320 lóerős motor lehetővé teszi, hogy a gépkocsi 20 másodperc alatt 0 kilométerről 160 kilométerre fokozza sebességét,

de a legnagyobb elérhető sebessége meghaladja a 200 kilométert is.

Az ára? . . . Az amerikai milliárdosok vásárolják. . .

„Csoda egy fékezés volt. . .”

— ezt gyakran hallani. Azzal dicsekednek sokan:

— Ötvenkilométeres sebességről három méteres fékcsuszással állítottam le a kocsit!

Hát ez bizony — nem egyéb dicsekvésnél. Csak úgy lehetséges, ha kerékfék helyett kidőlt távirópóznának, vagy főtörzsnek szalad neki és ezzel „fékezi” . . .

Mert a gyakorlatban ma ez a helyzet:

30 km.-es sebességnél kb. 5 m.
40 km.-es sebességnél kb. 9 m.
50 km.-es sebességnél kb. 14 m.
60 km.-es sebességnél kb. 20 m.

az a távolság, amely a fékezés pillanatától a teljes leállásig szükséges. Természetesen ezek az adatok normális utviszonyokra érvényesek. Esős, vagy jeges, csuszós úton a „fékút” a fentiek kétszerese, vagy háromszorosa is lehet. Hozzáadódik még ehhez az ugynevezett „reakciós idő” is. Vagyis az az idő, amely a fékezést előidéző ok megpillantása és a fékezés kezdetéig tart. Ez egyénenként változik. Van akinél 0.75 mp., van akinél még több. Ezalatt az idő alatt a

kocsi természetesen halad és ez a távolság 6—12 m.

AZ ÚJ HUPMOBILE MODELL
417, számjellel jön ki a napokban. Az olcsó gépkocsi a kisember autója lesz. A középsúlyos, hathengeres gép ára 800 dollár (körülbelül 100 ezer lej) lesz.

A motorkerékpárok világstatisztikája a következő adatokat mutatja:

2,841.000 kerékpár van üzemben a világon. Ebből:

NÉMETORSZÁG: 852.776.

ANGLIA: 612.000.

FRANCIAORSZÁG: 501.000.

Az összes többi államok együtt: 966.000.

CITROEN IS SZAKITOTT

RÉGI MARADI MODELLJÉVEL

és az új „7 CV” kocsit a legmodernebb igényeknek is megfelel. Európa legnagyobb autógyára ezzel a modellel valóssággal remekelt.

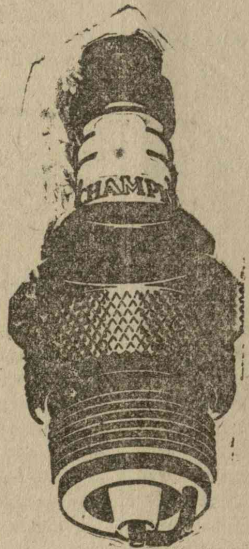
DAIMLER SZÜLETÉSÉNEK SZAZADIK ÉVFORDULÓJÁT

ünnepelte a hetekben az autós világ. A Daimler-motorok világhírű érdemes feltalálójának szobrát állították szülőfalujában, a württembergi Schorndorfban.

**Erő
Gyorsaság
Takarékosság
Elegáns
suhanás**

Champion
Spark Plugs

gyertya használata által

**KIDOBJA
A
PÉNZÉT,**

ha motorja átvizsgálása
vagy javítása alkalmával
nem cseréli ki gyertyáit

Champion
Spark Plugs

gyújtógyertyával

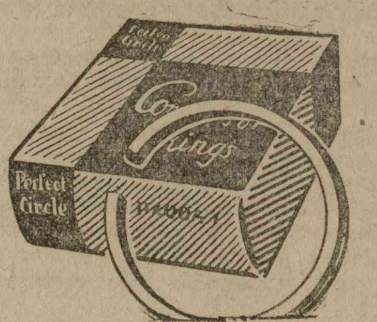
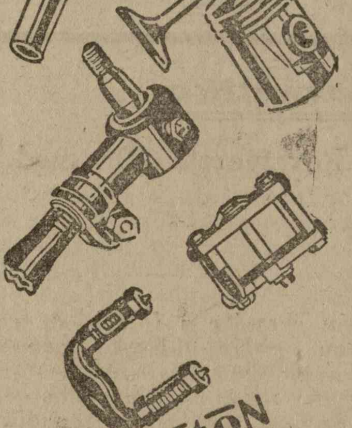
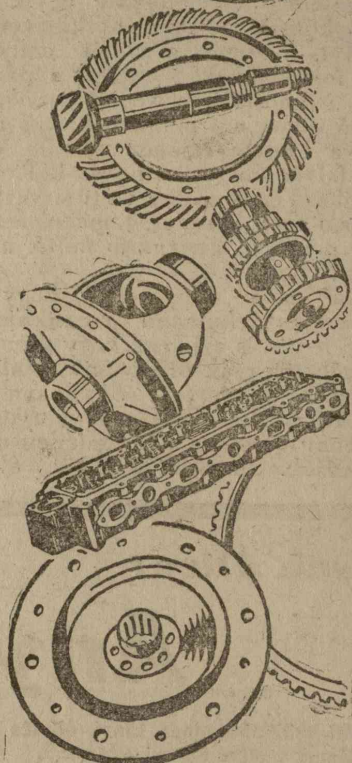
Ha rendes garázsban, vagy szaküzletben nem kapható, forduljon
a romániai vezérképviselőhöz:

PERL & LEWY

București Calea Victoriei 103.

Eredeti alkatrészek
az összes amerikai
kocsikra

Leszállított
árak!

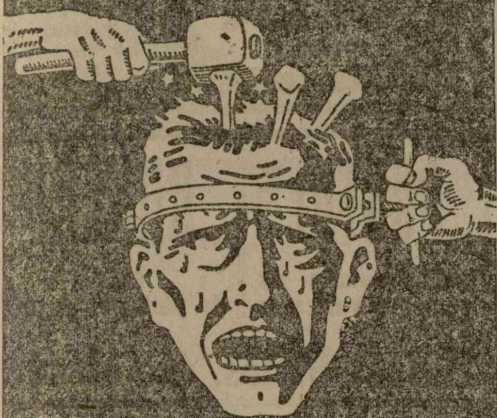

„HACE” București, Cal. Griviței 46.

Kaphatók eredeti árak mellett
a brassói körzeti képviselőnél:

K. KUGLER & Co.
Brassó.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFAJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

APPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Rádió műsor

Vasárnap, május 13.

Bukarest. 11.30: Vallásos előadás. 11.45: Egyházi zene. 13: Rádiózenekar. 15: Lemezek. 14: Időjelzés, beszélő ujság. 14.15: Könnyű lemezek. 17: Gazdáknak. 18: A Marcu-zenekar délutáni hgv. 19: Beszélő ujság. 20: Rádiógyetem. 20.20: Lemezek. 20.45: Heti szemle. 22: Ujeicu énekes román és orosz népdalgv. 21.20: Rádiózenekar. 22: Felolvasás. 22.15: Rádiózenekar. 22.25: Beszélő ujság három nyelven. — Budapest. 9.45: Hírek. 10.10—10.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11—12.10: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15—13.15: Evangélikus istentisztelet. 13.30—14.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15: Cigányzene. 16.45—17.55: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 18.30: Budapesti Kamara Kórus. 19.15: Pufi vidám csevegése. 19.45: Hanglemezek. 20.30: Móricz Zsigmond előadása. 21: Operarészletek. 22.30: Hírek, sport és löversenyeredmények. 23: Kávéházi zene. 0.15: Dzsezz. — Bécs. 12.50: Női szimf. zenekar hgv. 18: A legújabb hangosfilmekből. 20.20: Hgv. két zongorán. 21: Strauss Johan Alma-tünnep c. 3 felv. operettje. A szünetben: Hanglemezek

Hétfő, május 14.

Bukarest. 15: Hanglemezek. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Szarvas-vonósnégyes. 19: Beszélő ujság. 19.15: Fuvolahgv. 19.45: Hanglemezek. 20: Rádiógyetem. 22.20: Lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Rádiózenekar. 22: Felolvasás. 22.15: Rádiózenekar. 22.45: Beszélő ujság három nyelven. 23: Vendéglői zene. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. hanglemezek. 15: Déli harangszó. 15.05: Az államrendőrség fuvózenekara. 15.30: Hírek. 14.30: Budai Gy. és cigányzenekara. 18.20: Dzsezz. 19.20: Pusztay Sándor balladákat énekel. 20.20: Keleti Lili zongorázik. 21: Vidám óra. 23.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 14.10: A zene folytatása. 16.45: Seta a bécsi erdőben. 17.15: Lemezek. 20.25: Közvetítés az állami Operából. 23.30: Dzsezz.

Kedd, május 15.

Bukarest. 15: Lemezek. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Jonescu-Gaina-zenekar délutáni zenéje. 19: Beszélő ujság. 20: Rádiógyetem. 20: Dalhgv. 20.45: Felolvasás. 21: A rádiózenekar szimfónikus hgv. 22: Zongorahgv. 23: Beszélő ujság három nyelven. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. hanglemezek. 15: Déli harangszó. 15.05: Az államrendőrség fuvózenekara. 15.30: Hírek. 14.30: Budai Gy. és cigányzenekara. 18.20: Dzsezz. 19.20: Pusztay Sándor balladákat énekel. 20.20: Keleti Lili zongorázik. 21: Vidám óra. 23.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 14.10: A zene folytatása. 16.45: Seta a bécsi erdőben. 17.15: Lemezek. 20.25: Közvetítés az állami Operából. 23.30: Dzsezz.

nekar hgv. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 14.10: A zene folytatása. 16.45: Seta a bécsi erdőben. 17.15: Lemezek. 20.25: Közvetítés az állami Operából. 23.30: Dzsezz.

Szerda, május 16.

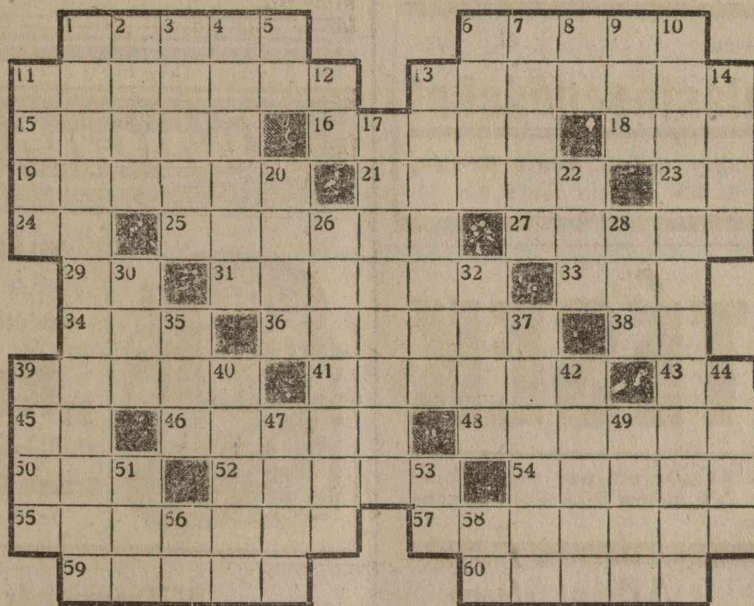
Bukarest. 15: Déli zene. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű zene lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Beszélő ujság. 19.15: Rádiózenekar. 20: Rádiógyetem. 20.20: Lemezek. 21: Andricu-négyes kamarazene. 21.30: Felolvasás. 21.45: Dalhgv. 22.15: Csellóhgv. 22.45: Beszélő ujság három nyelven. 23: Vendéglői zene. — Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. hanglemezek. 15: Déli harangszó. 15.05: Hegedűhgv. zongorakísérettel. 15.30: Hírek. 14.30: Szalonzenekar. 16.30: Diákok félórása. 17: Csermely Gyula meseje. 18: Thury Lajos elbeszélése. 18.30: Hanglemezek. 19.30: A hanglemes folytatása. 20.25: Lehár Ginditta operájának közvetítése az Operaházból. A II. felvonás után körülbelül 22.30: Hírek. majd cigányzene és francia előadás. — Bécs. 15: Művészlemez. 15.30: Szórakoztató lemezek. 14.10: Lemezek. 17.05: Lemezek. 20.15: Bruckner F-moll-mise. 23.15: Rádiózenekar.

Csütörtök, május 17.

BUKAREST. Hanglem. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű lemezek. 17.15: Iskolai rádió. 18: Dinicu zenekar délutáni hgv. 19: Beszélő ujság. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Közvetítés az Operaházból. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 13: Déli harangszó. 15.05: Vokálkvartett. 15.30: Hírek. 14.30: Katonazene. 17: Révész Béla elbeszélései. 18.30: Dalhgv. 21.15: „Charlotte kisasszony” Lengyel Menyhért történelmi színműve. 23.40: Az Opera tagjaiból alakult zenekar. BÉCS. 15: Rádiózenekar. 14.10: Indulók. 17.10:

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. A mérgező orvosi elnevezése. 6. Dalos madár (harsogó). 11. Éles szerszám. 15. Robbanószer; fő alkotórésze a pikrinsav. 15. Község. 16. Rézbőrű ember-vadásztrófea. 18. Új, németül. 19. Beleköt. 21. Motivum, mely a cselekvés előidézője. 23. R. L. 24. S-sel ez a vitriol is. 25. Kártyakifejezés, alsónál, bridgenél egyformán használt. 27. Tropikus árucikk: száritott kókuszdióból. 29. Az emberiség egyik legelső fegyvere. 31. Finom, sűrű, festett, vagy nyomtatott pamutvászon. 33. Ritka női név. 34. Istennő, latinul. 36. Szubjektív. 38. Német előjáró. 39. Török nemzeti eledel, husos rizs. 41. Fájdalmas, ülő idegszába (fon.). 43. ... razit. 45. Kődarab. 46. Máshollett. 48. Kákabéli. 50. Apró. 52. Égést okozó, de van méz- és szén- ... is. 54. Francia romantikus író a múlt században. 55. Aeneas leghüségesebb kísérője. 57. A szálló. 59. A comes és a zsupán magyar neve; vidéken a gazdatisztet is így hívják. 60. Az Opera balettmestere.

Függőleges sorok: 1. A világtörténelem legrövidebb hadijelentése. 2. Betűt vetek. 3. Ehető, husogyökerű növény. 4. Világot jár. 5. S. V. 6. Hős, németül. 7. Európa legnagyobb hegység. 8. Bóg. 9. Osztrák folyó. 10. Hegység Spanyolországban, de Kaliforniában is van egy ilyen nevű hegység. 11. Csillagkép. 12. Az arzén vegyjele. 15. Romantikus olasz költő, szülővárosa, Milánó, legnagyobb drá-

Dalok szopránra és hárfára. 18.10: Opera ábrándok. 20.45: Szórakoztató zene. 22.30: Esti hangv. 24: Német tenoristák lemezei.

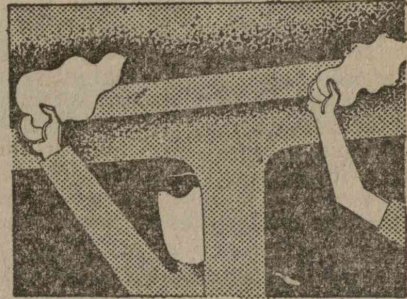
Péntek, május 18.

BUKAREST. 15: Hanglemezek. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Beszélő ujság. Rádiószabadegyetem. 20.20: Lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Chebab Nadija zongorázik. 21.30: Felolvasás. 21.45: Gavril Popescu dalhgv. 22.15: Saxofonelőadás. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglem. 10.45: Hírek. 11: Időszéri apróságok. Hanglem. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 16.30: A rádió diáklőrája. 18: A budapesti Hangverseny zenekar. 19.20: Sportközlemé. 19.35: Zongorahgv. 20.50: Zongorahgv. 21.30: A rádió külügyi negyedőrája. 21.45: Éttermi zene. 23: Hírek. 23.20: Hanglem. 0.10: Dzsezz. BÉCS. 13: Rádiózenekar. 14.10: A zene folyt. 17.30: Délutáni hangv. 18.25: Hegedűhangv. 21: Tarka zene-est. 22.30: Egy ember dala. 23.55: Nápolyi dalok.

Szombat, május 19.

BUKAREST. 15: Hanglem. 14: Beszélő ujság. 14.15: Könnyű zene lemezek. 17.15: Gyermekóra. 18: Cigányzene. 19: Rádió ujság nőknek. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Lévy Ilonka énekel. 21.20: Rádiózenekar. 22: Üzenetek. 22.20: Rádiózenekar. 23: Beszélő ujság 3 nyelven. 23.15: Vendéglői zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, hanglem. 15: Déli harangszó. 15.05: Országos postászenekar. 15: Munkás énekkar. 19.30: Szalonzenekar. 21: Helyszíni közv. Bécsből. 22: Hangversenyközvetítés a bécsi Rádió stúdiójából. 23.20: Kávéházi zene. 0.20: Kávéházi zene. — BÉCS. Fuvózenekar. 14.10: Lehár Pesti nők. 17.05: Az első bécsi mandolinzenekar hangv. 18.20: Pauscher dzsezz. 21.15: Zaki Zdenka szoprán dalestje. 21.25: Lehár: A mosoly országa. 23.25: Tánclem.

A B.L. nyaraltatási akciója

Báró Bálint Károly, Erneu, u. p. Dumbravioara. Jud. Mureş. Parkos kastélyban vendégszobák, akár lakás is rendelkezésére állana érdeklődőknek. A marosmentgyógyi sósfürdő közelében, Marosvásárhely 9 km-re. Vonat- és autóbussz közlekedés.

Ontak Endre kereskedő, Bisericani (Szentlélek). Jud. Odorheiu. Székelyudvarhelytől 8 km. távolságra, 20 lejes taxijeggyel elérhető. Fürdés a Nyikó-patakban és Szejke gyógyfürdőn. Kirándulás Korondra, Parajdra, Szovátára és sok más vadregényes helyre. Intelligens földbirtokos családoknál elhelyezne 10—12 fizető vendéget, napi 5-szori étkezéssel, kiszolgálással, felnőtteknek 50, gyermekeknek tíz éves korig 35 lejért. Esős időben rádió és kuglipálya. Fogadnak június 1-től egész éven át.

Bálint István vendéglős, Telu (Keresztvár). Jud. Braşov, v. á. helyben. Fürdés szabadban, rengeteg kirándulóhely. Három szépen berendezett szobában, három pár fizető vendéget fogadna, bármikor és bármennyig. Itt az ősz is nagyon szép. Napi 3-szori étkezéssel ár 65 lej. Az árban benne van a kiszolgálás is. Gyermekekre külön megállapodás. A lakás óriási feynőerdő mellett van. Kosztra fizető vendéget bármennyit elfogad, ezek számára lakásról a közsgben gondoskodik.

Gyarmath Margit, Tusnad-baj (Tusnádfürdő). Meleg gyógyfürdő, strand, rengeteg kirándulóhely. 7 szobában 14 vendéget fogadna június 15-től szeptember 15-ig. Ár megegyezés szerint.

Biborteni—Bibarcfalvai gyógyfürdő, v. á. Augustin, jud. Braşov, közli, hogy az ezévi fürdőszézon idejére ide is szól az 50 százalékos vasuti kedvezmény.

Schwarz Béla üveges, Hatég (Hátszeg). Strand és patak, rengeteg kirándulóhely, egykét szobában 3—4 fizetővendéget fogadna június 1-től augusztus végéig, 4—5 gyermeket 10—15 éves korig, szülő nélkül is. Ár 4-szeri étkezéssel felnőttnek naponként 60, gyermeknek 50 lej. Klimatikus hely, 50 százalékos vasuti kedvezmény, kóser háztartás.

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kívágni és beküldeni!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A csiksomlyói mintavásár meglepetései

Csiksomlyó, május 12.

A Székelyföldön csendben folyó, de folytonosan építő kulturális munkának újabb bizonyítékát adja a Csiki Székely Múzeum-Egyesület, amely a csiksomlyói bucsu alkalmával, május 17 és 20 között Csiksomlyón, a régi gimnázium épületében árumintavásárt rendez. Az árumintavásár keretében a rendezőség izlettől be akarja mutatni a belföldi ipari, háziipari, népművészeti, iparművészeti, fényképészeti és nyomdai termékeit, továbbá ismertetni akarja fürdőinket, gyógyhelyeinket és ásványvizeinket.

A kiállítás ezen alkalommal különleges csikos anyagban fognak a hölgyek felvonulni. Külön két újdonság a múzeum is bemutatkozik. Külön újdonsága lesz az árumintavásárnak a könyvnap.

Kulturális szempontból felbecsülhetetlenül értékes munkát végez a Múzeum-Egyesület ennek az árumintavásárnak megrendezésével, mert egy csomóba összegyűjtve, nyilvánosság elé viszi a székely munka eredményeit.

Az árumintavásár idejére (május 17 és 20 között) félúru vasúti jeggyel lehet Csiksomlyóra utazni. A mintavásár sikerét már az is biztosítja, hogy egyidőben lesz a somlyói pünkösdi bucsuval, amelyen 55-60 ezer ember szokott megfordulni.

Szerkesztői üzenetek

Ego. Higgye el, mi örülnénk legjobban, ha kérését teljesíthetnők. Abban a nagy többségben, amely ma a lírai költészetben megnyilvánul, csak tiszta és értékes nyereség volna minden olyan versszak, amely formájának, nyelvezetének kiforrott erejével kiválik a próbálkozások szürke tömegéből. Bármennyire is szeretnénk, kedves kisasszony, nem tudjuk azt a választ küldeni önnek, hogy érdemes versírással foglalkoznia. Kedves, megható, cseppet sem új érzései és gondolatai vannak, amelyeket nem tud művészi köntösbe öltöztetni. Talán nem is a tehetség hiányán mulik a dolog, hanem inkább azon, hogy fiatal és nem ismeri eléggé az utolsó három évtized lírai termését. Sokat kellene tudnia, hogy meglevő készségét és jószándékát valóban művészi erejű versekbe formálja. Egyelőre csak magának írhat a tollal. Később olyan kézirat is kikerül a tollal, amelyet érdemes lesz nyilvánosságra is hozni.

Brassói Lapok régi olvasója. Szíveskedjék a bukaresti magyar követséget megkeresni, válaszbélyeges levélben. Címe: Legatiunea Regală a Ungariei. Bukarest, Str. Boteanu 4.

N. A. dr., Kolozsvár. A rovat beállítását pillanatnyilag nem aktuális, az ügygel azonban

Az egészséges gyomor a hosszú élet alapfeltétele

1927. január 8-án kelt levelében dr. E. H. járásbíró a Dr. Péter-féle gyomorteáról a következőképpen nyilatkozott:

Evek óta tudniillik krónikus gyomor- és bélhurutban szenvedek, némelykor a hasmenés vérrel komplikálódik. Az előírt szerekekkel nem voltam képes megszüntetni. Az újságok által figyelmeztetve, az utolsó mentő horgonyhoz nyultam és a Dr. Péter-féle gyomorteát rendelttem, amelynek csodatevő hatása volt, mert már a harmadik pohár tea után a hasmenésem megszűnt és visszanyertem az erőt.

Ilyen, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozó köszönőiratokat nagy számban kaptunk és ezek a legjobb bizonyítékai az eredeti előírás szerint készített Dr. Péter-féle Gyomortea hatásosságának. Gyomorbajosok a Péter-féle gyomortea rendszeres használatát által gyors megkönnyebbülést éreznek és bajuktól rövidesen megszabadulhatnak.

Könnyebb természetű gyomorbántalmak esetén, mint hűlés és gyomorrontásnál, egy kis 30 lejes próbacsomag elhasználása elegendő. Gyomorgyengeség, emésztési nehézségek, étvágytalanság, krónikus gyomorhurutnál, hosszabb ideig tartó kurát a nagy dobozok használata előnyösebb. Egy kura: 2 doboz. Egy doboz ára 82 lej 50 bani.

A Prof. Dr. Péter-féle gyomorteát minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Ha beszerzése nehézségekbe ütköznék, úgy forduljanak lerakatainkhoz: „Csillag” gyógyszerár, Brassó, Hosszu-utca 5. szám.

foglalkozunk s ha szükség lesz rá, visszatérünk a kérdésre.

Sz. András, Olteni. Meg kell szereznie a rendszeres utlevelet s azután el kell látnia magát vásárigazolvánnyal, amelyet kereskedelmi kamarák és utazás, vagy menetjegyirodák után szerezhet meg.

B. L., Kőpecz. A kért címet nem tudjuk megadni, mert az ügyet a sepsiszentgyörgyi törvényszék előtt folyó eljárás alapján ismertettük.

Párbaj, 1934. Sajnos, nem emlékezünk vissza az esetre s így közelebbi felvilágosítással sem tudunk szolgálni.

Előfizető, Ungheui. A kért cím a következő: Mr. Franklin D. Roosevelt, President of U. S. A., Washington, White House.

Agilis

szobafestősegédek

azonnal felvesz **Adolf Gross**,
Sibiu, Str. Avram Iancu No 14

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Műlép, méhészeti eszközök
Harmath B. cégnél, Tg.-Mures.
kiváratra árjegyzéket küldök.
12218

Eladó Sebő-pensio Tusnádfürdőn, 16 szoba butorozva.
Érdeklődni fenti címen. 12107

Elsőrendű, bevezetett élelmiszerüzlet a város központjában
eladó. Cím: Rudolf Mosse, Arad.
12165

Karl Fröhlich
és **Tsa.** vas-kereskedése
Brassó, Hosszu-u. 30.
Telefon 221.

Állandóan úsan felszerelt rak
tár minden kovács, lakatos,
bádogos, ács, asztalos, építész,
mezőgazdasági szükségleti cikkből, a legolcsóbb
napi áron.
Nagy főzőkemence- és főzőedény raktár

Keresek megvételre Brassóban új, vagy alig használt üzletberendezést fűszernek.
Ajánlatokat „Új üzlet 5x6 méter” jellegre, kiadóra. 12168

Olesón eladó üzembékes, új Ford Camion, jó gumikkal.
Szőke, Ozun. Postrestante.

Keresek 21-es hengereket megvételre. Cím: D. Gheorgescu, Gugesti. Jud. Râmnicul-Sărat. 12221

Allást keres

Allást keres fiatal festő és vegytisztító-segéd, ki gallértisztításhoz is ért. Győrke J., Str. Din dos 47. Bistrița. 12222

Orakönyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Megkeresést Váradi Klára a brassói 271. sz. telefonhoz kéri. 12080

Lakás

Kiadó október 15-re egy nagy üzemhelyiség és három szoba az emeleten. Str. Regele Carol 44. Központban. Bővebbet Alex. Halmaghi, Brassó. 12229

Allást nyer

Kalapszalonn önálló vezetésére alkalmas masamódok „Salon” jellegre a kiadóra küldjék ajánlataikat. 12215

Gyakorlott részleteladókat keres nagy vállalat, egyelőre magas jutalékkel. Eredményesebb működés után utaztatásra alkalmaztatik. Ajánlatok „Szép jövedelem” jellegre, a kiadóra kértnek. 12245

Keresek gyermekeim mellé kisasszonyt, aki németül, románul beszél. Franciául tudók előnyben. Jelentkezni Brassó, Vár-u. 134. 12238

Vegyes

Impotenseknek azonnali diszkrét, garantált segítség. Válaszbélyeges leveleket „Laboratorium”, Braşov, Brătianu 64. 12191

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Szerénységgel nem sokra megy, Asszonyom...

Legyen erélyes és követelőző. Május közepén vagyunk, barát-női már valamennyien új tavaszi kabátban, komléban, ruhában, bluzban korzóznak. Ön pedig, mint egy rab, szobafogságra van ítélve.

Ne értsen bennünket félre. Isten mentse, mi nem akarunk családi perpatvart előidézni, de a jelek szerint, férje tulontul visszaél az Ön szerénységével.

Az a megjegyzése, hogy csak szép és divatos kabátot, komplét, ruhát, bluzt akar Magának venni, ez csak dicséretreméltó, viszont az a beállítás, hogy az ilyen kabát, komplé, ruha, bluz tuldrága, — már csak üres kifogás.

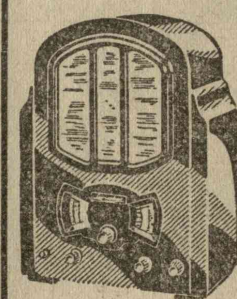
Mi évtizedes fennállásunk ideje alatt azzal lettünk népszerűek, hogy olcsó árért adtuk a legjobbat. Ezt a becsületes elvet ma még inkább valljuk.

Ön említse ezt csak meg férjének, akinek majd be is bizonyítjuk állításunk valódiságát.

SÁMUEL

divatruház (v. Fenyvesi és Sámuel) Brassó, Buzasor 4.

Sumophon

VILÁGMÁRKA

9 havi részletfizetésre!

„Novy”

rádiólaboratórium
Brassó, Rózsatér 19.
Telefon 1-99

Könyvek falparosok részére!

Benedek: *A logaréz.* Különös tekintettel a lécz-skála olvasására 150 példával. Lei 24.
Betegeth, *Trigonometria.* Több mint 100 gyakorlati példával, különös tekintettel a méretezésre s a konzumszámításra. Lei 15
Bicskei: *Sikmértan.* Példagyűjtemény 160 kérdésben és 85 ábrával. Lei 12.—
Bicskei: *Testmértan.* Példagyűjtemény 134 kérdésben és 60 ábrával. Lei 18.—
Bicskei: *Számítan.* Példagyűjtemény 225 kérdésben. Lei 15.—
Farkas: *Algebra,* egyszerű elsőfokú egyenletek megoldása. Lei 10.—
László: *A felfaláló útja.* A találmány csirájából az általános használatig. Népszerű ismertetés. Lei 8.—
Németh: *Az Acs,* 145 a szöveg közé nyomott ábrával. Lei 84.—
Raffay: *Butormintalapok gyűjteménye.* Lei 90.—
Raffay: *Faipari kézikönyv* Lei 45.—
Raffay: *Faipari szerkezetek* Lei 45.—
Wagen: *Mázolók és szobafestők* gyakorlati kézikönyve Lei 45.—
Roth Jakab: *Iparosok könyvezetése,* fontos tanácsok üzleti ügyekben Lei 45.—
Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

„PUSZTOL” „BINICID”

sváb-, muszka- és pincebogar-irtó szer egy- és pátkányirtószer.

Hatása biztos, ára olcsó!

Gyártja:

MOSKOVITS
Ipari telepek
r.-i., Oradea.
Kapható mindenütt!

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető jó férj, édesapa

Hajós Béla

nyug. adótárnok

életének 69 ik évében Kézdivásárhelyen váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 10-én d. u. a rom kath egyház szertartása szerint helyeztük örök nyugalomra a kézdivásárhelyi temetőben

A gyászoló család.

Méhészeti

gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNÁCZ S.**
122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

A TÜNDÉRUJAK

régebbi évfolyamaiból egyes számok

a **B. L.** kiadóhivatalában kaphatók.

Ennek a nagyszerű magyar kézimunka újságának régebbi számait kiadóhivatalunk a pénz előzetes beküldése mellett a következő árakban szállítja:

5 füzet megrendelése esetén drb.-ként 20 Lei
10 " " " " 15 "
20 " " " " 13 "
25 vagy több füzet " " 11 "

A Tündérujak friss számai példányonként 45 — leibe kerülnek.

Ezek a régebbi példányok tehát nagyon olcsók és így a jó háziasszony asztaláról nem hiányozhatnak.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

Oradea mellett

LEGOLCSÓBB, LEGJOBB, LEGKÉNYVELESEBB gyógyfürdő mindenféle reumatikus bántalmak ellen, gyógyhatása utólráhatetlen.

TELIES PENZIÓ:

Lakás, élelmezés (diétikus is) és fürdő
Május hónapban napi 80 lejtől 100 lejtig
Június hónapban napi 90 lejtől 100 lejtig
Július és aug.-ban napi 100 lejtől 220 lejtig

Egész éven át nyitva.

Vasuti kedvezmény (50%)
egész éven át érvényes.

Különböző szórakozások:
Strandfürdő, tenisz, minden este tánc, könyvtár, stb.